

Jaarrekening 2016

■ LEESWIJZER

■ INTERACTIEVE PDF

Dit document is een interactieve pdf. Het geeft u de mogelijkheid snel en effectief door de informatie te navigeren. Door te klikken op de verschillende iconen gaat u naar meer informatie over dat thema in de jaarstukken. Ook zijn er externe links die u leiden naar andere documenten, bijvoorbeeld externe nota's, met uitgebreidere informatie over een bepaald onderwerp.

We stimuleren met deze interactieve pdf dat u dit document niet print.

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER	2	4 PARAGRAFEN	67
INLEIDING	4	4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67
1 RESULTAAT JAARREKENING 2016	6	4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	74
2 PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD	9	4.3 Financiering	81
1 Veilig zijn en veilig voelen	9	4.4 Bedrijfsvoering	84
2 De Nieuwe Zorg	10	4.5 Verbonden partijen	87
3 Burgerkracht in Zeist	14	4.6 Grondbeleid	99
4 Duurzaamheid	16	4.7 Lokale heffingen	101
5 De Financiële Positie	18	5 OVERZICHT BATEN EN LASTEN	106
3 PROGRAMMA'S	20	6 BALANS	117
1 Openbare orde en veiligheid	20	7 ONDERHANDEN WERK	143
2 Verkeer en vervoer	25	8 INVESTERINGEN	144
3 Economie	29	9 VASTSTELLINGSBESLUIT	153
4 Onderwijs	33	BIJLAGEN	154
5 Sport, cultuur en recreatie	37	1 Kerngegevens	154
6 Sociaal domein	42	2 Begrippenlijst	155
7 Volksgezondheid en milieu	47	3 SiSa	163
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	52		
9 Bestuur	57		
10 Bedrijfsvoering	62		
11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	65		

INLEIDING

In deze Jaarrekening blikken we terug op het jaar 2016. Een jaar waarin op mondiaal niveau politieke verschuivingen plaatsvonden en uitersten verder werden vergroot. De democratie is op de proef gesteld. De vluchtelingenstroom nam in aantal af, maar het bieden van een thuis voor deze mensen zorgde in diverse Europese landen voor hevige discussies en onzekerheden.

In Zeist hebben we met elkaar een bijdrage geleverd aan deze opgave door vele vluchtelingen een (tijdelijk) onderdak en vooral warm welkom te bieden. Hier past de waardering voor de stichting Welkom in Zeist, die – met vele anderen – zich daarvoor heeft ingezet. Het afgelopen jaar hebben we onszelf het doel gesteld om versneld structurele huisvesting te realiseren voor deze nieuwe Zeister inwoners, in combinatie met inzet op integratie om hen zo snel en soepel mogelijk te laten meedoen in de samenleving en hen het gevoel te geven erbij te horen. Met het 'manifest Vluchtelingen' heeft de raad in december uitgesproken dat we met elkaar in Zeist plaats bieden voor alle mensen die een plek nodig hebben, uit welke cultuur ze ook komen en welke overtuiging ze ook hebben. Vluchtelingen die naar Zeist komen moeten aan een nieuwe toekomst kunnen bouwen. Dit manifest is doorgegeven aan inwoners en het maatschappelijk middenveld en onderschreven door velen.

AANLOOP NAAR VERZILVEREN

Het coalitieakkoord van ons huidige bestuur heeft de titel 'Kansen pakken'. In 2016 hebben we de loper uitgerold om verschillende thema's en projecten die in voorbereiding waren, te verzilveren. De gezonde financiële positie van onze gemeente is daarbij een prettig uitgangspunt.

De grote operatie in het sociaal domein krijgt zijn beslag. Sinds 2015 heeft de gemeente de taken rond de Jeugdhulp, Wmo en participatie op zich gekregen. Dit vraagt een flinke

transformatie in focus en werkzaamheden van de gemeentelijke organisatie. Uit cliënt-gesprekken en onderzoeken blijkt dat dit in Zeist goed gaat. We doen veel op maat. En waar dat niet lukt, bekijken we welke mogelijkheden er wél zijn.

De criminaliteitscijfers in Zeist zijn gedaald met 7%. Dat is meer dan we ons ten doel hadden gesteld. Toch blijft veiligheid en vooral het veiligheidsgevoel één van de belangrijkste aandachtspunten.

Kansen pakken doen we, maar het gaat niet altijd van een leien dakje. Zo leverde de mogelijke komst van het houtenergiestation bij Dijnsburg veel reuring op. Dat is goed, mensen komen op voor hun belangen. We blijven dan ook werken aan dialoog en verbinding.

In het centrum worden de eerste resultaten van de vernieuwing zichtbaar. De voorbereidingen zijn niet altijd zonder slag of stoot gegaan. Ook hier lopen de belangen van bewoners, winkeliers en andere ondernemers niet altijd synchroon. Toch lukt het om de balans in belangen te vinden en voortvarend te kunnen werken.

Ook winkelcentrum De Clomp in Zeist-West krijgt een make-over en de vernieuwing van stationsgebied Driebergen-Zeist gaat zorgen voor een betere bereikbaarheid en doorstroming. Merkbare werkzaamheden, waarvan de tijdelijke hinder de moeite waard zal zijn voor Zeist.

Het nieuwe Kerckebosch vordert gestaag tot een prachtige wijk en kreeg de prijs voor de beste openbare ruimte.

Een mijlpaal was de start van de aanleg van de fietstunnel in Den Dolder.

LOKALE DEMOCRATIE

2016 was het jaar van de Z-battle, de wedstrijd om het beste idee voor Zeist. De drie winnende initiatieven, waaronder een speeltuin met eetgelegenheid op Blikkenburg, komen nu in de realisatiefase.

Er gebeurt in Zeist meer op het gebied van versterking van de lokale democratie. Zo is de jongerenraad opgericht, zijn er vele burgerinitiatieven ingediend en vindt er steeds meer dialoog plaats tussen de samenleving en de raad. Deze ontwikkelingen laten een grote betrokkenheid van de inwoners zien bij het goede leven in Zeist.

■ **PERSOONLIJKE BENADERING EN BETROKKENHEID**

Bij alle thema's of vraagstukken – complex en eenvoudig, groot en klein, kwetsbaar en voor de hand liggend – hebben we zoveel mogelijk persoonlijk contact met de betreffende inwoner, ondernemer of instelling. Samen pakken we de kansen waarmee we kunnen inzetten op wat belangrijk is voor Zeist.

RESULTAAT

In de inleiding is een samenvatting op hoofdlijnen gegeven over het jaar 2016. Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van het financiële resultaat over het jaar 2016.

SALDO JAARREKENING 2016

Het jaar 2016 is afgesloten met een positief jaarrekeningresultaat van € 5,1 miljoen. Het tussentijds verwachte positieve saldo over 2016 bedroeg € 1,1 mln. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is er dus een voordelig verschil van afgerond € 4,0 mln.

De 2 voornaamste oorzaken voor dit positieve resultaat zijn:

- Uitkering Gemeentefonds € 2,67 mln. voordelig
Voor 2016 was er een stelpost gevormd voor een te hoog accres / te lage inflatie. De verwachting was namelijk dat er een aanpassing zou komen met een negatief effect op de uitkering. Deze aanpassing kwam er echter niet. Ook de stelpost voor een tegenvallend btw compensatie fonds bleek in 2016 niet nodig. De stelpost van € 1,77 mln. is vrijgevallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
Daarnaast zijn er met terugwerkende kracht bijstellingen geweest op de aantallen van de maatstaven uit het gemeentefonds. Deze hebben bijna allemaal een gunstig effect op de algemene uitkering (0,54 mln.).
Tenslotte pakte de decembercirculaire positief uit (€ 0,35 mln). De uitkomst van de decembercirculaire kon niet meer verwerkt worden in de begroting 2016.
- Leges € 2,46 mln. voordelig
Dit voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door de leges voor omgevingsvergunningen. In onze brief RIB16.124 over de septembercirculaire en update bestuursrapportage, hebben we gemeld dat de verwachte leges boven de begroting uitkomen. De hogere opbrengsten zijn een gevolg van incidentele en meer structurele effecten. Als structureel effect geldt het aantrekken van de economie. Deze trend heeft zich in 2016 versterkt doorgezet.

In de presentatie van de jaarrekening wordt steeds toegelicht vanuit de door de raad vastgestelde begroting inclusief begrotingswijzigingen, conform de wettelijke voorschriften. Eventuele onder- of overschrijdingen die met een reserve worden verrekend, dragen niet bij aan het saldo van de jaarrekening. Zij zijn dan ook niet zichtbaar in de overzichten waarmee de (belangrijkste) verklaringen van het rekeningsaldo worden gegeven. Dit geldt ook voor gesloten systemen, zoals het sociaal domein. Bij de individuele programma's worden deze afwijkingen wel zichtbaar als onder- of overschrijding. Ook de bijbehorende mutaties met de reserves zijn bij het inhoudelijke programma toegelicht.

SAMENVATTING FINANCIËLE UITKOMSTEN

In de volgende tabel staan de saldi van de baten en lasten per programma. Ook de stortingen en onttrekkingen aan reserves die samenhangen met dat programma, zijn vermeld. Deze tabel vormt hiermee de uitkomst van de jaarrekening, het gerealiseerd resultaat, in de meest compacte vorm.

Deze tabel is in dezelfde vorm opgenomen in [hoofdstuk 5](#). Hij wordt daar herhaald als startpunt van de verdere toelichting op de gerealiseerde baten en lasten. In hoofdstuk 5 wordt de analyse gemaakt tussen de begrote baten en lasten en de gerealiseerde. Hier worden ook de belangrijkste oorzaken van het jaarrekening resultaat van € 5,1 mln. (ten opzichte van de begroting) benoemd.

De afwijkingen tussen de begroting en realisatie worden daarnaast toegelicht bij de programma's in [hoofdstuk 3](#); daar gebeurt dit op hoofdlijnen. Meer in detail worden de afwijkingen toegelicht in boek 2 van de jaarstukken; daar staan de baten, lasten en afwijkingen toegelicht per collegeproduct.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

(BEDRAGEN X € 1.000)

Programma		Begroting incl begr.wijz. (saldo baten en lasten)	Realisatie per 31-12-2016	Verschil begroting - realisatie (kolom 3-4)	Storting (-) en onttrekking (+) aan reserves obv realisatie	Resultaat na mutaties reserves (kolom 5-6)
1	Openbare orde en veiligheid	-6.118	-5.691	427	V -147	280 V
2	Verkeer en vervoer	-6.904	-5.138	1.766	V -1.767	-1 N
3	Economie	-625	-599	26	V -71	-45 N
4	Onderwijs	-7.146	-6.537	609	V -580	29 V
5	Sport, cultuur en recreatie	-12.386	-12.291	95	V -486	-391 N
6	Sociaal domein	-53.975	-47.683	6.292	V -6.453	-161 N
7	Volksgesondheid en milieu	-3.584	-2.640	944	V -605	339 V
8	Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	-7.195	-3.070	4.125	V -1.772	2.353 V
9	Bestuur	-7.013	-6.882	131	V -315	-184 N
10	Bedrijfsvoering	-14.833	-14.234	599	V -731	-132 N
11	Financiële uitgaven en inkomsten	-2.660	-1.799	861	V -1.195	-334 N
Totalen programma's		-122.439	-106.564	15.875	V -14.122	1.753 V
Algemene dekkingsmiddelen		110.125	112.417	2.292	V 0	2.292 V
Vennootschapsbelasting		0	-12	-12	N 0	-12 N
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		-12.314	5.841	18.155	V	
Storting (-) en onttrekking (+) aan reserves						
Mutaties conform begroting		13.430	13.430			
Aanvullende mutaties obv realisatie			-14.124			
Gerealiseerd resultaat		1.116	5.147			4.033 V

Toelichting tabel:

- Kolom 3 bevat de saldi op begrotingsbasis (na begrotingswijzigingen).
- Kolom 4 bevat de werkelijk gerealiseerde saldi.
- Kolom 5 geeft dan het voor- of nadelig verschil van de realisatie volgens de jaarrekening met de begroting aan (Kolom 3 -/- 4). Dit is het Gerealiseerde saldo van baten en lasten per programma, berekend conform het BBV. De totaalregels laten zien dat er op de programma's inclusief de dekkingsmiddelen een voordelig resultaat is van € 18,2 mln.
- In kolom 6 zijn alle stortingen en onttrekkingen aan reserves die op basis van de realisatie zijn gedaan, aan de programma's gekoppeld. Dit laat zien dat € 14,1 mln. op basis van de realisatie aan de reserves is toegevoegd. Dit zijn vooral overschotten op de exploitatie waarvan de raad heeft vastgesteld (via de Nota reserves en voorzieningen) dat deze gereserveerd worden.
- Tot slot wordt in kolom 7 (=kolom 5 -/-6) het Gerealiseerd resultaat (= resultaat na mutaties reserves) per programma gepresenteerd. Het Gerealiseerde resultaat is € 5,1 mln. en daarmee € 4,0 mln. hoger dan begroot.

■ PARAGRAAF 1 VEILIG ZIJN EN VEILIG VOELEN

Wanneer we terugkijken op het jaar 2016, geeft dat gemengde gevoelens. Aan de ene kant hebben we in Zeist successen geboekt bij het terugdringen van de criminaliteit en het verhogen van de veiligheid. Aan de andere kant zien we hoe elders in de wereld individuele levens en zelfs complete samenlevingen worden verwoest door de meest brute vormen van geweld. Tegen die achtergrond zijn wij bevoorrecht om hier te mogen wonen. Maar ook in Zeist zijn wij er nog niet. Ook bij ons is sprake van lichte en zware vormen van criminaliteit, ondermijning en verstoring van de openbare orde. Vaak met ernstige gevolgen voor slachtoffers.

Basis voor een veilige samenleving is een samenleving waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen. Een samenleving waarin inwoners zich gezien en gehoord weten en erbij worden getrokken wanneer zij buiten de boot dreigen te vallen. Een samenleving ook die grenzen aangeeft en consequenties durft te trekken wanneer die grenzen worden overschreden.

Onze inzet in 2016 is geweest om veiligheid in de meest brede zin te vergroten, om te verbinden en zo veel mogelijk

mensen op een positieve manier bij de samenleving te betrekken. Op het mondiale speelveld hebben we als gemeente een bijdrage geleverd door vluchtelingen op te vangen en gastvrijheid te verlenen.

Veiligheid is een domein waarop vele partners actief zijn: wijkmanager, wijkagent, Openbaar Ministerie, Sociaal Team, school, CJG, kerk, moskee, brandweer, talloze inwoners in allerlei verbanden en nog vele anderen. Wij hebben grote waardering voor de inzet, betrokkenheid en deskundigheid die al deze partijen ook in 2016 hebben ingebracht. In lijn met het Veiligheidsplan 2016-2019 hebben wij ons in 2016 vooral gericht op de volgende thema's:

- Misdrijven met grote impact. Hieronder vallen delicten als woninginbraak en (huiselijk) geweld.
- Uitersten in de samenleving. Inzet is preventie en de-radicalisering.
- Buurtveiligheid. Voorkomen van onder meer auto-inbraken, jongerenoverlast en fietsendiefstal.
- Ondermijning. Signaleren wanneer onderwereld en bovenwereld met elkaar vermengen.
- Toezicht drank- en horecawet. Focus op het 18-min beleid en tegengaan van overlast.
- Crisisbeheersing. Investeren in een geoliede crisisorganisatie die er staat als dat nodig is.
- Brandveiligheid: Focus op voorlichting.

PARAGRAAF 2 DE NIEUWE ZORG

Sinds 1 januari 2015 hebben en nemen we verantwoordelijkheid voor jeugdhulp, Wmo, participatie en gedeeltelijk voor het passend onderwijs. Dit biedt kansen om de juiste ondersteuning te bieden naar behoefte van onze inwoners en om betere zorg aan te bieden tegen lagere kosten.

Uitgangspunt is dat de cliënt de zorg krijgt die hij of zij nodig heeft, ook al wijkt dit af van het traditionele aanbod.

In een aantal 'doorbraaksessies' hebben we samen met onze netwerkpartners oude, met name financieel gedreven, denkpatronen losgelaten en oplossingen voor specifieke casussen gevonden. Ook leidt Doorbraak tot casus-overstijgende verbeterpunten in onze regelgeving, budgettering en/of systemen. In april 2017 besluiten we samen met onze samenwerkingspartners hoe we deze leeromgeving vervolg geven.

We hebben steeds beter in beeld wie onze hulpvragers zijn, wie zorgmijddend gedrag vertoont en welke multi-problemen er bij gezinnen spelen. Welke vragen zijn er? Welke zorgmogelijkheden zijn er, binnen en buiten de gemeente? Hoe kunnen we de hulpvragen ondervangen, maar nog beter hoe kunnen we de hulpvragen voorkomen?

TOEGANG NAAR ZORG GEOPTIMALISEERD

De inlopmogelijkheden bij wijkservicepunt De Koppeling zijn vergroot, de telefonische bereikbaarheid van professionals is uitgebreid en de samenwerking met huisartsen en zorgverzekeraars is verbeterd.

Voor hulpvragen kunnen inwoners terecht bij het Sociaal Team, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de Regionale Sociale Dienst (RSD). In 2016 hebben we voor het eerst een cliëntervaringsonderzoek gehouden. Driekwart van de cliënten wist waar zij met hun hulpvraag terecht konden. Cliënten zijn tevreden over het contact en de kwaliteit van de geleverde zorg. Leerpunt is de onbekendheid van de cliënt-ondersteuner en de doorloop-tijden van de geboden hulp.

Met de woningbouwcoöperaties zijn er betere afspraken gemaakt rond huurachterstanden. Het Sociaal Team wordt eerder betrokken bij een huurachterstand (na 1 maand) en gaat met de woningbouwcoöperatie in gesprek met de bewoner. In verband met toenemende GGZ-problematiek is de expertise op dit vlak in het team uitgebreid.

Het afgelopen jaar is benut voor het verbeteren van de administratieve processen, onze cliënten, het berichten-verkeer met aanbieders en de facturatie.

SAMEN OPVOEDEN IN DE BUURT

Een positief opvoed- en opgroei-klimaat in de buurt draagt bij aan de ontwikkeling en veiligheid van kinderen

en gezinnen. Extra hulp of ondersteuning kan daarmee voorkomen worden.

- We werken aan het versterken van de eigen kracht van jongeren en ouders door hen van informatie te voorzien of trainingen aan te bieden.
- Vanuit de Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling Utrecht zijn aandachtfunctionarissen aangesteld bij onder meer het CJG. Tijdens de landelijke Week tegen kindermishandeling waren er workshops en er was een tentoonstelling in de buitenruimte over huiselijk en seksueel geweld.
- Ook zijn er vanuit het CJG trainingen georganiseerd voor ouders en jeugdigen die wat extra kunnen gebruiken, zoals 'Mindfull Parenting¹', 'Rots & Watertrainingen²' en KIES-trainingen³.
- Moviera, die onder meer vrouwenopvang in Utrecht biedt, is een innovatieve pilot gestart. Doel is een aantal cliënten versneld zelfstandig in de wijk te laten wonen en

1 Trainingen gericht op positief en aandachtig opvoeden

2 Trainingen gericht op het vergroten van sociale competenties en weerbaarheid bij jeugdigen

3 Trainingen waar kinderen met andere kinderen in eenzelfde situatie kunnen praten over datgene wat hen rond de scheiding bezighoudt

te begeleiden. Hiermee willen we deze cliënten opnieuw de regie over hun eigen leven geven en hun kinderen een zo normaal mogelijk leven bieden.

- Het Scheidingscafé biedt gescheiden ouders de mogelijkheid om samen te praten over opvoeden.
- Ouders met jonge kinderen met opvoedvragen komen bijeen in de Opstap en Opstapje bijeenkomsten. Daar krijgen ze handvatten om hun kinderen in hun ontwikkeling te stimuleren en leren ze vooral ook veel van elkaar.
- De sociaal werkers van MeanderOmnium organiseerden activiteiten voor jongeren om hun talenten te ontwikkelen. De Jongerenbuzz ging de wijken in en de jongeren waren ook te vinden in vaste locaties (de Peppel en het VOP in De Koppeling). Insteek was niet alleen het organiseren van (educatieve) ontmoetingen maar ook de aanpak van problemen waar jongeren tegenaan lopen.
- De sociaal werkers hebben diverse verbindingen gelegd tussen jongeren en volwassenen om meer begrip te kweken voor elkaars situatie en samen te werken aan een positief leefklimaat. Inwoners (buurtnetwerkers) speelden hier een belangrijke rol in.
- In september is gestart met het project &U. Dit meidenproject beoogt met georganiseerde vriendschap

meiden op preventieve wijze te behoeden voor een marginale positie in de maatschappij. &U richt zich op preventie van voortijdig schoolverlaten, werkloosheid, onwenselijke vormen van beïnvloeding (bijvoorbeeld loverboys, en radicalisering) en het bevorderen van de integratie en maatschappelijke participatie.

■ PARTICIPATIEWET

De participatiewet legt nadruk op sociale activering als opstap naar betaald werk voor mensen met en zonder beperking. Ons doel is iedereen in Zeist, jong of oud, nieuwkomer of hier geboren, perspectief te geven op meedoen in Zeist. Werk, betaald of onbetaald, helpt om ook daadwerkelijk mee te doen en een bijdrage te leveren aan de Zeister samenleving. En het heeft op allerlei vlakken een positief effect op de mensen zélf. We zetten in op een goede match tussen werkgevers en werknemers in de regio in samenwerking met alle partners in het sociale domein en met werkgevers.

Participatiecoaches van de Regionale Sociale Dienst (RSD) hebben in de wijken aansluiting gezocht bij het Sociaal Team en Centrum Jeugd en Gezin. Zeister inwoners die terecht komen bij de RSD voor ondersteuning, hebben nu vaste contactpersonen die alleen voor Zeist werken en goed op de hoogte zijn van de maatschappelijke partners in Zeist. Hierdoor kunnen mensen beter en sneller ondersteund worden in het vinden van werk in samenwerking met andere

lokale partijen zoals de Kringloop, Vrijwilligerscentrale Zeist, Vluchtelingenwerk, Staatsbosbeheer etc.

Verder heeft de RSD in 2016 in samenwerking met de Biga in het project 'Klant in Beeld' alle klanten opgeroepen voor een gesprek. Daardoor kunnen ook de mensen die al enige jaren niet meer gesproken zijn, beter ondersteund worden en toegeleid worden naar maatwerktrajecten en sociale activering.

Vanuit de arbeidsmarktregio Utrecht Midden werken de 15 aangesloten gemeenten, de sociale werkvoorzieningen en het UWV samen in de campagne 'Alleen talent telt' om zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking te bemiddelen. Via de website www.onbeperktaandeslag.nl komen aanbod en vraag bij elkaar.

Om nieuwkomers op de arbeidsmarkt kansen te geven is in 2016 het 'Bestuursakkoord huisvesting en integratie vluchtelingen regio Utrecht' overeengekomen. Uit de eerste klantgesprekken met de nieuwkomers komt het beeld naar voren dat deze groep behoorlijk is opgeleid en heel gemotiveerd is om snel aan de slag te gaan. Deze nieuwe inwoners hebben nu een afstand tot de arbeidsmarkt (taalachterstand, gering netwerk etc.), maar zijn niet 'kansarm'. Zij hebben intensieve begeleiding nodig met regelmatige groepsgesprekken, door versneld de taal leren en tegelijkertijd (vrijwilligers)werk te kunnen doen.

De RSD ontwikkelt momenteel een intensief en gestructureerd instrumentarium in aanvulling op reguliere ondersteuning.

■ ONDERDEEL JEUGDPARTICIPATIE

'Actie Talent' (dienstverlening van de RSD aan jongeren tot 27 jaar) heeft zich het afgelopen jaar ingezet om meer jongeren terug te laten keren naar school of te begeleiden naar werk. Pas als jongeren niet in staat waren om binnen 4 weken een baan of opleiding te vinden, maar zich wel voldoende hiervoor hadden ingespannen, werd onderzocht of zij een uitkering konden krijgen.

Voor jongeren in kansarme situaties (leerlingen praktijk-onderwijs, Voortgezet Speciaal Onderwijs en ex-gedetineerden) waren er aangepaste programma's waardoor zij aan (aangepast) werk geholpen werden. Via het project 'Alleen talent telt' hebben diverse werkgevers jongeren met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen. De Job-Hunter van het actieplan Jeugdwerkloosheid hielp jongeren aan een baan. Jongeren die nog niet in staat waren om direct aan het werk te gaan, konden deelnemen aan projecten van het actieplan Jeugdwerkloosheid (zoals KIX+, Young Ambition en de Jonge Krijger) of aan projecten van de RSD.

Statushouders konden de opleiding voor anderstaligen volgen bij het MBO Amersfoort. Eind 2016 zijn in samenwerking met KIX Works en het MBO Amersfoort voorbereidingen getroffen om een aanvullend programma

aan te bieden dat gericht is op werknemersvaardigheden en netwerken. Hierdoor kunnen de jonge statushouders na het afronden van hun opleiding sneller doorstromen naar een vervolgopleiding of betaalde arbeid.

■ FINANCIEN

In de tabel 'Financiën gesloten systeem sociaal domein' zijn de budgetten opgenomen uit het gesloten systeem 'sociaal domein', voorheen 'decentralisaties'. Vanaf 1 januari 2015 bestond het gesloten systeem alleen uit de budgetten van de gedecentraliseerde taken, te weten jeugdhulp, participatie en begeleiding. De middelen in het gesloten systeem waren exact gelijk aan de integratie uitkering sociaal domein van het rijk. In november 2016 heeft de gemeenteraad van Zeist besloten het gesloten systeem met ingang van 2016 uit te breiden met de bestaande budgetten voor het CJG en de overige taakvelden van de Wmo.

De cijfers uit bovenstaande tabel laten zien dat er een positief resultaat is op de jeugdhulp van € 2,5 mln. en op de Wmo van € 2,9 mln. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er in de begroting 2016 € 0,5 mln. is overgebracht van de Wmo naar de jeugdhulp, ten opzichte van de verhouding waarin het rijk de integratie uitkering heeft toegekend.

Het voordelig saldo van € 5,4 mln. is, conform eerder besluit, toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Jeugdhulp

De gemeente Zeist heeft veel residentiële instellingen waar hulp wordt geboden aan jeugdigen die voor het merendeel niet uit Zeist komen. Soms is het noodzakelijk dat de voogdij over deze kinderen ook overgaat naar de instelling waar de jeugdige verblijft. In die situatie is de gemeente waar de instelling is gevestigd, volgens het woonplaatsbeginsel, verantwoordelijk; ook voor de kosten. De vergoeding die onze gemeente ontvangt voor de zorg aan de kinderen met een voogdijmaatregel, is niet toereikend. VWS heeft dit erkend en de gemeente Zeist in 2016 gecompenseerd met € 1,9 mln.

De uitgaven voor zorg zijn € 1 mln. lager dan begroot en ook € 1 mln. lager dan in 2015. Binnen de individuele jeugdhulp zien wij dat er een verschuiving begint op te treden naar meer ambulante jeugdhulp en lichtere vormen van residentiële jeugdhulp. Er is een eerste slag gemaakt naar het minder inzetten van residentiële hulp. Ook is er een verschuiving van specialistische kennis naar de teams zodat deze eerder en preventiever ingezet kan worden. Er is in 2016 met name minder gebruik gemaakt van jeugd-GGZ kliniek binnen cluster 1 (BOPZ). Deze trend komt overeen met het bovenregionale beeld over 2016 ten opzichte van 2015, namelijk een afbouw van de duurdere residentiële hulp (cluster 1) door een verminderde instroom. Er is nog wel voorzichtigheid geboden met het trekken van conclusies op basis van de realisatie 2016, omdat de vraag naar de zwaardere vormen van zorg soms een wat wisselde omvang kent.

Wmo

Het Wmo-budget dat wij krijgen van het Rijk voor begeleiding is voornamelijk groter dan wat we besteden. Dit was in 2015 ook het geval. Door aanpassing van het objectieve verdeelmodel van het macrobudget heeft Zeist ongeveer € 0,6 mln. meer ontvangen dan in 2015. Dat was één van de redenen om € 0,5 mln. van het Wmo budget in te zetten voor jeugdhulp, omdat die budgetten meer onder druk stonden.

We constateren wel dat het aantal cliënten met begeleiding licht groeit en ook de uitgaven voor begeleiding zijn met € 0,2 mln. toegenomen t.o.v. vorig jaar.

Er is een forse afname in het aantal cliënten met huishoudelijke hulp, zowel in zorg en natura als in PGB. Daar tegenover staat een sterke toename in het gebruik van de huishoudelijke hulp toelage. We vermoeden dat dit komt doordat de huishoudelijke hulp toelage vaak financieel goedkoper uitpakt voor de burger dan een maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning. Ook zien we een toename in het aantal rolstoelen, vervoersmiddelen en roerende voorzieningen (zoals til-liften). Dit is verklaarbaar door het feit dat de burger langer (met zorg) thuis blijft wonen.

Participatie

De uitgaven voor integratie en (voormalige) Wsw blijven ook dit jaar binnen de budgetten.

FINANCIËN GESLOTEN SYSTEEM SOCIAAL DOMEIN		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Resultaat	
Jeugdhulp				
Regionale samenwerking / solidariteit	95	-169	265	
Wijkteams (CJG) en overhead	2.707	3.003	-296	
Onvoorzien en innovatie	1.537	96	1.441	
Zorgbudgetten	15.890	14.839	1.051	
Subtotaal	20.229	17.769	2.460	
Wmo				
Begeleiding	5.193	3.536	1.657	
Huishoudelijke hulp	2.243	2.070	173	
Vervoer, woningaanpassing en middelen	1.215	1.280	-65	
Mantelzorg en vrijwilligers	791	752	39	
Onvoorzien en innovatie	791	178	612	
Wijkteams, overhead etc.	3.275	2.689	586	
CAZ t.b.v. chronisch zieken	571	644	-72	
Subtotaal	14.079	11.149	2.930	
Participatie				
Wsw	4.905	4.924	-19	
Re-integratie	1.592	1.592	-	
Subtotaal	6.497	6.516	-19	
Totaal	40.805	35.434	5.371	

PARAGRAAF 3 BURGERKRACHT IN ZEIST

VAN 'EERSTE OVERHEID' NAAR 'EERST DE BURGER'

Een overheid die bepaalt hoe de samenleving eruit ziet, past niet meer in deze tijd. Dit thema staat landelijk en lokaal volop in de belangstelling. Hoe kan de overheid in samenspel met de samenleving een goed beeld krijgen bij wat er leeft onder de inwoners en oplossingen bedenken voor maatschappelijke vraagstukken? Niet alleen door het luisteren naar de inwoners die de gemeenteraad en college goed weten te vinden, maar ook door het luisteren naar en het betekenis geven aan het 'onuitgesprokene'. Hoe kunnen we de inwoners die niet meedoen in de democratie bereiken? Een weerbarstige opgave.

De VNG heeft afgelopen jaar de ontwikkelagenda 'Lokale democratie 2017-2022: Actie op maat' opgesteld.

In Zeist zijn we ons bewust van de noodzaak verder te werken aan de vernieuwing van de ontmoeting en het gesprek met de samenleving. 'Het goede leven' in Zeist, dat is waar we het voor doen. Niet alleen de gemeente gaat daarover. We gaan er samen met de Zeister inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven over. En dat uit zich in tal van bijeenkomsten om samen te werken aan visie, beleid en/of uitvoering. Bijeenkomsten waarin we leren wat goed en minder goed werkt.

Voor iedere verandering geldt dat er niet één manier en soms zelfs niet één resultaat is. Dit geldt met name voor het vernieuwen en versterken van onze lokale democratie. Ook in 2017 werken we daaraan verder.

PROGRAMMA 'VERNIEUWING EN VERSTERKING LOKALE DEMOCRATIE'

In 2015 is de 24 uur van Zeist georganiseerd. Een initiatief waarbij 24 uur lang op vele plekken in de gemeente het

gesprek met inwoners is aangegaan over de betekenis van democratie: Wat is 'democratie'? Wat betekent het voor ons in Zeist? Wat verwachten we ervan en wat is onze eigen bijdrage eraan? In 2016 is veel in beweging gezet.

Z-battle

Het eerste half jaar van 2016 heeft in het teken gestaan van de Z-battle. Deze wedstrijd begon midden februari 2016 met een oproep voor hét beste idee voor de samenleving

Op zaterdag 2 juli vond in het gemeentehuis de finale van de Z-battle plaats.

in de gemeente Zeist, en eindigde op zaterdag 2 juli in een finale in het gemeentehuis met maar liefst drie winnaars. Dit evenement vormt, net als de 24 uur van Zeist in 2015, het bewijs hoe sterk en actief de burgerkracht in Zeist is. Het eerste half jaar van 2017 worden de drie winnende ideeën uitgevoerd:

- Speeltuin met eetgelegenheid
- Klimbos met Boomhuttendorp
- Een 'Chill-plek' voor jongeren in Den Dolder

■ Jongerenraad

In februari 2016 is de Jongerenraad opgericht, bestaande uit een groep jongeren van 15 tot 18 jaar. Drie bijeenkomsten hebben effect gehad op een aantal onderwerpen:

- Het raadsvoorstel over de Woonvisie: een advies van jongeren is hierin meegenomen. De raad heeft in haar debat de mening van de Jongerenraad meegenomen. Dit kwam bijvoorbeeld naar voren in de wijze waarop we jongeren na hun studietijd weer kunnen terug laten keren naar Zeist.
- De Cultuurnota: de suggesties van de Jongerenraad, die vooral gingen over communicatie en het ontbreken van bepaalde evenementen, zijn door de ambtenaren doorspeeld naar diverse organisaties in Zeist die allerlei culturele activiteiten ontplooiën. Er is inmiddels een site in de lucht: www.cultuurinzeist.nl.
- Vluchtelingen in Zeist: de Jongerenraad heeft voorgesteld om een sportmiddag met vluchtelingen te organiseren op De Breul.

Daarnaast zijn leden van de Jongerenraad los van een 'jongerenraadsbijeenkomst' geraadpleegd over onderwerpen, zoals de intocht van Sinterklaas.

■ Betrokken inwoners

Betrokken inwoners en organisaties zijn bij grote en ook kleinere beleidsvragen niet meer weg te denken. In 2016 hebben velen meegewerkt aan een groot aantal projecten, waaronder:

- vernieuwing centrum
- cultuurvisie
- gebiedsvisie WA-Hoeve
- masterplan buitensportaccommodaties
- uitwerking bomenbeheerplan
- en vele anderen

Er is veel waardering voor hen die door hun inzet het goede leven in Zeist hebben bevorderd.

■ Buurtinitiatieven

Een groot gedeelte van buurtinitiatieven in 2016 is inzichtelijk gemaakt. De volgende slag is om al deze initiatieven op een kaart van Zeist te publiceren op de website. Dit gecombineerd met de locaties van WhatsApp-groepen. Op deze manier kunnen andere inwoners in andere wijken worden geïnspireerd.

■ Gemeenteraad

Het vergadermodel en werkwijze van de gemeenteraad zijn nog steeds onderhevig aan veranderingen, om sneller,

democratischer en meer samen met inwoners tot besluitvorming te komen. Denk bijvoorbeeld aan de eerste digitale Ronde Tafel over het afvalstoffenbeleidsplan. Of het politieke spreekuur aan de witte tafels in de hal van het gemeentehuis. In 2017 wordt dit verder ontwikkeld.

■ Dialoog

Naast de jaarlijkse 'Week van de Dialoog' zijn inmiddels verspreid over Zeist veel meer dialoogtafels en sessies gehouden. Het netwerk van de Dialooggroep is uitgebreid en multicultureel geworden.

■ PARAGRAAF 4 DUURZAAMHEID

■ INLEIDING

Duurzaamheid krijgt steeds meer aandacht in de samenleving. In 2016 hebben we veel gedaan in de sfeer van afspraken en het scheppen van de juiste randvoorwaarden om duurzaamheid te stimuleren. Veel initiatief ligt bij de inwoners van Zeist. De rol van de gemeente zit vooral in het samenwerken en het goede voorbeeld geven. De Brede Milieuvisie is vastgesteld als opvolger van het Milieubeleidsplan. Deze visie is interactief tot stand gekomen en heeft een breed maatschappelijk draagvlak. De visie wil mensen en organisaties verleiden tot duurzaam gedrag. In 2017 volgt een uitvoeringsplan dat wordt besproken in de raad.

De acties, resultaten en effecten van 2016 zijn gegroepeerd volgens de pijlers van de Brede Milieuvisie.

1. Klimaat en energie: we gaan op weg naar een klimaatneutraal Zeist in 2030;
2. Circulaire economie: we handelen vanuit kringlopen en hergebruik, delen en gebruiken in plaats van uit bezit;
3. Levend netwerk van natuur, landschap en cultuurhistorie: we zorgen voor een met groen dooraderd Zeist;
4. Gezonde leefomgeving en kwaliteit van leven: we zetten ons in voor een goede lucht- en waterkwaliteit, minder geluidshinder en een duurzame voedselvoorziening.

■ KLIMAAT EN ENERGIE

Het Samenwerkingsverband Energie Zeist (SEZ) is opgericht. Deze stichting (bewonersinitiatief en bedrijven) richt zich op het verduurzamen van de bestaande particuliere woningvoorraad. Het SEZ heeft onder de naam 'Mijn groene Huis' diverse campagnes gevoerd. De stichting werkt met vrijwilligers die als energieambassadeur belangeloos buurtgenoten helpen met verduurzaming. De resultaten worden de komende jaren zichtbaar gemaakt en gecombineerd met monitoring die door de gemeente wordt ontwikkeld. SEZ is ontstaan uit een samenwerking tussen de gemeente Zeist en WattsNext, een burger-community voor Zeister huishoudens die aan de slag willen met energiebesparing. De stichting ontvangt een subsidie van de gemeente.

Vanaf 2015 geldt wettelijk voor de bouw van nieuwe woningen een Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC) van 0,4. We willen dat bij nieuwbouw een stapje extra wordt gezet om energie-neutralere woningen te realiseren. Bij aanvragen voor omgevingsvergunningen adviseren we actief hoe zo'n extra stap gezet kan worden. De nieuwe prestatieafspraken met corporaties en huurdersorganisaties bevatten ook afspraken over duurzaamheid.

In 2016 is de uitvoering gestart van het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen: 75% naar label A, 25% naar Label B (uitgezonderd Slot Zeist). De kinderboerderij is het eerste gebouw dat verduurzaamd is naar label A.

Voor de woningenportefeuille van gemeente Zeist is in gestart met het opstellen van energielabels. Op basis van deze labels volgen energie-maatwerkadviezen, zodat ook deze (veelal) niet duurzame woningen, energiezuiniger kunnen worden.

In april 2016 is een intentieovereenkomst getekend om de haalbaarheid van een houtenergiestation in Dijnselburg te onderzoeken. Rond de besluitvorming om het houtenergiestation mogelijk te maken, ontstond veel commotie in de samenleving. Het raadsvoorstel om het bestemmingsplan hiervoor vast te stellen (16RV056) is aangehouden. De raad wil eerst via een brede dialoog zicht krijgen op maatregelen die nodig zijn om de ambitie van klimaat neutraal Zeist in 2030 te realiseren en mogelijke keuzes die daarin gemaakt kunnen worden.

De nieuwe brede school Kerckebosch is duurzaam gebouwd, in basisschool De Sluis zijn duurzame maatregelen genomen. Daarnaast is het initiatiefraadsvoorstel Duurzame Scholen (16RV029) aangenomen. Hierdoor kan het voortgezet onderwijs deelnemen aan het Eco-schools programma.

Eco-schools is een internationaal keurmerk voor duurzame scholen. Het draagt er zorg voor dat duurzaamheid in het curriculum wordt opgenomen en dat leerlingen met duurzaamheid binnen hun schoolgebouw aan de slag gaan. Naast de educatieve component zet gemeente Zeist

Het regionaal energieloket helpt huiseigenaren met het verduurzamen van hun huis.

tegelijkertijd in op het technische/bouwkundige aspect van verduurzaming van het schoolgebouw.

De voorbereidingen zijn in het laatste kwartaal van 2016 begonnen. De gemeente verbindt partijen, zet kennis in en reikt oplossingen op verschillende vlakken aan.

De regionale samenwerking U-Thuis is gericht op het verduurzamen van bestaande particuliere woningen. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd voor besturen van Verenigingen van Eigenaren. Verder zijn voor Zeist 15 energieambassadeurs opgeleid en is een online regionaal energieloket ontwikkeld voor bewoners (www.regionaalenergieloket.nl).

De regionale subsidie voor een nul-op-de-meter verbouwing

heeft nog niet geleid tot realisatie, maar er is wel een potentiële kandidaat in Zeist. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd om kennis en netwerken te bevorderen. Uit de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex blijkt dat Zeist in 2016 vooral stappen heeft gezet in energiebesparing van woningen.

Vanuit de Regio U10 zijn 2 intentieovereenkomsten ondertekend, te weten Green Deal Cirkelstad en Green Deal Zorg. Cirkelstad is een beweging van publieke en private partijen die streeft naar steden zonder afval. Dit gebeurt in projecten en door kennis te ontwikkelen, te delen en te borgen. De ambitie van de Green Deal Zorg is dat eind 2018 80% van de ziekenhuizen en 50% van de andere grotere zorgaanbieders zijn begonnen met de systematische verduurzaming van hun bedrijfsvoering.

Daarnaast wordt gewerkt aan een betrouwbaar integraal duurzaamheidskeurmerk.

De Energiecoach heeft zo'n 15 bedrijven bezocht en geadviseerd over energiebesparing. Naar verwachting voert een derde de adviezen uit, een derde neemt enkele maatregelen en de rest laat het erbij.

Net als in voorgaande jaren is de MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen)-award uitgereikt.

■ CIRCULAIRE ECONOMIE

Er zijn pilots gestart voor afvalscheiding en we faciliteren de kringloop- en weggeefwinkel.

■ LEVEND NETWERK VAN NATUUR, LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Deze pijler krijgt door de vaststelling van de Brede Milieu Visie de aandacht die het verdient. In 2016 is begonnen met het formuleren van concrete projecten. Daarnaast nemen wij deel in het Platform stadslandbouw.

■ GEZONDE LEEFOMGEVINGEN KWALITEIT VAN LEVEN

In juni 2016 is de 5e editie van de Duurzame Markt georganiseerd. Inwoners maken kennis met allerlei duurzame ontwikkelingen en bedrijven die daar mee bezig zijn (Energieplein). Zeistenaren en anderen toonden daar hun lokale en regionale producten.

In en buiten Zeist worden veel duurzame initiatieven ontwikkeld. In de Nieuwsbode staat een kwartaalpagina onder de titel 'Samen Duurzaam'. Met deze pagina en een e-mailnieuwsbrief informeren we onze inwoners actief. De nieuwsbrief telt inmiddels ruim 300 abonnees.

PARAGRAAF 5 DE FINANCIËLE POSITIE

ALGEMEEN

Bij het opstellen van de begroting gingen we er van uit dat we geconfronteerd zouden worden met tegenvallers in het sociale domein, met name in de jeugdzorg. Dit viel uiteindelijk mee. De bezuiniging van het rijk op de jeugdhulp is in 2016 nog niet volledig doorgevoerd en was daardoor nog maar beperkt voelbaar. Het tekort aan de inkomstenkant bij de jeugdhulp is door het rijk erkend en de gemeente Zeist heeft een compensatie ontvangen van € 1,9 mln. Ook hebben we in de regio goede afspraken kunnen maken over risicodeling en solidariteit op de jeugdhulp.

De verwachte half miljoen korting op de uitkering uit het gemeentefonds kwam er niet. Door de aantrekkende economie ging het rijk ook meer investeren en groeide het gemeentefonds.

LASTENVERMINDERING

In 2016 zijn stappen gezet om de lasten voor de burger, en de eigenaars en gebruikers van bedrijfspanden verder te verlagen. Dit is mogelijk gebleken binnen het kader van een gezond financieel meerjarig perspectief. Het college heeft zich tot doel gesteld om deze collegeperiode de OZB met 10% te verlagen.

Bij de besluitvorming van de begroting 2016 is een extra structurele OZB verlaging doorgevoerd van 0,6%, waardoor tot en met het jaar 2016 een totale OZB verlaging van 2% is gerealiseerd.

Tenslotte bleek in de loop van 2016 dat het meerjarig perspectief ruimte biedt voor verdere lastenverlichting via de OZB. Daarom is eind 2016, bij de behandeling van de begroting 2017, besloten om de OZB tarieven voor 2017 met 4% te verlagen. Daarmee komt de totale OZB verlaging tot en met 2017 uit op 6%.

Diverse tarieven (riool, afval en markt) zouden in 2016 moeten stijgen als gevolg van kostenontwikkeling. Deze stijging is in 2016 niet doorgedaan, de kostenstijging is opgevangen uit de algemene middelen.

RISICOMANAGEMENT

Het college heeft zich tot doel gesteld om aan het eind van deze collegeperiode op een weerstandsratio van 1,2 uit te komen. De weerstandsratio geeft de verhouding aan tussen het weerstandsvermogen en de geïnventariseerde risico's. In 2016 heeft de weerstandsratio zich verder positief ontwikkeld. De ratio is zo gegroeid dat we bij de begroting 2017 (1,79) hebben voorgesteld een deel van het weerstandsvermogen af te ramen en vanaf nu een bandbreedte voor de ratio aan te houden. Concreet betekent dit dat de ratio mag fluctueren tussen de 1 en de 1,5. Als de ratio er boven komt dan ramen we de reserve af, komt hij eronder dan storten we extra bij.

Dit jaar heeft risicobeheersing in het sociaal domein centraal gestaan binnen het risicomanagement. Een belangrijke stap hierin waren de afspraken rondom de risicodeling jeugdhulp Zuid Oost Utrecht waar de raad in 2016 mee heeft ingestemd. In 2016 zijn we gestart met het maken van afspraken voor de jaren 2017 en verder.

Per 1 januari 2017 verandert de wet- en regelgeving als het gaat om investeringen in de openbare ruimte. Deze mogen niet meer in één keer ten laste van een jaar komen, maar moeten geactiveerd en afgeschreven worden over de verwachte levensduur. Dit was aanleiding om in 2016 op een meer integrale manier naar alle civieltechnische projecten in de openbare ruimte te kijken. Civieltechnische projecten kenmerken zich onder andere doordat meerdere beleidsvelden aan elkaar worden gekoppeld tot een project zoals riolering, wegen, openbare verlichting etc. In 2016 is een nieuwe systematiek neergezet waardoor een goed meerjarig inzicht is ontstaan van de komende investeringen en tevens het geplande onderhoud.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt nader ingegaan op het risicomanagement.

KOSTENDEKKENDHEID BOUWLEGES

De kostendekkendheid van de bouwleges blijft een veelzijdig vraagstuk. We streven naar 100% kostendekkendheid in Zeist. Dat betekent dat we de kosten die samenhangen met dit

proces willen dekken met de opbrengsten. Niet meer en ook niet minder.

De opbrengst is in de praktijk zeer afhankelijk van de vraag vanuit burgers en bedrijven. Het kent grote fluctuaties tussen de jaren, terwijl de kosten redelijk stabiel zijn. Tegelijkertijd bestaat er een maatschappelijke wens naar redelijke en stabiele tarieven.

In 2016 heeft een bredere verkenning van deze problematiek plaatsgevonden, waarin de maatschappelijke uitgangspunten rond de leges voorop hebben gestaan. In 2017 zal het vraagstuk over redelijke en stabiele tarieven voor burgers en bedrijven worden besproken in de raad. Tegelijkertijd pakken we waar mogelijk zuiver (financieel) technische verbeteringen binnen de leges op. Dit gaat om voorstellen die het systeem stabiel maken of verbeteren, binnen de kaders van de huidige wijze van tariefberekening.

PROGRAMMA 1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

PRODUCTEN

1. Brandweer en rampenbeheersing
2. Openbare orde en veiligheid

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

In 2016 daalt het aantal misdrijven met 7,1%. De doelstelling in het Veiligheidsplan 2016-2019 was een daling met 4,2%. We bespreken de behaalde resultaten aan de hand van de volgende thema's:

- High impact crime
- Uitersten in de samenleving
- Veilige buurten
- Ondernijning
- Toezicht drank- en horecawet
- Crisisbeheersing
- Brandveiligheid

High impact crime

Bij high impact crime gaat het om delicten die flink ingrijpen in iemands directe leefomgeving en veiligheidsgevoel. Soms met blijvende schade.

Doelstelling in het Veiligheidsplan Zeist 2016-2019 is voor het jaar 2016 een overall daling van het aantal misdrijven van 4,2% ten opzichte van 2015. Het behaalde resultaat is een daling van 7,1%. Ondanks dit mooie resultaat blijven we ambitieus.

Geweld

In 2016 zijn 322 geweldsmisdrijven geregistreerd, een daling van 16,8% ten opzichte van 2015. De daling in 2016 staat tegenover een stijging in 2015. Veel geweld vindt plaats achter de voordeur en onder bekenden. Een relatief klein deel betreft openlijke geweldpleging (bijvoorbeeld in horeca-

gebieden). Vooral bij geweld dat thuis plaatsvindt, is het lastig om een verband te leggen tussen inzet en behaald resultaat.

Het aantal geregistreerde winkeldiefstallen in 2016 bedroeg 104; een daling met 19%. Het aantal geregistreerde vernielingen en beschadigingen was 373; een daling met 6% ten opzichte van 2015.

Woninginbraken

De daling in 2016 is 8,3% (inbraken en pogingen samen). Vijf jaar geleden waren er meer dan 600 inbraken per jaar

Tijdens de Week van de Veiligheid gingen wijkmanagers, wethouders en politie op straat in gesprek met Zeistenaren.

(inclusief pogingen), in 2016 is dat gedaald tot 299. In verschillende buurten is voorlichting gegeven en hebben inwoners concrete preventietips voor hun woning gekregen. De wijkteams brengen tijdens reguliere contactmomenten het onderwerp inbraakpreventie steeds onder de aandacht. In de week van de Veiligheid spraken we op straat met enkele honderden Zeistenaren over het onderwerp. Naast algemene preventie (voorlichting) werken we steeds meer op basis van persoonsgerichte aanpak. Notoire (verdachte) inbrekers volgen we op de voet met zorg en (dreiging van) straf.

■ Uitersten in de samenleving

In Zeist kennen we op dit moment diverse cases op het onderwerp radicalisering. Dit wordt op landelijk niveau gemonitord door de veiligheidsdiensten. Op lokaal niveau is het gespreksonderwerp in het veiligheidsoverleg, waarin gemeente, politie, Openbaar Ministerie en AIVD rond de tafel zitten. Tijdens dit overleg worden ook andere personen besproken, bij wie radicale sympathieën zijn geconstateerd.

We werken nauw samen met betrokken partners in de zorg, zoals scholen, CJG, Veilig Thuis, Samen Veilig en Raad voor de Kinderbescherming. Deze samenwerking is vooral gericht op preventie en nazorg. Het meest in het oog springende succes in 2016 was dat de twee (in 2015) uitgereisde en teruggekeerde meisjes hun schooldiploma hebben behaald. Dat is te danken aan de inspanning van velen, maar ook aan het doorzettingsvermogen van de meisjes zelf.

Ook zijn er stappen gezet om bewustwording en herkenning te vergroten. We doen dat in nauwe samenwerking met het onderwijs. Eén mooi moment was de vertoning van de theateervoorstelling 'Jihad, de voorstelling' in september. Het was bijzonder te zien dat het Rond één grote fietsenstalling was voor de jonge theaterbezoekers, die zorgden voor een volle zaal. De voorstelling gaf inzicht in mogelijke oorzaken van radicalisering. Ook professionals hebben de voorstelling bijgewoond.

■ Veilige buurten

Het gevoel van (on)veiligheid leeft vooral thuis of in de eigen buurt of straat. De inzet is dan ook om het (gevoel van) veiligheid in de eigen omgeving te verhogen. Dat is tegelijk de sleutel tot succes van ons veiligheidsbeleid. Door op buurt-niveau te werken, kunnen wij maximaal gebruik maken van de aanwezige burgerkracht. Voor de afzonderlijke wijken is samen met de politie het Actieplan Veiligheid 2016 opgesteld en uitgevoerd.

Een greep uit de acties en resultaten:

- In alle wijken zijn bijeenkomsten en straatacties op het gebied van veiligheid gehouden. Bijzonder was de actie van de wijkmanager Noord die vermomd als zwerver in de Verzetswijk het gesprek met inwoners aanging. De acties in de wijken resulteerden onder meer in deelname per straat/buurt aan WhatsAppgroepen Veiligheid

De wijkmanager noord acteert als zwerver.

(inmiddels al ruim 25 groepen geregistreerd; volgens onderzoek AD/UN is Zeist regionaal koploper), deelname aan Burgernet en Waaks.

- Het aantal deelnemers aan Waaks is gegroeid tot 310 en het aantal Burgernetdeelnemers is nu 4700. We zien dat massaal wordt gereageerd op Facebookberichten van de politie over veiligheid. Zo wordt veiligheid steeds meer van ons allemaal, in plaats van dat we alleen naar de gemeente en politie kijken. In 2016 hebben we een enquête in het centrum gehouden over de effectiviteit van Buurtpreventie Centrum. De resultaten waren positief.

- Voor de Ramadan en de jaarwisseling is er in de wijken Noord en West overleg geweest tussen wijkteam, wijkagenten, buurtvaders, jongerenwerkers en anderen. Dit heeft mede geleid tot een rustig verloop van de Ramadan en jaarwisseling in die buurten.
- Het wijkmanagement is betrokken geweest bij het AZC en de noodopvang. De wijkmanager heeft met een collega uit Soest meerdere keren per week spreekuur gehouden in een tijdelijk inlooppunt. Inwoners konden hier op een laagdrempelige manier terecht met hun vragen, zorgen en ideeën over de vluchtelingen-opvang. Opvallend was dat maar heel weinig mensen met zorgen of klachten langskwamen. Er waren wel veel mensen die zich meldden om als vrijwilliger op het AZC te werken.
- In 2016 zagen we korte pieken in de jongerenoverlast in vooral de volgende buurten: Verzetsplein, Bosplein, JUMBO centrum en Flats Nijenheim. Dit alles is zichtbaar in een stijging van het aantal meldingen jongerenoverlast in 2016 met 25,2%. Via snelle inzet van een aantal professionals proberen we steeds meteen de angel eruit te krijgen. Vaak zijn er twee of meer 'kopstukken' die de rest meenemen. De jongerengroepen zijn per wijk in beeld gebracht en zo is er beter zicht op wie er in een groep zitten. Daardoor kan effectiever worden gemonitord en vroegtijdig gesignaleerd. Overlastplegers worden uit de anonimiteit gehaald. Zo is het mogelijk om het

gesprek aan te gaan om hen bewust te maken van de impact van hun gedrag. In een aantal gevallen kon een alternatieve plek worden aangeboden, zoals de Peppel. Soms werden zichtbare fysieke maatregelen uitgevoerd, zoals het plaatsen van hekwerken, het verwijderen van een bank of het plaatsen van een camera.

■ **Ondermijning**

'Ondermijning' betekent dat groepen mensen zich onttrekken aan de normale, legale manieren om geld te verdienen. Te denken valt aan het exploiteren van illegale hennepkwekerijen, of het starten van een horecabedrijf om crimineel geld wit te wassen. Andere verschijningsvormen zijn: adres- en uitkeringsfraude, mensenhandel en arbeidsuitbuiting. Deze 'onderwereld' heeft soms hulp nodig van de 'bovenwereld'. Bijvoorbeeld op het terrein van vervoer, adressen, huisvesting dan wel contracten en koopovereenkomsten.

In 2016 zijn er met medewerkers van verschillende afdelingen bijeenkomsten geweest, het zogenaamd 'signaleringsoverleg'. Hierin werden medewerkers bewust gemaakt van signalen van ondermijning en hebben zij handvatten gekregen om die signalen te delen met de politie.

■ **Toezicht drank- en horecawet**

Bij de uitvoering van de 18-min maatregel gaat het vooral om cultuurverandering. Het gaat langzaam, maar wel in de

goede richting. We gaan door op het pad van extra toezicht en voorlichting. Cijfers van de GGDrU geven een daling aan van het percentage jongeren onder de 18 jaar dat recent dronken of aangeschoten is geweest; van 22% in 2011 naar 14% in 2015. Wat aandacht vraagt, is dat volgens 47% van de jongeren hun ouders instemmen met hun alcoholgebruik. Dit was in 2011 nog 42%.

Acties die we hebben ingezet, zijn onder meer:

- voorlichtingslessen op scholen door stichting Voorkom;
- voorlichting via theatervoorstellingen door Playback;
- ondersteuning aan sportverenigingen;
- advisering en ondersteuning aan middelbare scholen bij beleid over alcoholgebruik.

We zaten in 2016 bovenop de jongerenoverlast in vooral het gebied Tweede Dorpsstraat. De 16- tot 18-jarigen kregen bij de eerste overlastmelding een waarschuwingsbrief. Met een aantal is een stevig gesprek gevoerd. In 2016 is gestart met het verbetertraject Tweede Dorpsstraat. We willen hier onderzoeken of overlast kan worden verminderd door de vaste sluitingstijden los te laten. Handhaving blijft een noodzakelijk instrument.

■ **Crisisbeheersing**

In 2016 zijn er diverse incidenten geweest waarbij een beroep is gedaan op de gemeentelijke crisisorganisatie. Voorbeelden waren een uitslaande woningbrand, dumping van chemisch

afval, een gevallen boom op het spoor bij station Zeist-Driebergen, en een groot ongeval op de rijksweg A28 bij Huis ter Heide.

Samen met Bunnik hebben we het 'hard piket' op lokaal niveau gecontinueerd (24/7 beschikbaarheid van de Officier van Dienst Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie). Deze samenwerking leidt tot versterking en kostenefficiëntie.

Hierdoor hebben piketfunctionarissen ook inzet gepleegd bij incidenten in Bunnik (grootschalige gaslek met ontruiming) en een stroomstoring in Werkhoven.

Over de hele linie van de crisisorganisatie hebben medewerkers en bestuurders cursussen en trainingen van de VRU gevolgd. Doel: een geoliede organisatie op het moment dat er een crisis uitbreekt. Er heeft tot slot een grote crisisoefening plaatsgevonden bij Figi. Die liet zien dat politie, brandweer en gemeente elkaar goed weten te vinden en de samenwerking onder complexe omstandigheden op goed niveau is.

In het sociaal domein heeft men regelmatig te maken met ander soort crisissituaties; crises die zich achter de voordeur afspelen. Medewerkers in het sociaal domein zijn daarom getraind in de systematiek van crisisbeheersing. Hierdoor kunnen zij nog professioneler en adequater op incidenten reageren.

■ Brandveiligheid

Sinds oktober 2016 is de brandweer voor alle vragen over brandpreventie bereikbaar via WhatsApp (06-12958599; zie www.vrubrandweer.nl). Gebruikers waarderen het gemak waarmee zij vragen kunnen stellen. De drukbezochte open dag in oktober was een groot succes. Op zes scholen zijn kinderen uit groep 4 een stuk 'brandwijzer' gemaakt. Door middel van voorwerpen uit een schatkist wordt de kinderen uitgelegd wat zij bijvoorbeeld moeten doen bij vlam in de pan of als het brandalarm afgaat. Aan kinderen uit groep 8 is alles verteld over het veilig omgaan met vuurwerk. Voor iedere zorginstelling in de regio is er voor stimulerende preventie een accounthouder beschikbaar. Er zijn met 25 instellingen afspraken gemaakt om de kennis over brandveiligheid voor medewerkers en bewoners te verbeteren.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	6.135	5.531	6.124	5.858	V	266
Openbare orde en Veiligheid	B	193	6	6	167	V	161
	S	-5.942	-5.525	-6.118	-5.691	V	427

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Verlaging lasten FLO brandweer		€	181.000	V
Innovatie veiligheidsbeleid	(1)	€	100.000	V
Vergoeding VRU brandweerkazerne Den Dolder		€	68.000	V
Cameratoezicht 2 ^e Dorpsstraat	(2)	€	47.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	31.000	V
Saldo programma		€	427.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(1)	€	100.000	N
Reserve afschrijving investeringen maatschappelijk nut	(2)	€	47.000	N
Totaal reserveringen		€	147.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	280.000	V

PROGRAMMA 2 VERKEER EN VERVOER

ALGEMEEN

Boodschappen doen, naar ons werk en naar school gaan, recreëren; wat we ook doen, we maken als verkeersdeelnemer gebruik van de openbare ruimte. Het is nodig dat deze omgeving veilig ingericht is. Om dit te bereiken maken we graag gebruik van ideeën en denkracht van inwoners. Zij weten zelf vaak het beste wat beter kan in hun directe omgeving. Belangrijke aspecten bij het inrichten van de openbare ruimte zijn veiligheid, bereikbaarheid, doorstroming en leefbaarheid.

PRODUCTEN

1. Wegen, straten en pleinen
2. Waterlopen
3. Verkeer- en (openbaar) vervoersbeleid
4. Uitvoering investeringen infrastructuur
5. Verkeersvoorzieningen
6. Parkeren

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Duurzame mobiliteit

Het stimuleren van elektrisch vervoer past uitstekend binnen de duurzaamheidsambities van de gemeente Zeist.

Elektrisch rijden is stiller, beter voor de luchtkwaliteit en draagt bij aan het terugdringen van CO₂-uitstoot. Om elektrisch rijden te stimuleren en efficiënt te maken zijn voldoende oplaadplaatsen noodzakelijk. De gemeente Zeist wil hierin voorzien door nieuwe openbare laadpalen te (laten) plaatsen wanneer zich een berijder van een elektrische auto aandient. Zo kunnen particulieren die elektrisch rijden en thuis of bij het werk geen oplaadpunt ter beschikking hebben, hun voertuig binnen loopafstand opladen. In totaal zijn er momenteel op 27 parkeerlocaties in Zeist openbare laadpalen aanwezig voor elektrische of hybride auto's, waarvan er 11 in 2016 zijn gerealiseerd. Voor 2017 staan inmiddels 8 in planning.

In 2016 zijn veel stappen gezet die bijdragen aan de verbetering van het fietsklimaat in Zeist. De meest in het oog springende zijn de aanpassingen rondom de kruising Utrechtseweg – Montaubanstraat en de kruising Oude Arnhemseweg – Schermerslaan. Tevens is veel aandacht besteed aan het herstellen van schades door bijvoorbeeld wortelopdruk en het aanbrengen van fietssuggestiestroken en rood asfalt om de wegen veiliger te maken.

In de zomervakantie van 2016 zijn bij een tiental scholen de schoolomgevingen ingericht volgens het 'UVL'-principe (Utrechts VerkeersveiligheidsLabel). Doel van het project is te komen tot een uniforme uitstraling, maar vooral een veilige en beter zichtbare schoolomgeving. Dat is gebeurd

Drempelmarkering voor een veiligere schoolomgeving.

door het plaatsen van rode en gele paaltjes en bebording. Plus door het aanbrengen van unieke, herkenbare rood-geel gekleurde (drempel)markering op de weg met hierin het wit de tekst: "SCHOOL".

Naast fysieke maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid was aandacht voor het beïnvloeden en sturen van gewenst verkeersgedrag. Door BROEMritten voor ouderen, theorie- en praktijkexamens op de basisscholen voor de groepen 7 en 8 en dodehoeklessen op basisscholen. Hierin is net als in voorgaande jaren nauw samengewerkt met Veilig Verkeer Nederland Zeist.

■ Openbare ruimte

Ook de wegen in Zeist zijn in 2016 aangepakt. Zo is er ongeveer 6.000 ton asfalt aangebracht, onder andere op de Odijkerweg en de Weteringlaan. Waar nodig is ook de constructie van de weg versterkt of zijn er nieuwe dekklagen aangebracht. Zeist is een groene gemeente. Op sommige plaatsen leidt dat tot overlast of gevaarlijke situaties als gevolg van wortel-opdruk. In 2016 is op 350 plaatsen (met name in Zeist West) de kwaliteit van fiets- en wandelpaden en parkeerplaatsen hersteld, waardoor deze weer veilig en functioneel zijn voor fietser en wandelaar. Dit hebben we gedaan door boomspiegels te herstellen of te verruimen en opnieuw te asfalteren. In sommige gevallen was het onvermijdelijk om de bomen te kappen.

■ Verlichting

Het energieverbruik van de openbare verlichting is verder terug gebracht. Op verschillende wegen – de Utrechtseweg, Driebergseweg, Boulevard, Lindenlaan en Arnhemse Bovenweg – zijn de energievretende armaturen met natriumlampen vervangen door 275 led-armaturen. Met deze vervanging wordt circa 45.000 kWh aan stroom per jaar minder verbruikt.

■ Betaald parkeren

We hebben sterk ingezet op het verhogen van de positieve beleving onder met name de gebruikers van mobiel parkeren. Er is meer parkeergemak met de introductie van de

Zeister (parkeer-)pas waarmee veilig, snel en achteraf betaald kan worden op straat. Vanaf begin 2017 ook in de parkeergarages. Er is sprake van minder verstoringen, een verbeterde werking van de parkeerapparatuur en meer comfort in de parkeergarages. Hierbij is gebruik gemaakt van een klanttevredenheidsonderzoek onder parkeerders, zijn paslezers geplaatst en infrastructurele aanpassingen gepleegd.

■ Bijzondere projecten

We hebben het afgelopen jaar ook een aantal bijzondere projecten in uitvoering genomen.

Dieptetuin en de skatebaan Blikkenburg.

De grindpaden van de Dieptetuin zijn rollator/rolstoelvriendelijk gemaakt door ze te vervangen door een gladde natuurlijke verharding. De skatebaan Blikkenburg is voorzien van een nieuwe asfaltverharding.

Verbeterde inrichting kruising Utrechtseweg – Montaubanstraat

Met behulp van een provinciale subsidie (Bereikbaarheid Regio Utrecht, BRU) is de kruising Utrechtseweg – Montaubanstraat en omgeving gereconstrueerd. Resultaat is een

Rollator- en rolstoelvriendelijke paden in de Dieptetuin.

fietsvriendelijke, veilige kruising met een betere doorstroming voor auto's. De groenere uitstraling doet meer recht aan de cultuurhistorische waarde van het gebied rondom de Oude Kerk. Intensieve burgerparticipatie en communicatie zijn mede redenen geweest voor een prachtig eindresultaat.

Kruising Oude Arnhemseweg – Schermerslaan veiliger en duidelijker

Halverwege 2016 is de kruising Oude Arnhemseweg – Schermerslaan gereconstrueerd. Het ontwerp is interactief tot stand gekomen met een werkgroep van buurtbewoners. De kruising is veiliger en duidelijker gemaakt door onder meer de markering aan te passen en de nieuwe fietspaden 'rood' te maken.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

Reconstructie kruising Utrechtsweg/
Montaubanstraat.

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	8.283	7.752	10.127	8.673	V	1.454
Verkeer en vervoer	B	3.886	3.223	3.223	3.535	V	312
	S	-4.397	-4.529	-6.904	-5.138	V	1.766

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Onderhoud openbare ruimte	(1)	€	1.098.000	V
Fiets- en voetgangerstunnel Den Dolder	(2)	€	500.000	V
Parkeren		€	131.000	N
Gladheidsbestrijding		€	94.000	V
Verkeerssituatie Van Leersumschool	(3)	€	90.000	V
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte: gestart, nog niet afgerond	(4)	€	63.000	V
Lagere kosten bladruimen en onderhoud waterlopen	(y)	€	52.000	V
Fietspaden Hobbemalaan en Dolderseweg	(3)	€	18.000	V
Onderhoudskosten parkeergarages	(5)	€	13.000	N
Fietsbevorderende maatregelen	(3)	€	11.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	16.000	N
Saldo programma		€	1.766.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve onderhoud openbare ruimte (voorheen Reserve egalisatiesystematiek / infrastructuur)	(1)	€	1.098.000	N
Reserve afschrijving investeringen maatschappelijk nut	(2)	€	500.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(3)	€	119.000	N
Reserve investeringen openbare ruimte	(4)	€	63.000	N
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(5)	€	13.000	V
Totaal reserveringen		€	1.767.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	1.000	N
Verrekening egalisatievoorziening rioolheffing (progr.7)	(y)	€	52.000	N
Saldo na reserveringen en verrekeningen andere programma's		€	53.000	N

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

PRODUCTEN

1. Sociaal economisch beleid
2. Ruimtelijk economisch beleid
3. Marktaangelegenheden

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Algemeen

Een sterke lokale en regionale economie zijn belangrijk voor onder meer de werkgelegenheid en het voorzieningsniveau. Zeist heeft in 2016 haar sterke economische functie kunnen behouden. Er zijn veel goede zaken bereikt, zoals op het gebied van mobiliteit: de start van de aanleg van het nieuwe station Driebergen Zeist en de verbreding van de Utrechtseweg. De economie is het afgelopen jaar weer aangetrokken en het aantal bedrijfsvestigingen is toegenomen. Daarnaast hebben we veel geïnvesteerd in de samenwerking met ondernemers, maatschappelijke organisaties, inwoners en overheden.

Er zijn ook aandachtspunten. Zo is het aantal werkzame personen tussen 2010 en 2015 in Zeist gedaald. Dit komt onder meer door sluiting van bedrijven, wegtrekken van

bedrijven en bezuinigingen. Deze afname is sterker dan het provinciaal gemiddelde, dat in dezelfde periode ongeveer gelijk bleef. Het gaat dus nog goed met de Zeister economie, maar de werkgelegenheid vraagt de nodige aandacht.

Economische beleidsagenda

Zeist huisvest een groot aantal bedrijven, van ZZP'ers, sterk MKB in zakelijke diensten, zorgorganisaties tot multinationals. Dat biedt een goede economische uitgangspositie. Willen we een sterke economie behouden, dan zullen we een heldere economische koers moeten varen met duidelijke keuzes, gebaseerd op een duidelijk profiel en met inzet van de sterke punten van Zeist.

In 2016 zijn de eerste stappen gezet door een onderzoek naar het economisch DNA en de speerpunten van de Zeister economie. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met en tussen ondernemers over het ondernemersklimaat. De rapportage en uitwerking volgen in 2017.

Vitale bedrijfslocaties

Volgens het Financieel Dagblad had Zeist in 2016 de laagste kantorenleegstand van Nederland. Ook is de leegstand op bedrijventerreinen één van de laagste van Nederland. Hieruit blijkt Zeist aantrekkelijk te zijn voor investeerders. Keerzijde is dat het voor ondernemers die zich willen vestigen in Zeist, of hun bedrijfsactiviteiten willen uitbreiden, moeilijk kan zijn om passende ruimte te vinden.

Ondernemers, politie, brandweer en gemeente hebben samen de hercertificering van het Keurmerk Veilig Ondernemen op het bedrijventerrein Fornhese afgerond.

In het Ondernemershuis werken sinds 2016 ondernemers onder één dak samen aan de duurzame groei en winst van onze ondernemingen. De gemeente heeft als adviseur en eigenaar van het pand deze starters ondersteund.

Meer samenwerking Utrechtse regio

De economie houdt niet op bij de gemeentegrenzen. Daarom hebben we in 2017 veel inzet gepleegd in de regio:

- Zo werken we met de samenwerkende gemeenten in de Utrechtse regio verder aan de regionale ruimtelijk-economische koers. Deze wordt in 2017 aan alle raden van de Utrechtse regio ter vaststelling aangeboden. Daarnaast worden regionale detailhandelsafspraken gemaakt, zodat we op een meer eenduidige wijze omgaan met de ruimte.
- De U10-gemeenten hebben een provinciale intentieverklaring ondertekend voor de aanleg van glasvezel in de buitengebieden van de provincie Utrecht. In 2017 wordt samen met de provincie onderzocht hoe we tot de aanleg van glasvezel in de buitengebieden kunnen komen.

- In de Stichting Q4 zijn de samenwerkende ondernemersverenigingen in de regio verbonden. Zij hebben zich in 2016 verder ontwikkeld, wat resulteerde in een geslaagd congres over ondernemen over (gemeente)grenzen heen. Naar aanleiding van dit congres heeft de stichting gekozen voor de deelprojecten waar ze zich op willen richten om de economie in de regio te versterken. De Gemeente Zeist heeft hierin actief ondersteund met mankracht, kennis en middelen.
 - De samenwerking binnen de Economic Board Utrecht (EBU) blijft versterken op de thema's groen, gezond, slim; de ruimtelijk-economische koers van de U10 wordt hierop afgestemd.
 - In 2016 is met de regiogemeente een regionaal convenant Acquisitie getekend: de gemeenten pakken gezamenlijk de (inter)nationale acquisitie van bedrijven op en beconcurreren elkaar daarin niet.
 - Er is vanuit de gemeente actief meegewerkt aan het onderzoek gebiedsvisie Utrecht Oost. Dit krijgt zijn vervolg in 2017.
- **Centrum**
- We geven ruimte aan ondernemerschap en creativiteit van winkeliers, zodat het centrum voor winkelend publiek aantrekkelijk blijft:
- Het gevefondsvest helpt ondernemers in het centrum hun gevel op te knappen en zo de uitstraling van de winkelstraten te verbeteren. Hiervan heeft boekhandel Kramer en Van Doorn gebruik gemaakt bij de verhuizing naar de Slotlaan.
 - De pilot Verlichte Regeldruk Centrum vermindert of verandert ingewikkelde regels om zo ondernemerschap, innovatie en samenwerking tussen retailers, horeca-ondernemers en vastgoedeigenaren te versterken. Er zijn inmiddels enkele initiatieven van winkeliers gerealiseerd.
 - Een goede samenwerking tussen vastgoedeigenaar, ondernemers en gemeente heeft geresulteerd in een tijdelijke invulling van het voormalige V&D pand; te weten de HeMarkt.
 - In december is een fitnessschool geopend in een groot, leegstaand winkelpand waardoor de leegstand is teruggedrongen.
 - Het centrummanagement, betrokken ondernemers en gemeente hebben met elkaar rond de kerstperiode een ijsbaan op het Emmaplein gerealiseerd.
 - Het oude gemeentehuis (Slotlaan 20) wordt van kantoorpand naar woningen getransformeerd. De ruimte in het bestemmingsplan biedt veel flexibiliteit in de planvorming.
- In april is het beeldkwaliteitsplan voor de herinrichting van het centrum vastgesteld. Het ontwerp voor de herinrichting van de Slotlaan, 1^e Hogeweg, Emmaplein, Markt en de Voorheuvel is in oktober vastgesteld. In het vierde kwartaal werd de start van de herinrichting gemarkeerd door de sloop van de tunnel bij de Markt.
- **Winkelcentrum De Clomp**
- Met de herontwikkeling van winkelcentrum De Clomp krijgt Zeist-West een mooi, nieuw en veilig wijk- en winkelcentrum. Projectontwikkelaar Rialto realiseert in overleg met de gemeente 17 winkelunits (waaronder drie supermarkten), 66 appartementen en nieuw openbaar gebied. Het vernieuwde winkelcentrum De Clomp zal in 2020 gereed zijn.
- **Recreatie**
- Het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) heeft veel activiteiten georganiseerd, zowel in de regio als met een uitstraling daarbuiten. Zo is Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (NPUH), onder meer dankzij een grote promotiecampagne van het RBT, gekozen als één van de top-Nationale Parken in Nederland. De samenwerkende partners van het NPUH willen de hele Heuvelrug, van het Gooimeer tot de Grebbeberg, onderbrengen in één groot Nationaal Park. Een ambitieuze en meervoudige opgave die leidt tot een aaneengesloten gebied van zo'n 40.000 hectare.

Om de recreatiemogelijkheden te verbeteren zijn fietspaden aangesloten op de Toeristische Overstappunten (TOP's) in de gemeente.

■ Markt

Om overlast door de sloop van het Tunneltje zo klein mogelijk te houden voor de markt, heeft de gemeente samen

met de Marktcommissie en andere vertegenwoordigers een andere indeling van de markt gerealiseerd. Daardoor kon de markt elke week doorgang vinden tijdens de werkzaamheden.

Tijdens de sloop van het tunneltje kon de wekelijkse markt gewoon doorgaan.

De nieuwe Stichting Markt Promotie Zeist, opgericht in 2016, stelt zich tot doel de warenmarkt in Zeist te promoten. Dit door het stimuleren en het (doen) organiseren van reclame- en promotieactiviteiten.

■ Accountmanagement

Doordat het accountmanagement voor bedrijven in 2016 is uitgebouwd, hebben er meer bedrijfsbezoeken kunnen plaatsvinden. Dit heeft ertoe geleid dat de gemeente en het bedrijfsleven beter gezamenlijk problemen kunnen aanpakken. De accountmanagers zijn een gelijkwaardige gesprekspartner voor ondernemers en ondernemersverenigingen.

Hierdoor draagt het Ondernemersplein bij aan een transparante en benaderbare gemeente voor bedrijven. Samen met bijvoorbeeld ZZO!, maar ook het Regionaal Bureau voor Toerisme en Q4, willen we nieuwe kansen en diensten benutten om te zorgen dat ondernemers een sterke onderneming kunnen neerzetten in Zeist.

Zo hebben we in 2016 enkele gezamenlijke bijeenkomsten met ZZO! georganiseerd, waaronder het Business Event Zeist in mei 2016. Hierbij is de Ondernemer van het Jaar in verschillende categorieën gekozen.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)		2016 verschil (A-B)
Programma	L	1.170	809	975	883	V	92
Economie	B	411	368	350	284	N	66
	S	-759	-441	-625	-599	V	26

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Bedrijfsverplaatsingen	(1)	€	46.000	V
Flankerend beleid Centrumplan	(2)	€	17.000	V
Realisatie impuls cultuur en recreatie	(2)	€	7.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	45.000	N
Saldo programma		€	26.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(1)	€	46.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / sanering bedrijven	(2)	€	25.000	N
Totaal reserveringen		€	71.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	44.000	N

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

PRODUCTEN

1. Onderwijshuisvesting
2. Gymnastieklokalen/sportaccommodaties
3. Leerlingenvervoer, schoolzwemmen en logopedie
4. Leerplicht en LEAZ
5. Regionale meld-, coördinatieplicht voortijdige schoolverlaters
6. Onderwijs achterstandenbeleid (wet OKE)
7. Brede scholen
8. Educatie

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doorlopend streven we naar de juiste inzet van onderwijs als basis van onze samenleving. Het mogelijk maken van persoonlijke groei in een veilige en vertrouwde omgeving draagt bij aan de ontwikkeling en zelfstandigheid van kinderen. We hebben ons ook in 2016 weer ingezet om onderwijskansen in brede zin te vergroten en schooluitval zo veel mogelijk te voorkomen (verder te lezen in www.schoolwerkt.nl).

Voor passend onderwijs voor kinderen hebben we aansluiting gezocht op de decentralisatie 'zorg voor passend

onderwijs', verder te lezen in [programma 6 Sociaal domein](#). Als het gaat om onderwijshuisvesting heeft het integrale huisvestingsplan weer een goed beeld van de huidige en toekomstige situatie geschetst. En met de oplevering van de brede school Kerckebosch is er een prachtige nieuwe voorziening beschikbaar.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Voldoende en goede huisvesting

Om voldoende middelen beschikbaar te hebben voor noodzakelijke investeringen in onderwijshuisvesting wordt jaarlijks de reserve onderwijshuisvesting geactualiseerd. Door jaarlijkse aanvulling ten opzichte van de rijksvergoeding (extra cumulatieve dotatie, besloten door de raad in 2014) zijn er voldoende middelen beschikbaar en bevat de reserve onderwijshuisvesting tot na 2026 voldoende ruimte.

Ook in 2016 was er voldoende huisvesting voor de leerlingen van Zeist. Het aantal leerlingen in het primair onderwijs stabiliseert, maar we zien wel verschillen in de verdeling van leerlingen over de Zeister scholen. Voor het voortgezet onderwijs is geconcludeerd dat er voor de komende jaren nog extra ruimte nodig is.

Het voormalige pand van het ROC aan de Noordweg 12 is aangekocht om de Internationale Schakelklas (ISK) te huisvesten tot uiterlijk 1 juli 2019. Daarna wordt het gebouw ingezet voor ander onderwijs.

Verder wordt er doorlopend gestuurd op het op orde houden van onderwijslocaties en beschikbaar hebben van wissellocaties. Twee voorbeelden van flexibel in te zetten locaties zijn de Bergweg 10 en Laan van Vollenhove 2191.

Gerealiseerd in 2016

- In 2016 is het gymnastieklokaal van de Comeniuschool opgeknapt;
- Bij OSG Schoonoord is in de zomer tijdelijke huisvesting geplaatst voor de extra toestroom van leerlingen in de huidige situatie en met het oog op een leerlingenpiek in de komende jaren;
- OBS Op Dreef is succesvol aangepast en uitgebreid met 2 lokalen;
- De gebouwen aan de Kroostweg 58a en Harmonielaan 41c zijn niet meer in gebruik als onderwijspand en zijn overgedragen voor overige ontwikkelingen;
- Eind 2016 is De Brede School Kerckebosch opgeleverd en door de Montessorischool, Damiaanschool Kerckebosch en KMN Kind & Co in gebruik genomen.

Plannen ontwikkeld voor na 2016

- In het Kader van 'Hart van Austerlitz' is gewerkt aan verdere planvorming om op het bestaande schoolterrein een nieuwe school te realiseren met een peuterspeelzaal met daarop woningen. Op basis van huidige planning start de bouw in 2018. Deze voorziening wordt gekoppeld aan het Dorpshuis,

Nieuwbouw Brede School
Kerckebosch.

waardoor een breed inzetbare maatschappelijke voorziening ontstaat.

- Het Christelijk Lyceum Zeist en OSG Schoonoord zijn, zoals aangekondigd in de begroting, gestart met de uitbreidingsplannen. De verwachte uitvoering van de uitbreidingen is eind 2017 met doorloop in 2018.

■ Plaatsingsbeleid voor zowel primair als voortgezet onderwijs

Het plaatsingsbeleid van leerlingen op de verschillende scholen in Zeist valt primair onder verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen zelf. Vanuit de Lokale Educatieve Agenda Zeist (LEA-Z) is een gedragscode opgesteld die gehanteerd wordt bij plaatsing van leerlingen op de basisscholen in Zeist.

Deze gedragscode heeft een plek in het directeurenoverleg primair onderwijs Zeist. De gedragscode gaat in op hoe scholen omgaan met nieuwe aanmeldingen van zowel kinderen uit Zeist als buiten Zeist (zij-instromers). Zowel bij het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs is het plaatsingsbeleid tijdens de wisseling van de schooljaren soepel verlopen.

■ Voortzetting doorontwikkeling bestaande brede scholen

Brede Scholen willen een verbinding zijn tussen wijk en onderwijs. De visie op brede scholen in Zeist, zoals deze door het LEA-Z is opgesteld, is begin 2016 door het college van B&W vastgesteld. Met die visie is er een concrete stap gezet

om kinderen op te voeden in een veilige omgeving en tot verantwoordelijke burgers die hun steentje bijdragen aan de wijk, buurtschap en maatschappij.

Iedere Brede School heeft de integrale visie vertaald naar de eigen specifieke situatie, waarbij een aantal kernwaarden als rode draad door het gehele aanbod lopen. De kernwaarden zijn gericht op de ontwikkeling van de sociale cohesie in de wijk en gemeenschappelijke sociale waarden. Hierbij is er voor iedere Brede School ruimte om daarin verschil te maken en daarmee kleuring te geven aan de wijk.

■ Preventie van schooluitval door activiteitenplan RMC en de 'school werkt agenda'

Leerplichtambtenaren van de gemeente en de RMC (regionaal meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters) hebben ook in 2016 actief ingezet op de preventie van schooluitval. In het schooljaar 2015 - 2016 is opgetreden bij een totaal van 1.674 verzuimmeldingen, verdeeld over 926 leerlingen. In sommige gevallen was één brief en een goed gesprek voldoende. Voor 25% van de gevallen was meer inspanning nodig om het verzuim te stoppen. In gevallen van een zorgvraag is er samengewerkt met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Het aantal voortijdig schoolverlaters is ten opzicht van vorig jaar ongeveer gelijk gebleven. Dit zijn iets meer dan 100 jongeren zonder diploma HAVO/VWO of MBO (niveau 2 of hoger). Een groot deel van deze groep is wel naar werk begeleid. Meer cijfers over het onderwijs

en bijvoorbeeld vroegtijdig schoolverlaters zijn te zien op www.waarstaatjegemeente.nl.

- In 2016 zijn de leerplichtambtenaren gaan samenwerken met het team Actie.Talent (jongerendienstverlening van de Regionale Sociale Dienst) met als doel om voortijdig schoolverlaters weer naar school terug te leiden of naar werk.
- Er is gewerkt aan het creëren van een sterke basis voor de jongeren en een goede samenwerking met de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI).
- Met het programma K!X Works is ingezet op het snel kunnen meedoen van nieuwkomers in Nederland. K!X Works helpt jonge vluchtelingen en nieuwkomers op weg naar een opleiding, stage of baan; naar een werkende toekomst! Zie ook www.kixworks.nl.

K!X Works
bijeenkomst.

■ Ontwikkeling Taalhuis

Het Taalhuis is een vaste waarde in Zeist. In het Taalhuis kunnen alle inwoners van Zeist met een taalvraag terecht voor ondersteuning of doorverwijzing naar een cursus of opleiding. Zo hebben 71 inwoners meegedaan aan de conversatielessen om beter Nederlands te leren spreken. Ook zijn bijna 200 Zeistenaren na een intake doorverwezen naar vrijwilligersorganisaties, taalmaatjes en formele opleidingen. De taalhuiscoördinator is inmiddels een bekend fenomeen in Zeist. De gemeente koppelt de coördinator aan vrijwilligersinitiatieven en organisaties die subsidie ontvangen om taalondersteuning te bieden. Zo is er ook in 2016 weer ingezet op het verstevigen van het netwerk om zo veel mogelijk te stimuleren en te ondersteunen bij het Nederlands spreken, lezen en schrijven. Door samenwerking tussen Taalhuis Zeist en Stichting Literair Zeist is er drie keer een multi-culturele verhalentafel georganiseerd, waar tussen de 15 en 20 deelnemers levendig met elkaar in gesprek gingen.

■ Vervoersregeling leerlingenvervoer

Door het inzetten van mogelijkheden zoals openbaarvervoersabonnementen, aangepast vervoer met bus of taxi en een vergoedingsregeling voor het zelf halen en brengen door ouders, helpen we kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen door ziekte, handicap of gedragsproblemen. Zo'n 220 leerlingen hebben gebruik gemaakt van aangepast vervoer en 100 leerlingen van een OV- of kilometer vergoeding. Deze aantallen zijn redelijk stabiel en vergelijkbaar met vorige jaren.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	9.226	9.072	11.095	10.426	V 669	
Onderwijs	B	1.705	3.737	3.949	3.889	N 60	
	S	-7.521	-5.335	-7.146	-6.537	V 609	

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Diverse (financiële) afwijkingen taak onderwijshuisvesting, waaronder vertraging bijdrage Brede School Kerckebosch	(1)	€	581.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	28.000	V
Saldo programma		€	609.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve onderwijshuisvesting	(1)	€	581.000	N
Totaal reserveringen		€	581.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	28.000	V

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

PRODUCTEN

1. Sport
2. Cultuur en recreatie
3. Groen

ALGEMEEN

Sport, cultuur en recreatie en groen. Met 13 'producten' een groot en divers programma. Of het nu gaat om de sport-faciliteiten of het culturele aanbod, het zijn onderwerpen waar de inwoner direct iets van merkt.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Sport

In 2016 hebben diverse projecten en activiteiten het sporten in onze gemeente toegankelijker gemaakt en gestimuleerd.

Daarnaast zijn inwoners via de sport met elkaar in contact gebracht. Door de verbinding te leggen met andere beleids-terreinen (met name het sociaal domein) krijgt sport een belangrijke maatschappelijke rol. Daarom hebben onder

meer Zwembad Dijnseburg en onze sportparken onze volle aandacht gekregen.

Sport- en bewegvisie

Doel van onze nieuwe Sport- en bewegvisie (2016) is Zeist in beweging te krijgen en houden. Het interactief opgestelde uitvoeringsplan heeft geleid tot een veelheid aan projecten en activiteiten.

Dit naast het al bestaande reguliere product-aanbod vanuit onze sportaccommodaties.

Diverse acties hebben sport toegankelijker gemaakt:

- We hebben de criteria aangepast om in aanmerking te komen voor het jeugdsportfonds. Daarmee kunnen nu meer kinderen hun zwemdiploma halen.
- Het project Special Heroes is gecontinueerd, dat laat kinderen laagdrempelig met sport kennismaken.
- We hebben intensief de samenwerking gezocht met maatschappelijke organisaties om kwetsbare (doel)-groepen effectief te bereiken. We zijn gaan samenwerken met onder meer MeanderOmnium, Kwintes, Medisch Trainingscentrum, kindersportpraktijk en Reinaerde.
- In de wijk maken veel kinderen de stap naar de sport nog niet. Samen met scholen en sportaanbieders hebben we een structurele samenwerking opgezet om deze stap te bevorderen. Komend jaar gaan buurt-sportcoach en CJG op huisbezoek bij ouders van kinderen die niet sporten.

- Om de openbare ruimte beweegvriendelijker in te richten zijn er veertien speelplekken heringericht.

Door sport meer onder de aandacht te brengen stimuleren we gezond gedrag en dragen we bij aan een bruisend Zeist. We hebben daarom onder meer eind augustus het eerste Sportief Zeist weekend georganiseerd in samenwerking met ondernemers.

Daarnaast zijn veel sportaanbieders gestimuleerd om deel te nemen aan de Nationale Sportweek. 22 sportaanbieders hebben daaraan meegedaan en 62 aanbieders staan vermeld op de website www.sport.nl. Ook successen in de sport zijn gevierd met alle winnaars van 2016.

Voetbalvereniging Saestum heeft haar betrokkenheid versterkt bij maatschappelijke projecten in de wijk. De vereniging heeft een manager aangesteld om de interne organisatie te versterken en de vrijwilligers te ondersteunen.

Binnen- en buitensportaccommodaties

Naast regulier beheer en onderhoud streven we naar kwaliteit en toegankelijkheid van de buitensportaccommodaties, zoals Blikkenburg en Dijnseburg. In samenwerking met professionals en gebruikers zijn we gaan kijken naar wat sporters in Zeist willen, zodat daar het aanbod op aangepast kan worden. Eind 2017 zal het 'masterplan' met bijbehorende financiële gevolgen klaar zijn.

Voor de binnensportaccommodaties hebben we een nieuw reserverings- en toegangscontrolesysteem geïmplementeerd,

waardoor de gebruiker gemakkelijker en sneller een accommodatie kan huren.

Zwembad Dijnseburg

Het besluit van de raad om Zwembad Dijnseburg te gaan verzelfstandigen heeft geleid tot een marktverkenning. Inmiddels zijn we in gesprek met één partij om te komen tot een publiek-publieke samenwerking per 1 januari 2018. Daarnaast zijn de bedrijfsvoering, het productaanbod en de roostering van het zwembad geoptimaliseerd. In eerste instantie leidde dit tot vragen en soms ook klachten. Maar het resultaat is dat programmering en aanbod meer overeenkomen met de wensen van de gebruikers. Zo zijn het product- en dienstaanbod verbreed en is er een nieuw zwemlesplan ontwikkeld. Tevens zijn de wachttijden sterk verkort. Om de klantvriendelijkheid en het gemak te verhogen is ook een nieuw reservering- en leerlingvolgsysteem in gebruik genomen.

■ Cultuur

In 2016 is met een vernieuwde Beeldenroute van Slottuin tot Centrum, een Internationaal Liedfestival en de benoemingen van Stadsdichter Henjo Hekman en Stadorganist Willem Harold Boog veel nieuws bereikt. Cultuur Zeist, Open Monumentendag, Historische Doe en Beleefdag en Kerstmarkt trokken dit jaar extra bezoekers. De samenwerking is versterkt met het vernieuwde KunstenHuis in onder meer het Netwerk Cultuureducatie

(meer scholen bereikt), extra dagbestedingen (GGZ en Alzheimercliënten) en met IDEA in het concept Bibliotheek op school (12 scholen aangesloten).

Slot Zeist

Afgelopen jaar hebben twee Zeister ondernemers (Figi en Oud Londen, later verenigd in Slot Zeist Horeca BV) samen de tijdelijke exploitatie van Slot Zeist op zich genomen. Met effect. Er is vernieuwde energie gestoken in extra activiteiten en evenementen op en rond Slot Zeist. De raad stelde in de tweede helft van 2016 enkele kaders van het witboek uit 2015 bij. Met het vertrouwen dat de parel Slot Zeist verder gaat bruisen voor een breed publiek is eind 2016 een vierjarige huurovereenkomst afgesloten met Slot Zeist Horeca BV.

Kunst- en cultuureducatie

In de uitvoering van het cultuurbeleid heeft de gemeente extra ingezet op haar verbindende en faciliterende rol (Zeist Bruist), zoals voor het Netwerk Cultuureducatie. Met behulp van de nieuwe website www.cultuurinzeist.nl en inzet van social media heeft de sector het culturele aanbod beter inzichtelijk gemaakt, lokaal en regionaal.

Cultuurvisie 2016-2020, Bibliotheek (IDEA), Zeister Muziekschool en Kunstenhuis

Samen met de raad hebben we extra tijd genomen voor het afronden van de Cultuurvisie (planning voorjaar 2017). Gebruikers van de bibliotheek en Muziekschool/ KunstenHuis (De Klinker) zijn gevraagd om ideeën voor doorontwikkeling van De Klinker in het centrum als belangrijke culturele plek.

Met een vernieuwde presentatie van 'Uit in Zeist' in Theater Figi blikte de culturele sector vooruit op het culturele seizoen 2016-2017. In nieuwe samenwerkingen voor podia, beeldende kunst, amateurkunst, erfgoed en Slotgebruikers worden (gesubsidieerde) voorzieningen efficiënt benut. Dat geldt ook voor nieuwe initiatieven, zoals het Internationaal Liedfestival.

■ Groen

De renovatie van het Walkartpark en het grijpen van kansen voor vergroening, zoals het verfraaien van rotondes met bloemen, dragen bij aan het behoud van het groene karakter

van Zeist. Door onder meer ecologisch te beheren versterken wij de waarde van natuur in Zeist.

Onderhoud groen

Het Walkartpark ligt op een mooie, centrale plek. Het park heeft een belangrijke natuurfunctie met monumentale waarde en is een plek voor ontspanning. Het park werd echter niet meer optimaal gebruikt en soms zelfs als onveilig

ervaren. Daarom is het vorig jaar gerenoveerd, mede mogelijk gemaakt door een provinciale subsidie. Het Walkartpark is nu toegankelijker, heeft nieuwe speel-voorzieningen, fijne zitplekken en een nieuwe fontein. De borders zijn opnieuw aangelegd en de verbinding met het centrum is verbeterd. Eind 2016 is het park feestelijk in gebruik genomen. De toegankelijkheid van de Dieptetuin (onder meer voor mensen met een rollator) hebben we verbeterd

door het grind op paden te vervangen door het natuurproduct Gravilyn.

In 2016 hebben we een aantal mogelijkheden benut om Zeist verder te vergroenen. Zo hebben we conform de 'bijenmotie' elf rotondes en vijf kruispunten verfraaid met groen en drie strekkende kilometer bloembollen gepoot langs de wegen. Vanaf komend voorjaar kunnen bewoners, bezoekers en bijen (het assortiment is specifiek voor bijen) genieten van de bloemenpracht.

Bij het regulier beheer proberen wij zoveel mogelijk rekening te houden met aanwezige natuurwaarden. Om dat mogelijk te maken zijn medewerkers op cursus gegaan en is de 'veldgids wilde planten en dieren in de gemeente Zeist' opgesteld. Deze gids wordt onder meer beschikbaar gesteld aan aannemers, zodat ook zij rekening kunnen houden met wat er groeit, bloeit en leeft.

In 2016 is daarnaast de watergang langs de Dreef hersteld, wat bijdraagt aan onder meer de waterkwaliteit en een betere groenbeleving. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om groen zoveel mogelijk te behouden. Een mooi voorbeeld daarvan is de verplaatsing van vier grote bomen naar kinderboerderij De Brink na herinrichting van het gebied.

Aanpak hondenoverlast

Hondenpoep op straat en in het groen is nog altijd één van de grootste ergernissen van burgers (Burgerpeiling 2015).

Asfalteren van de paden in het Walkartpark.

Met een nieuwe campagne willen we houding en gedrag van hondeneigenaren beïnvloeden. Poepzakjes kunnen nu nog eenvoudiger worden besteld via www.mooibezorgd.nl. Daarnaast hebben we de hondenuitlaatvoorzieningen (uitlaatstroken, afvalbakken) waar nodig aangevuld. Zie verder www.zeist.nl/inwoner/afval-bomen-en-milieu/honden-en-uitlaatgebieden.

Bomenverordening

In 2016 stelde de gemeenteraad de nieuwe bomenverordening vast. De verordening is interactief tot stand gekomen. Mensen hoeven nu minder vaak een vergunning aan te vragen voor het kappen van bomen. De bomen die echt belangrijk zijn voor het groene karakter van Zeist worden met deze verordening beschermd. De effecten van de nieuwe regels gaan we de komende jaren monitoren.

Bomenbeheer

De vele bomen in parken en langs wegen en lanen maken Zeist tot een groene gemeente. We gaan zuinig om met onze bomen. In 2016 heeft de raad het Lange termijn Bomenbeheerplan vastgesteld. Daarin staan de gewenste boomstructuren per buurt. In 2017 volgen de eerste uitvoeringsprojecten waarbij oude bomen vervangen worden in lijn met het bomenbeheerplan. In 2016 merkten inwoners nog niet veel van het plan, behalve dat niet altijd meer direct een nieuwe boom wordt teruggeplant op plaatsen waar oude of zieke bomen uitvallen.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	13.897	13.810	14.761	14.435	V	326
Sport, cultuur en recreatie	B	1.963	3.197	2.375	2.144	N	231
	S	-11.934	-10.613	-12.386	-12.291	V	95

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Onderhoud speelvoorzieningen	(1)	€	371.000	V
Exploitatie Slot Zeist		€	199.000	N
Exploitatie zwembad		€	89.000	N
Bibliotheekwerk		€	88.000	N
Beheerskosten sportaccommodaties		€	87.000	V
Groenonderhoud		€	62.000	N
Vergroenen rotondes	(2)	€	60.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(3)	€	26.000	V
Historisch museum	(2)	€	14.000	V
Kunst in de openbare ruimte	(4)	€	8.000	V
Opbrengst herplantplicht	(5)	€	7.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	40.000	N
Saldo programma		€	95.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / speelvoorzieningen	(1)	€	371.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(2)	€	74.000	N
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(3)	€	26.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / kunst openbare ruimte	(4)	€	8.000	N
Reserve bomenfonds	(5)	€	7.000	N
Totaal reserveringen		€	486.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	391.000	N

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

PRODUCTEN

1. Bijstandsverlening
2. Individueel gericht minimabeleid
3. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
4. Groepsgericht minimabeleid
5. Schuldhulpverlening
6. Werkgelegenheid
7. Ondersteuning doelgroepen
8. Sociale samenhang
9. Wmo voorzieningen
10. Wmo dienstverlening
11. Maatschappelijke dienstverlening

ALGEMEEN

Iedereen die zorg nodig heeft, krijgt deze in Zeist. De mens staat centraal. Inwoners kijken samen met professionals naar wat de juiste vorm van ondersteuning is. We houden ons niet meer onnodig vast aan beleid, regels en systemen. De transformatie van de zorg is een meerjarig proces en gaat, waar mogelijk, uit van de eigen kracht-oplossingen van inwoners en een integrale aanpak. Dit ontwikkelen we in de praktijk samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het gemeentelijk Sociaal Team en met onze netwerkpartners, zoals het maatschappelijk middenveld (onder meer

sport-verenigingen), SAVE-partners (Samen Veilig Midden-Nederland), zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs en politie.

Onder het Sociaal Domein verstaan we: jeugdhulp, passend onderwijs, WMO, vrijwillige inzet, participatie (voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) en schuldhulpverlening. Cijfers en data over het Zeister sociaal domein kunt u terugvinden op www.waarstaatjegemeente.nl.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Jeugdhulp

Zoals bekend is het nodig om de jeugdhulp te transformeren. De ambitie is kind (en ouders) tijdig en zoveel mogelijk in de eigen omgeving de nodige en passende hulp te bieden. Daarnaast dringen we samen met de zorgaanbieders de bureaucratie en administratieve lasten terug. Het gaat om een fundamentele verandering in het Zeister zorglandschap, dit is een meerjarig proces. Bij de transformatie van de jeugdhulp is inzet vereist van onze gemeente en vele partijen in het werkveld, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de sociale basisinfrastructuur in Zeist waaronder huisartsen, jeugdgezondheidszorg, onderwijs en politie, maar ook SAVE-partners en zorgaanbieders. Naast een regierol heeft de gemeente in een aantal specifieke casussen een bemiddelende en faciliterende rol vervuld om passende zorg mogelijk te maken.

Enkele belangrijke feiten en ontwikkelingen rond de Zeister jeugdhulp in 2016:

- In 2016 hebben zich een kleine 1.000 nieuwe jeugdhulp- of zorgtrajecten aangevend bij het CJG. Het CJG kan adviseren, de vraag verhelderen, doorverwijzen of jeugdhulp organiseren, maar kan ook zelf jeugdhulp bieden. Steeds meer voert het CJG de integrale casusregie.
- Ongeveer 10% van het aantal jeugdigen in Zeist ontvangt ambulante jeugdhulp. Dit is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.
- Het aantal jeugdigen dat jeugdhulp met verblijf (in een instelling) heeft, is beduidend hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit houdt verband met de vestiging van

Het CJG Zeist is sinds 1 januari 2015 in Zeist aanspreekpunt voor alle vormen van jeugdhulp. Het CJG kan zelf hulp bieden of begeleiden naar passende ondersteuning of jeugdhulp door anderen.

relatief veel jeugdzorginstellingen met specialistische zorgvormen met verblijf in het Zeist en het aantal jeugdigen waarvoor Zeist verantwoordelijk is als gevolg van woonplaatsbeginsel. De kosten van deze vormen van zorg zijn hoog.

- Een deel hiervan betreft bovenregionaal specialistische zorgvormen met verblijf. Deze cijfers laten over 2016 een daling zien.

Rol CJG:

- Het CJG heeft ook in 2016 een centrale rol gespeeld in de preventie van opvoedingsproblemen door bijvoorbeeld het bieden van ouderschaps cursussen en vroegtijdige hulp in gezinnen.
- Ook in 2016 blijkt de huisarts voor inwoners een belangrijke verwijzer naar Jeugd GGZ. Zeker 45% van de zorgtoewijzingen werd afgegeven door een huisarts, waarvan 90% voor diagnose of behandeling in de jeugd GGZ. Elke huisartspraktijk heeft een vaste CJG consulent om samenwerking en integrale jeugdhulp te bewerkstelligen.

De veranderingen gaan stapsgewijs, de samenwerking tussen verschillende partijen is verbeterd. We leren met elkaar. Enkele voorbeelden van die samenwerking:

- We hebben contacten met de scholen en met de RSD (regionale sociale dienst), zodat zorgvragen van jeugdigen en gezinnen integraler opgepakt kunnen

worden. Zo heeft elke school binnen het CJG een vast aanspreekpunt.

- De samenwerking tussen het CJG en het lokale SAVE-team heeft in 2016 zijn vruchten afgeworpen. Door meer preventief te (samen)werken waren er minder dwang (justitiële) maatregelen nodig dan in 2015. Er zijn geen wachtlijsten bij SAVE.
- Om het belang van inwoners centraal te stellen bij de inkoopafspraken participeren cliëntvertegenwoordigers structureel in het inkoopoverleg de 'zorg om tafel'.
- Met onze zorgaanbieders en andere partijen uit werkveld leren we van knelpunten en casuïstiek door het delen van expertise en werkwijzen.
- Om de beschikbaarheid, kwaliteit en veiligheid van specialistische zorgvormen en van Veilig Thuis/SAVE te waarborgen werken we als regio Zuidoost Utrecht samen met 4 en respectievelijk 5 andere Utrechtse regio's.

■ Passend Onderwijs

In 2016 was de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp een belangrijk thema. Een werkgroep heeft op een aantal basisscholen geïnventariseerd hoe de samenwerking verloopt tussen onderwijs, CJG en eventuele overige partijen, wat daar goed in gaat en waar verbeterpunten liggen. Aan de verbeterpunten wordt een vervolg gegeven.

De scholen/schoolbesturen hebben de zorgplicht om elk kind dat bij hen wordt gemeld, een passende plek te bieden.

Het is de bedoeling dat kinderen zoveel mogelijk in het reguliere onderwijs les krijgen. En als dat niet kan, dan op een school voor speciaal onderwijs. De plaatsing in het speciaal onderwijs loopt altijd via toelaatbaarheidsverklaring door het samenwerkingsverband.

- In het schooljaar 2015/2016 volgden in Zeist 5.733 kinderen het basisonderwijs, waarvan 131 leerlingen op het speciaal onderwijs. Voor Zeist zijn er 80 toelaatbaarheidsverklaringen toegewezen (144 in de regio).
- In het voortgezet onderwijs waren er in het schooljaar 2015/2016 13.273 leerlingen in de regio. Hiervan zijn er in dit schooljaar 39 leerlingen in de regio geplaatst in het VSO.
- Er is een lichte daling zichtbaar in het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. Dit percentage in de regio is lager dan het landelijk gemiddelde.

Leerplichtambtenaren en de schooldirecteuren hebben regelmatig overlegd over thuiszitters. Doel is om (potentiële) thuiszitters snel in beeld te krijgen, deze kinderen naar onderwijs en/of zorg toe te leiden en het aantal verder terug te dringen. In nauwe samenwerking met het CJG en het onderwijs lukt het om het aantal thuiszitters verder terug te dringen.

■ Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

In 2016 hebben 1.651 mensen het zogenaamde keukentafelgesprek gevoerd met iemand van het Sociaal Team, resulterende in een ondersteuningsplan. Dat is 4% meer dan in 2015.

Aan 662 mensen hebben we een of meerdere maatwerkvoorziening(en) geleverd, zoals huishoudelijke hulp, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen of begeleiding.

Voor de nieuwe zorg Begeleiding zien we volgende indicaties:

	1-1-2016	31-12-2016
Individuele Begeleiding ZIN	411	439
Individuele Begeleiding PGB	88	56
Dagbesteding ZIN	168	188
Dagbesteding PGB	15	9
Vervoer dagbesteding	101	92
Kortdurend verblijf	5	2
Totalen	788	786

In de loop van het jaar ontstond landelijk en lokaal bezorgdheid over mogelijke zorgmijding door (hoge) kosten van zorg. We hebben daarom de informatievoorziening over de eigen bijdrage verbeterd. Het Sociaal Team en Sociaal Raadslieden werken intensiever samen om in individuele situaties te kunnen afwegen of de zorgkosten onverantwoord hoog zijn. In tien gevallen hebben we maatwerk toegepast en afgezien van een eigen bijdrage.

We blijven samen met de samenleving de Wmo-zorg vernieuwen met verschillende initiatieven, zoals Meedoen in Zeist, Leerwerkbedrijf Zeist Oost (Binnenbos), Maatwerkinloop

We kijken welke hulp of aanpassingen inwoners nodig hebben om zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Atelier Totem en WeekendTref VOF De Loods. Hiermee creëren we een breed aanbod aan zorg en ondersteuning voor inwoners die dit nodig hebben.

■ Vrijwillige inzet

Met de inzet van informele zorg wordt enerzijds de zelfredzaamheid van inwoners versterkt. Anderzijds biedt het kansen om ondersteuning goedkoper te organiseren. Enkele voorbeelden van wat in 2016 op dit vlak is gerealiseerd:

- In 2016 hebben drie maatjesprojecten extra subsidie ontvangen waarmee informele zorg wordt ingezet ter ondersteuning van inwoners. Er konden minstens 50 extra maatjescontacten ontstaan.
- Op 19 september hebben 38 vrijwilligersorganisaties zich gepresenteerd tijdens de Vrijwilligersmarkt in het gemeentehuis.
- Op de vacaturebank van de Vrijwilligerscentrale zijn ruim 65 vacatures geplaatst door organisaties die op zoek zijn naar vrijwilligers. Meer dan 600 inwoners staan als vrijwilliger ingeschreven bij de vacaturebank.
- Een grote groep inwoners heeft, onder meer via Welkom in Zeist, vrijwillig hulp en ondersteuning geboden aan vluchtelingen en statushouders in onze gemeente.

- Het mantelzorgcompliment is in 2016 veelvuldig uitgedeeld. Met de 925 complimenten is er bijna sprake van een verdubbeling ten opzichte van 2015. Dat kan wijzen op de grote waardering voor het werk van de mantelzorgers. Er staan zo'n 1.200 mantelzorgers bij het Steunpunt Mantelzorg ingeschreven.

■ Participatie

Het aantal mensen in de bijstand is toegenomen (met 6,3%). Dit komt onder meer door de instroom van nieuwkomers. Eind 2016 ontvangen 1.442 Zeister inwoners inkomensondersteuning vanuit de Participatiewet. Eind 2015 waren dat er 1.357. We hebben de betreffende inwoners beter in beeld kunnen krijgen, waarmee we hen een opmaat naar werk kunnen bieden (zie tevens paragraaf Nieuwe Zorg). Verschillende initiatieven in Zeist helpen om mensen zonder baan te ondersteunen, zoals het In Between Café, het Werkcafé, de Eigen Krachttrainingen van de Vrijwilligerscentrale en Walk&Talk-bijeenkomsten van bibliotheek Idea. Het project 'Werk in Zeist' heeft ertoe geleid dat er 103 mensen extra

naar (parttime) werk zijn begeleid en 63 mensen naar vrijwilligerswerk. Daarmee heeft het project zichzelf terugverdiend. We kunnen dit succesvol noemen en zetten dit project ook in 2017 door.

■ Schuldhulpverlening

De daling van het aantal aanvragen schuldhulpverlening die in 2015 is ingezet, heeft zich in 2016 voortgezet; er zijn ongeveer 380 aanvragen gedaan. Dat is een daling van 21% ten opzichte van 2015. Dit past bij de landelijke trend. Dit kan verschillende oorzaken hebben. Zoals het einde van de crisis, betere preventie van schulden of dat meer mensen zich wenden tot informele schuldhulp en dat daardoor het beroep op professionele schuldhulpverlening is gedaald. Ook is er een nieuwe wet aangenomen die bewindvoerders de mogelijkheid biedt schuldhulpverlening te bieden aan hun cliënten. Deze oorzaken hebben nog niet geleid tot substantieel lagere kosten voor schuldhulpverlening.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)		2016 verschil (A-B)
					V		
Programma	L	67.304	66.273	71.780	67.059	V	4.721
Sociaal domein	B	20.111	16.074	17.805	19.376	V	1.571
	S	-47.193	-50.199	-53.975	-47.683	V	6.292

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Jeugdhulp	(1)	€	2.496.000	V
WMO begeleiding	(1)	€	2.695.000	V
Revolving fund Werk voor Zeist	(3)	€	526.000	V
WMO voorzieningen binnen het sociaal domein	(1)	€	212.000	V
Bijstandsverlening en bijbehorende apparaatskosten		€	154.000	N
Minimabeleid		€	147.000	N
Noodopvang Kampweg	(2)	€	126.000	V
Participatie vluchtelingen: startgesprekken	(2)	€	100.000	V
Project Werk voor Zeist	(2)	€	83.000	V
Minimabeleid (CAZ chronisch zieken) binnen het sociaal domein	(1)	€	73.000	N
Werkbudget regionale contractmanager	(2)	€	64.000	V
Project ReconnAct	(2)	€	40.000	V
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	(x)	€	35.000	N
PC's in openbare ruimten	(2)	€	35.000	V
Peuteropvang	(2)	€	33.000	V
Maatschappelijke dienstverlening binnen het sociaal domein	(1)	€	31.000	V
Stapelings-effect chronisch zieken	(2)	€	30.000	V
Pilot app WegwijZ in Zeist	(2)	€	29.000	V
Kracht on tour	(2)	€	23.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(4)	€	2.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	175.000	V
Saldo programma		€	6.291.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve decentralisaties	(1)	€	5.362.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(2)	€	563.000	N
Reserve integrale ontwikkeling Zeist (RIOZ)	(3)	€	526.000	N
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(4)	€	2.000	N
Totaal reserveringen		€	6.453.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	162.000	N
Verrekening egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (progr.7)	(x)	€	35.000	V
Saldo na reserveringen en verrekeningen andere programma's		€	127.000	N

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

PRODUCTEN

1. Gezondheid
2. Algemene geestelijke gezondheidszorg
3. Begraafplaats en begraafrechten
4. Bestrijding plaagdieren
5. Milieubeheer
6. Buitengebied
7. Afval
8. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
9. Riolering
10. Rioolheffing
11. Milieu educatie

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Gezondheid

- Bijna 200 55-plussers kregen via het programma 'Actief Plus' inzicht in hun beweeggedrag. Door het invullen van een online vragenlijst is een advies-op-maat opgesteld. Hiervoor waren 3.500 inwoners tussen de 55 en 59 jaar per brief uitgenodigd.

- Het gezondheidsbeleid is geëvalueerd. Gestart werd met de voorbereidingen voor nieuw gezondheidsbeleid per 2017. Het college van B&W heeft hiervoor in september een bestuursopdracht vastgesteld. In allerlei gesprekken en bijeenkomsten zijn kansen en behoeften opgehaald voor het nieuwe beleid.
- De evaluatie van het huidige gezondheidsbeleid laat zien dat er een positieve ontwikkeling is op het speerpunt alcoholpreventie. Cijfers van de GGD regio Utrecht (GGDrU) geven aan dat het percentage jongeren onder de 18 jaar dat recent dronken of aangeschoten was, is gedaald van 22% in 2011 naar 14% in 2015. Duidelijk aandacht vraagt het percentage jongeren van 47% dat aangeeft dat hun ouders instemmen met hun alcoholgebruik. Dit was in 2011 nog 42%.
- Er is via verschillende activiteiten gewerkt aan het bewustmaken van mensen over het belang van gezondheid. De centrale vraag hierbij was: hoe kunnen we gezondheidsachterstanden verminderen? Zo zijn er gezonde kookworkshops met voorlichting georganiseerd in het wijkloophuis Vollenhove en de kringloopwinkel.
- De uitvoering van de gehele jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar door de GGDrU is in 2016 goed gestart. Ouders kunnen voortaan bij één organisatie terecht. In dit eerste

jaar dat de GGDrU de gehele jeugdgezondheidszorg uitvoert, is er geïnvesteerd in afspraken met het CJG. En in het informeren van ouders en partnerorganisaties, zoals scholen, om de rol en taken van de GGDrU bekend te maken.

- Onderzoek dat de GGDrU in juni 2016 heeft gepubliceerd wijst uit dat jongeren in Zeist op veel gebieden steeds gezonder leven. Ten opzichte van 2011 sporten zij vaker wekelijks bij een vereniging/sportschool (van 77% naar 83%). Daarnaast geven minder jongeren aan gepest te worden (van 16% naar 10%) en er wordt minder gespijeld door jongeren (van 6% naar 2%).
- Voor professionals die met nieuwkomers werken, zoals Vluchtelingenwerk, leerkrachten op de scholen en het sociaal team, heeft de GGDrU activiteiten georganiseerd, zodat zij goed op de hoogte zijn van gezondheidsrisico's bij deze groep inwoners. Ook is gezondheidsinformatie toegevoegd aan de app WegwijZ voor statushouders die in Zeist (komen) wonen.

Gemeentelijke begraafplaats

Als resultaat van een zorgvuldig interactief proces is een besluit genomen over de toekomstplannen van de Gemeentelijke Begraafplaats. Hierdoor is straks meer maatwerk in begraven en cremieren mogelijk. De basis van de besluitvorming lag in de wens om enerzijds de begraafplaats

op een voldoende kwaliteitsniveau in stand te houden en anderzijds het faciliteren van nieuwe mogelijkheden van de uitvaart van inwoners van Zeist. Zo is gekozen voor het realiseren van een crematorium, het bieden van een opbaar-ruimte, en het realiseren van een Natuurbegrafplaats.

Ook is achter de schermen verder gewerkt aan verbetering van de dienstverlening en informatievoorziening aan nabestaanden. Dat betekent onder andere de basisgegevens per graf op orde, betere telefonische bereikbaarheid (waaronder het plannen van een begrafenis via telefoon-nummer 14030) en snellere afhandeling van facturen. De ontwikkeling naar een multifunctioneel team in de buitendienst bespaart ons daarbij veel inhuurkosten.

■ Milieu

Zie voor de thema's klimaat en energie de [paragraaf duurzaamheid, klimaat en energie](#).

In oktober stelde de gemeenteraad de [Brede Milieuvisie](#) vast. De visie is, via een uitgebreid interactief proces, samen met de samenleving tot stand gekomen en beschrijft waar Zeist de komende jaren voor milieu op gaat inzetten. Belangrijke thema's zijn klimaat en energie en circulaire economie. Zeist wil in 2030 klimaatneutraal zijn. Via jaarlijkse uitvoeringsplannen worden mensen uitgenodigd hun bijdrage hieraan te leveren.

ODRU

Om de milieukwaliteit van Zeist te borgen adviseert de Omgevingsdienst (ODRU) bij het opstellen en vaststellen van ruimtelijke plannen en bestemmingsplannen. In 2016 is bij 50 plannen geadviseerd op een breed scala aan milieu-aspecten. Dit leidt tot betere plannen waarbij in een vroeg stadium rekening wordt gehouden met milieu en duurzaamheid.

Bedrijfsactiviteiten kunnen effect hebben op de leefomgeving. Om negatieve effecten te beperken moeten bedrijven zich houden aan de milieuwetgeving (onder andere Wet Milieubeheer, Activiteitenbesluit). Via vergunningverlening, toezicht en handhaving ziet de ODRU hier op toe.

- Bij toezicht en handhaving ging in 2016 extra aandacht uit naar energiebesparing, veiligheid, integrale handhaving en het voorkomen van klachten. Als voorbeeld: we zien de laatste 2 jaar bij de vuurwerkcontroles dat, in tegenstelling tot voorheen, de verkooppunten zich goed aan de regels houden. Vanaf het najaar van 2016 krijgen alle bedrijven, gecontroleerd door de ODRU, een energiebesparingsadvies. Met een aantal zorginstellingen is na overleg afgesproken dat zij meedoen met de 'greendeal' in het kader van duurzaamheid. Er zijn geen klachten ingediend over de evenementen waar preventief gemeten is.

- Om de toezichtdruk voor ondernemers te verminderen, is mede uit efficiëntieoverweging, meer samengewerkt met de VRU en het waterschap. Ten aanzien van veiligheid zijn factsheets opgesteld voor de meest risicovolle bedrijven. Hierdoor is essentiële informatie sneller voor handen bij een calamiteit.
- Bij meldingen onder meer via P2000 (het digitaal alarmeringsnetwerk) zijn bedrijven bezocht om eventuele milieurisico's vast te stellen en adequate maatregelen te laten nemen. Om geluidsklachten van de horeca te voorkomen dan wel te beperken wordt periodiek gecontroleerd op de naleving van de geluidsvoorschriften bij horecabedrijven.
- De ODRU richt 'keukentafels' in rond grote projecten of andere vraagstukken en per gemeente wordt gewerkt aan een gemeentekaart met daarop de 'couleur locale' om de bekendheid met het gebied te vergroten en de bijzonderheden en omstandigheden goed in beeld te hebben, zodat in samenwerking met alle betrokkenen maatwerk kan worden geleverd. Een voorbeeld hiervan is de advisering rond de door de minister van I&M voorgenomen snelheidsverhoging op de A 28 overdag. (van 120 km per uur naar 130 km per uur). Naast de juridische inschatting van de kans op succes heeft ODRU argumenten en onderbouwing (verslechtering luchtkwaliteit en toename geluidhinder, aantasting

leefomgeving) aangedragen voor het indienen van zienswijzen en het eventueel in beroep gaan tegen het uiteindelijke verkeersbesluit van de minister. In de advisering hebben de lokale omstandigheden naast de gebrekkige onderbouwing van het besluit van de minister een belangrijke rol gespeeld voor het college om beroep in te stellen.

Voor het derde jaar op rij is er een ruim positief saldo bij de ODRU ten opzichte van de begroting. Met tevredenheid kan worden gekeken naar de arbeidsproductiviteit die rond de afgesproken norm (1.360 uur per fte) ligt en het terugdringen van het hogere ziekteverzuim uit 2015 tot richting de norm van 5% (2015 was 6,6%; 2016 komt uit op 5,1%).

■ Afval en reiniging

Afvalscheiding

De inzameling van plastic, metaal en drankverpakkingen (PMD) heeft kort na de start op 1 januari 2016 direct al een grote vlucht genomen. Inwoners konden al plastic afval gescheiden aanbieden, en sinds begin 2016 kunnen daar ook metaal en drankverpakkingen bij. In 2016 werd 600.000 kg PMD apart aangeleverd, het gewicht van 146 olifanten.

Om afvalscheiding nog verder te stimuleren hielden we de compostactie: er zijn 2.700 zakken van 40 liter uitgereikt als bedankje voor inwoners en hun gft-scheiding; daarnaast zijn

Ingebruikname
van de Energiefiets.

de mogelijkheden verkend om het thuis-composteren te stimuleren. Compost Lokaal-mogelijkheden zijn verkend en worden in 2017 verder uitgewerkt.

Het afvalscheidingspercentage steeg van 59% in 2015 naar 63% in 2016. Daarmee daalde de hoeveelheid restafval per inwoner van 209 kg per jaar naar 196 kg per jaar.

Zwerfafval

Zwerfafval is een grote ergernis van Zeistenaren, zo bleek ook uit de burgerpeiling in 2015. Via de campagne Zeist Zonder Zwerfafval (ZZZ) pakt Zeist deze ergernis samen met inwoners aan. Dit zorgt voor meer bewustzijn bij mensen en leidt tot een schonere leefomgeving. Steeds

meer mensen doen mee aan de campagne. In 2016 meldden zich weer 14 nieuwe ambassadeurs (zogenaamde 'opgeruimde Zeistenaren') aan. Zeist deed mee aan de landelijke Opschoondag.

Ook tijdens de Burendag in september was ZZZ actief, met onder meer inzet van opruimmaterialen en een puzzeltocht. Er zijn nu vier adoptiescholen die hun schoolomgeving structureel schoonhouden en er staan 12 schoollocaties in de startblokken om Afvalvrije School te worden. Via de website van ZZZ en de Facebook-pagina wordt actief gecommuniceerd over de zwerfafvalcampagne.

■ Milieu educatie

- De Boswerf ondersteunde 155 Zeister basisschoolgroepen (3300 leerlingen) bij het zogenaamde ervaren leren met NME-lessen, lesmaterialen en/of buitenactiviteiten.
- Ook was de Boswerf actief op de 'beursvloer Zeist', waarbij uiteenlopende matches werden gemaakt, van advies over verduurzaming van energievoorzieningen tot het laten drukken van folders. En er zijn workshops gegeven over circulaire economie (zelf iets nieuws maken van gebruikte materialen) en 'eten uit de natuur'.
- Het Platform Stadslandbouw Zeist verzorgde een aantal activiteiten: de basisscholen Rehoboth en De Hoeksteen kregen advies over moestuinieren en ontvingen materialen voor grondonderzoek en wormenbakken.

De tuinmarkt en zonnebloemactie met bewonersvereniging Kerckebosch waren een succes. In de wijk Griffensteyn werd een inspiratielezing gegeven over het belang van spelen in de natuur voor kinderen.

- De Energiefiets (Kerckebosch) is op de Boswerf ingezet en vervolgens verder op tour gegaan (zwembad Dijnseburg en het CLZ), logistiek verzorgd vanuit de Boswerf. Het trappen op deze fiets, wekt energie op om bijvoorbeeld een smartfoon mee op te laden. De kennismaking met de Energiefiets maakt zowel jongeren als volwassenen bewust van energie en stimuleert mensen om na te denken over creatieve vormen van energiebesparing.
- Een lezingencyclus met natuurorganisaties uit Zeist en de Seniorenvereniging Zeist. In totaal waren 400 inwoners aanwezig bij 4 lezingen (thema's: Natuur, landschap en erfgoed in de provincie Utrecht, circulaire economie, Veroudering in de dierenwereld en leven in het heela).

- Project Groen doet Goed/Wijk Gezonder is gestart in 2016 in de wijken Vollenhove en de Verzetswijk. Met als doel meer kinderen op een leuke, uitdagende manier naar buiten krijgen, de natuur in. Samenwerkingspartners zijn IVN, Meander Omnium, Sportief Zeist, scholen, wijkloophuis, KMN Kind & Co (BSO Heldenhonk in Verzetswijk) en de GGDrU. Er is ook aansluiting gevonden bij diverse evenementen. Bijvoorbeeld het wijkfeest Vollenhove, nationale buitenspeeldag in park de Waterbron en Burendag op 24 september.
- Excursie Compost Lokaal naar firma Dorresteyn in Soest is georganiseerd met deelname vanuit de gemeente, Stichting Beter Zeist, Vereniging Amateurtuinders (VAT) en platform Stadslandbouw. Er is nu een beter beeld bij de partijen over wat er allemaal komt kijken bij het opzetten en in stand houden van een groenverwerkingsbedrijf.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	12.643	13.032	13.677	12.692	V	985
Volksgesondheid en milieu	B	10.080	10.512	10.093	10.052	N	41
	S	-2.563	-2.520	-3.584	-2.640	V	944

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Bodemsanering	(1)	€	562.000	V
Lagere kosten afvalinzameling	(x)	€	423.000	V
Hogere kosten riolering	(y)	€	354.000	N
Lagere opbrengsten afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	(x)	€	257.000	N
Onttrekking aan egalisatievoorziening rioolheffing	(y)	€	265.000	V
Exploitatie begraafplaats		€	230.000	V
Toevoeging aan egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	(x)	€	131.000	N
CJG / jeugdzorg binnen het sociaal domein	(3)	€	62.000	N
Gezond in de stad	(2)	€	46.000	V
Hogere opbrengst rioolheffing	(y)	€	43.000	V
GGZ binnen het sociaal domein	(3)	€	26.000	V
Veiligheidshuis	(2)	€	25.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(4)	€	8.000	V
Hogere storting in spaarvoorziening rioolvervangingen	(y)	€	6.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	126.000	V
Saldo programma		€	944.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / bodemsanering	(1)	€	562.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(2)	€	71.000	N
Reserve decentralisaties	(3)	€	36.000	V
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(4)	€	8.000	N
Totaal reserveringen		€	605.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	339.000	V
Verrekening egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (progr.7)	(x)	€	35.000	N
Verrekening egalisatievoorziening rioolheffing (progr.7)	(y)	€	52.000	V
Saldo na reserveringen en verrekeningen andere programma's		€	356.000	N

De posten met een (x) worden geëgaliseerd via de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. De posten met een (y) worden geëgaliseerd via de egalisatievoorziening rioolheffing. Ook in andere programma's komen (deel)posten voor die betrokken worden bij deze egalisatie. Het gaat hier om kosten en opbrengsten conform de tariefberekening. Wanneer hier een overschot / tekort op is, wordt dit via de voorziening geëgaliseerd (wettelijke plicht). De uiteindelijk bijdrage uit de voorziening (bij een tekort) of bijdrage aan de voorziening (bij een overschot) zijn zichtbaar in programma 7 Volksgezondheid en milieu.

PROGRAMMA 8 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

PRODUCTEN

1. Planvorming
2. Vergunning en handhaving
3. Stedelijke vernieuwing
4. Bouwgrondexploitatie
5. Wonen
6. Woonwagencentrum

ALGEMEEN

De gemeente geeft ruimte, stimuleert en ondersteunt. Deze manier van samenwerken heeft de ruimtelijke ordening in Zeist in 2016 ingekleurd. Inwoners, marktpartijen en gemeente denken vanuit kansen en steeds minder vanuit belemmeringen en regels. Dit zien we ook terug in projecten die als Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl (GONS) hun weg vinden. De komst van de Omgevingswet sluit hier voor Zeist goed op aan. De druk op de woningmarkt blijft groot, met name voor specifieke doelgroepen en huisvestingsbehoeften. Daar hebben we dan ook extra op ingezet.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Omgevingswet

Binnen en buiten de gemeentelijke organisatie is bewustwording van de impact van de Omgevingswet ontstaan. De wet wordt naar verwachting ingevoerd in 2019. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft Zeist de pilot 'Bestemmingsplan met verbrede reikwijdte' toegewezen. Hierdoor werken we versneld aan een omgevingsplan voor het hele grondgebied dat door de gemeenteraad vastgesteld wordt. Sinds 2016 functioneert het Omgevingslab als een brede en integrale leer- en experimenteeromgeving voor alle betrokkenen. Het lab krijgt offline en online vorm.

Via raadsinformatiemarkten is een constructieve dialoog gevoerd over de Omgevingswet. We zijn in overleg gegaan met externen en met verbonden partijen om gezamenlijk op te trekken richting invoering. Voor Zeist zien we drie pijlers: het opstellen van een omgevingsvisie en -plan, de digitale infrastructuur én houding en gedrag. We nemen actief deel aan kennisbijeenkomsten en stemmen veel af in regionaal verband. Deze ervaringen komen van pas in de voorbereiding op de implementatie. De doelen van de Omgevingswet sluiten goed aan bij de GONS-werkwijze die Zeist hanteert.

Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl (GONS)

Met GONS kiest Zeist actief en bewust om ruimte aan de samenleving te geven. We stellen niet een plan centraal maar het proces om te komen tot gedragen ruimtelijke

ontwikkelingen. Initiatiefnemers staan zelf aan de lat om met hun omgeving invulling te geven aan ruimtelijke ontwikkelingen. Dat betekent niet dat de gemeente onverschillig aan de zijlijn staat. Wij stimuleren, ondersteunen en verbinden waar nodig maar leggen de verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers. Soms vraagt het in de voorbereiding wat extra tijd van partijen. Door het draagvlak dat ontstaat kan een vastgesteld plan vaak veel sneller tot uitvoering komen. Daar zit de winst!

Voor de WA-hoeve heeft het GONS-traject geleid tot een gedragen gebiedsvisie. In het gebied Dalweg-Minckelerslaan zijn op interactieve wijze scenario's ontwikkeld door de omgeving. Op de locatie Dolderseweg 124 is in korte tijd geswitcht van traditionele planvorming naar een dynamisch GONS-traject dat heeft geleid tot een breed gedragen plan. De gemeenteraad is in oktober 2016 geïnformeerd over de eerste resultaten en de uitdagingen in GONS-trajecten. De voorbereiding voor een eerste evaluatie is eind 2016 gestart. De evaluatie kan helpen om de GONS-aanpak verder te verfijnen maar ook beter te bepalen wanneer het verstandig is om te stoppen in het traject.

Wonen

De gemeenteraad heeft een nieuwe, breed gedragen woonvisie vastgesteld. De visie zet in op voldoende betaalbare woonruimte, bevorderen van diversiteit in wijken en flexibele woonvormen die aansluiten bij de woonbehoefte. Er zijn

nieuwe prestatieafspraken gemaakt met de corporaties én voor het eerst ook met huurdersorganisaties. Hierdoor ontstaat meer betrokkenheid met meer partijen. Met de nieuwe afspraken zetten we in op voldoende betaalbare woningen voor lage inkomens, maatwerkoplossingen voor wonen en zorg én investeringen voor duurzaam wonen. Ten slotte is de urgentieregeling aangepast. Dit maakt meer maatwerk mogelijk en zorgt voor een betere samenwerking tussen wonen en het sociaal domein.

De woonvisie is opgesteld in een interactief traject met een brede vertegenwoordiging vanuit de samenleving. In september hebben we de woningmarktrapportage opgesteld. Daaruit blijkt dat de woningmarkt fors aantrekt met meer verkopen, 300 opgeleverde woningen en meer mutaties in de huurvoorraad.

In 2016 was sprake van een vergrote stroom van statushouders. In algemene zin geldt dat de regionale woningmarkt

onder druk staat. We hebben de taakstelling rondom statushouders gerealiseerd. In 2016 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de [versnellingsopgave huisvesting](#). We hebben de versnellingsopgave vormgegeven, waarmee we ervoor zorgen dat sneller in passende woonruimte kan worden voorzien, zoals voor statushouders en starters.

■ Ruimtelijke kwaliteit

De ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving heeft een flinke impuls gekregen. In en rondom het centrum vindt transformatie van panden plaats, zoals Slotlaan 20 en het pand van de Rabobank. Het Walkartpark is opnieuw ingericht en eind 2016 feestelijk heropend. Zie ook [Onderhoud groen](#) programma 5.

Het hele kernwinkelgebied is voorzien van gratis wifi. Deze ontwikkelingen houden het centrum van Zeist levendig en aantrekkelijk. In Kerckebosch is nieuwbouw gerealiseerd en heeft Zeist een prijs gewonnen voor de mooiste buitenruimte van Nederland.

Centrum

De herinrichting van het Centrum is volop in beweging:

- In april is het beeldkwaliteitsplan voor de herinrichting van het centrum vastgesteld.
- Het ontwerp voor de herinrichting van de Slotlaan, 1^e Hogeweg, Emmaplein, Markt en de Voorheuvel is in oktober vastgesteld.

Kerckebosch heeft de mooiste buitenruimte van Nederland.

- In het vierde kwartaal van 2016 zijn we gestart met de herinrichting van het centrum door de sloop van de tunnel bij de Markt.
- Het verkeersplan voor het Centrum heeft gevolgen voor omliggende woonwijken. Dit heeft geleid tot aanvullende maatregelen voor de centrumomgeving.
- De uitvoering van het project Voorheuvel-Rozenstraat is gestart.
- Het bestemmingsplan voor het centrum biedt in de praktijk voldoende flexibiliteit om transformaties te kunnen faciliteren. De transformatie van kantoor naar woningen aan de Slotlaan 20 laat zien dat snelheid en flexibiliteit in planvorming mogelijk is. In december 2016 is een fitnessschool geopend in een groot, leegstaand winkelpand waardoor daar de leegstand is teruggedrongen.
- De inspirator voor het centrum (vastgoedcoördinator) is begonnen als aanspreekpunt voor ondernemers en vastgoedeigenaren van binnen én buiten het centrum.
- We zijn begonnen met het monitoren van bezoekersstromen.
- Het gevelbeleidsplan heeft vorm gekregen en in de lijn van dit plan zijn al gevels aangepakt.

■ Projecten

- De openbare ruimte in het centrum van Den Dolder is opgeknapt.

Sloop van de tunnel
bij de Markt.

- Het bestemmingsplan voor de langzaamverkeers-tunnel in Den Dolder is vastgesteld, de aanleg van het tunneltje is gestart en de aansluitende fietsroute is gerealiseerd.
- Het woningbouwplan Zeister Warande is aangepast (155 woningen), heeft een breed draagvlak en is eind 2016 ter inzage gelegd.
- De uitgangspunten voor een nieuw bestemmingsplan Buitengebied Zuidwest zijn vastgesteld.
- In 2016 is begonnen met de realisatie van de vernieuwing van stationsgebied Driebergen-Zeist.
- In Beukbergen heeft de herstructurering van deze woonwijk verder vorm gekregen: 32 nieuwe standplaatsen zijn aangelegd, 19 bestaande aangepast, 22 woonwagens zijn verplaatst. Begin 2016 is de documentaire 'Beukbergen, de verbouwing van een woonwagencentrum' van Frans Bromet uitgezonden.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	9.113	4.492	11.713	9.599	V	2.114
Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	B	18.630	3.147	4.518	6.529	V	2.011
	S	9.517	-1.345	-7.195	-3.070	V	4.125

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Legesopbrengst		€	2.453.000	V
Resterende werkzaamheden afgesloten grondexploitaties	(1)	€	930.000	V
Kosten project De Clomp doorgeschoven naar 2017	(2)	€	899.000	V
Afwaardering grond Huis ter Heide zuid		€	349.000	N
Opbrengst project De Clomp doorgeschoven naar 2017	(3)	€	300.000	N
Omissie inbreng begroting grondexploitaties		€	161.000	V
Uitvoering Torteltuyn	(4)	€	100.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(5)	€	73.000	V
Resterende werkzaamheden Walkartpark	(4)	€	64.000	V
Afwikkeling transitorische post project Fornhese		€	61.000	V
Bewonersinitiatieven De Clomp	(6)	€	29.000	N
Project herbestemmingskansen	(4)	€	15.000	V
Project Zorgeloos wonen	(7)	€	14.000	V
Kosten corridor Brugakker	(6)	€	11.000	N
Maatregelenpakket Fornhese	(8)	€	7.000	V
Voordeel rente en afschrijving door uitloop uitvoering	(9)	€	1.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	36.000	V
Saldo programma		€	4.125.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve afschrijving investeringen maatschappelijk nut	(1)	€	930.000	N
Reserve revolving fund sociale woningbouw	(2)	€	899.000	N
Reserve vastgoedfonds	(3)	€	300.000	V
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(4)	€	179.000	N
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(5)	€	73.000	N
Reserve voormalig ISV projecten	(6)	€	40.000	V
Reserve zorgeloos wonen	(7)	€	23.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / sanering bedrijven	(8)	€	7.000	N
Reserve dekking investeringen (deel 1)	(9)	€	1.000	N
Totaal reserveringen		€	1.772.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	2.353.000	V

PROGRAMMA 9 BESTUUR

PRODUCTEN

1. Burgerproducten
2. Publieksvoorlichting en receptie
3. Wijkgericht werken
4. Raad en raadscommissie
5. Burgemeester en wethouders
6. Bestuursondersteuning
7. Bestuurlijke samenwerking

ALGEMEEN

De inwoners van Zeist kunnen bij 14030, zeist@zeist.nl en www.zeist.nl terecht voor al hun vragen, ook over taken die behoren bij uitvoeringsorganisaties. Daar waar mogelijk worden vragen zoveel mogelijk direct afgehandeld. Zeist scoort hierin ruim boven het landelijk gemiddelde.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Dienstverlening

Het afgelopen jaar zijn er meer producten online beschikbaar gekomen, zowel via www.overheid.nl als [onze eigen website](#). Zo kunnen mensen online melding doen van een voorgenomen huwelijk, een vermissing van een reisdocument

doorgeven en een uittreksel BRP (basisregistratie personen aanvragen). Ook voor het inzien van een bouwdoos hoeven mensen niet meer naar het gemeentehuis te komen, maar wordt deze per email verzonden.

Er zijn het afgelopen jaar diverse digitale nieuwsbrieven gemaakt, onder meer over de vernieuwing van het Walkart-park, project de Clomp, Beukbergen en Zeist Centrum.

In 2016 hebben we op een praktische manier gewerkt aan deregulering. We hebben gekozen voor doen, experimenteren en vertrekken vanuit de initiatieven van de inwoners en minder vanuit regels. Een voorbeeld hiervan is de pilot 'Regelluw centrum'. Regels die initiatieven van ondernemers ingewikkeld of zelfs onmogelijk maakten hebben we (tijdelijk) opgeschort of ruimer geïnterpreteerd. Zo hebben we ruimte geboden aan een (tijdelijke) schaatsbaan in het centrum en heeft de bierwinkel aan de Voorheuvel een proeverij kunnen organiseren. De pilot is inmiddels verlengd tot 1 maart 2017. Ook heeft de raad de Bomenverordening vastgesteld. Voortaan hoeft niet meer in alle gevallen een kapvergunning te worden aangevraagd.

Vluchtelingen

Eind 2015 is de noodopvang op Kamp van Zeist gerealiseerd in samenspraak met het COA, de gemeente Soest en inwoners. Na de komst van de eerste vluchtelingen is eind 2015 de opvang langzaam volledig bemenst en begin 2016 verder uitgebreid. Vele vrijwilligers hebben zich op een

hartverwarmende manier ingezet om de vluchtelingen welkom te heten en wegwijs te maken. Onder de bewoners van Soest leefden zorgen over de komst van zoveel nieuwe inwoners. Samen met de gemeente Soest hebben we daaraan veel aandacht besteed in huiskamergesprekken en een speciaal wijkservicepunt in het centrum van Soesterberg. Halverwege het jaar is de noodopvang leeg komen te staan. Dit kwam vooral door een sterk verminderde toestroom van vluchtelingen naar ons land en de groei van het aantal statushouders dat vanuit het AZC huisvesting vond in Nederlandse gemeenten. Ook hebben we stevige stappen gezet om de mensen die een status hebben gekregen een plek te geven in Zeist. Hiertoe hebben we onszelf een versnellingsopgave huisvesting opgelegd en een integratietraject voor nieuwkomers gestart. In de raad van december is raadbreed het manifest vluchtelingen ondertekend. Een statement waaruit blijkt dat in Zeist plaats is voor alle mensen die een plek nodig hebben, uit welke cultuur ze ook komen en welke overtuiging ze ook hebben. Vluchtelingen die naar Zeist komen moeten zich hier welkom en thuis voelen, en aan een nieuwe toekomst kunnen bouwen. Dit manifest is vervolgens doorgegeven aan inwoners en het maatschappelijk middenveld en onderschreven door velen. In de Zeister politiek en in de samenleving is buitengewoon veel aandacht voor dit thema, onder meer via lezingen over de vluchtelingenopvang en de regelmatig vertoonde documentaire 'Between war and waiting'.

■ Wijkgericht Werken

Sinds 1 juni rolt de buurtmobiel door onze gemeente. Tot eind december is deze omgebouwde bouwkeet 30 keer ingezet. In het halve jaar dat de pilot nu draait, is het aantal inwoners dat wordt bereikt hoger dan het aantal bezoekers dat op het normale spreekuur in de wijken komt. Een ander effect is dat niet alleen de 'vaste' bezoekers ontmoeten, maar juist ook de jongeren, gezinnen en ouderen. Het blijkt een laagdrempelige manier om in gesprek te komen met bewoners over veiligheid, leefbaarheid en zorg in de buurt. Dit middel kan snel ingezet worden in buurten waar informatie of inzet nodig is.

De mobiel is in de buurt tijdens buurtbijeenkomsten, gesprekken over herinrichting van openbare ruimte in de buurt, de Week tegen Kindermishandeling, de Dag van de Democratie, de Week van de Veiligheid en bij extra spreekuren van het Sociaal Team bij de weggeefwinkel in Vollenhove.

In Kerckebosch is het Binnenbos geopend, een gezellig ontmoetingspunt voor jong en oud. Het biedt gelegenheid voor Intensieve gesprekken met belanghebbenden, zoals MeanderOmnium, CCZ, Seyster College, Abrona en huurders van het gezondheidscentrum. Het zoeken naar en het stimuleren van verbindingen resulteerden in activiteiten die door de buurtbewoners zijn georganiseerd. Inmiddels weten zo'n 500 bezoekers per week het Binnenbos te vinden.

De buurtmobiel op de hoek van de C. Schellingerlaan/Ridderschapslaan.

De inwoners van Zeist hebben meer dan 75 wijkinitiatieven ingediend. De onderwerpen variëren van een ontmoetingsbijeenkomst tussen verschillende culturen, bijeenkomsten om veiligheidsmaatregelen te nemen, sportieve activiteiten voor jeugd, burendagbijeenkomsten en de bekende straatfeesten. De contactmomenten grijpen we aan om bredere verbindingen tot stand te brengen en om zaken als eenzaamheid, veiligheid en onze duurzaamheidsambitie aan te kaarten. In alle wijken zijn initiatieven gefaciliteerd om inwoners bekend te maken met een WhatsApp groep Veiligheid. In veel buurten is inmiddels zo'n groep actief.

Dit jaar hebben we diverse participatieprojecten ondersteund, onder meer door regievoering bij het kinderkookproject in Vollenhove. Dit wordt één maal per twee weken georganiseerd en er kunnen maximaal 12 kinderen per keer aan meedoen met twee ouders voor begeleiding. De workshops zijn altijd volgeboekt.

Andere voorbeelden zijn de moestuinprojecten in de Verzetswijk en Huis ter Heide, revitalisering van een buurt in de Clomp, het opknappen en veiliger maken van het speeltuintje in de Anne de Vrieslaan en de directe omgeving daarvan en het stationsgebouw Den Dolder beschikbaar krijgen als (flex)werkplekken voor kleine ondernemers/ZZP-ers.

■ Gemeenteraad

De raad heeft geëxperimenteerd met een digitale Ronde Tafel. Als onderwerp werd gekozen voor het Afvalstoffenplan.

Aan de digitale Ronde Tafel namen ongeveer 200 inwoners deel. De fracties hebben de uitkomsten hiervan betrokken bij de besluitvorming. Evaluatie van dit experiment heeft ertoe geleid om het experiment te vervolgen, zodra een onderwerp zich leent voor deze werkwijze.

Politiek en bestuur zijn zich meer gaan verankeren in de samenleving door de communicatie te verbeteren. Zie bijvoorbeeld de Nieuwsbrief Raad Zeist (441 abonnees in december), terugkoppeling van raadsbesluiten in een combinatie van papier (Nieuwsbode) en digitaal (www.zeist.nl/raadactueel) en de rubriek 'Pottenkijken bij een raadslid' in de Nieuwsbode. De digitale informatie over het raadswerk is meer gestructureerd en samenhangend vormgegeven (www.facebook.com/gemeenteraadzeist, www.twitter.com/raadzeist, www.zeist.nl/raadactueel).

Het maandelijkse 'Politieke Spreekuur' is voortgezet. Een ieder kan laagdrempelig een onderwerp onder de aandacht brengen van de politiek door in de Publiekshal het gesprek aan te gaan met de verzamelde vertegenwoordigers van de fracties. Van deze mogelijkheid werd druk gebruik gemaakt. In november en december hebben ongeveer 50 personen deelgenomen aan de workshop 'Raadslid worden, iets voor mij?'. Deze workshop werd georganiseerd door de burgemeester, griffier en gemeentesecretaris, met medewerking van een groot aantal (buitengewone) raadsleden. Na afloop maakten de deelnemers volop gebruik van de kans om het gesprek aan te gaan met de (buitengewone) raadsleden. Vanwege de grote belangstelling krijgen de

Druk bezocht workshop 'Raadslid worden, iets voor mij?'

deelnemers de gelegenheid als 'gast van de raad' aanwezig te zijn bij een raadsavond.

In 2016 heeft de raad verschillende werkbezoeken afgelegd, onder meer aan de WA-Hoeve, Detentiecentrum Zeist en Utrecht Science Park. Ook werd in Den Dolder een Ronde Tafel gehouden.

■ Bestuurlijke samenwerking

In 2016 heeft de raad uit zijn midden voor vier van de elf gemeenschappelijke regelingen (intergemeentelijke samenwerkingen) waarin Zeist met buurgemeenten samenwerkt, twee raadsrapporteurs per regeling benoemd. Het gaat om de GGDrU, de VRU, de ODRU en de RDWI.

Dit vanwege een grotere democratische betrokkenheid van de raad op die samenwerking, waarin de samenwerkingsorganisatie (uitvoerings-)werkzaamheden voor Zeist en haar inwoners verricht. De rapporteurs kijken met de betrokken collegeleden en ambtenaren mee naar het reilen en zeilen van die regelingen en uitvoeringsorganisaties. In de resterende raadsperiode wordt dit verder ontwikkeld. Daarin krijgt de afstemming met collega raadsrapporteurs uit andere gemeenten bijzondere aandacht.

De inhoudelijke toelichting op alle verbonden partijen is te lezen in deel 2 van de Jaarrekening in de [paragraaf 'Verbonden partijen'](#).

De regionale samenwerking in U10-verband heeft in 2016 in het teken gestaan van het zichtbaar maken van de resultaten van de inzet van de afgelopen jaren. Een paar voorbeelden: de Ruimtelijk Economische Koers is tot stand gekomen met grote betrokkenheid van raadsleden en collegeleden van alle gemeenten. De U10 heeft zich als economische regio gepresenteerd op de Provada (beurs voor de vastgoedbranche). Doel was de regio als aantrekkelijk vestigingsplaats te profileren. Voor Wonen is een regionale aanpak opgesteld rond de huisvestingsopgave voor statushouders. Verder is het netwerk geïntensiveerd via het U10 Beraad en de bestuurstafels. De samenwerking houdt de focus op flexibiliteit, waardoor de samenstelling (van de diverse gemeenten) per project verschillend is en vooral gericht

is op lokale behoefte en effectiviteit. Hierdoor zijn de betrokkenheid en slagkracht vergroot.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)		2016 verschil (A-B)
Programma	L	7.583	8.256	8.744	8.647	V	97
Bestuur	B	1.525	1.647	1.731	1.765	V	34
	S	-6.058	-6.609	-7.013	-6.882	V	131

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Aanvulling voorziening pensioenen wethouders		€	352.000	N
Programma duurzaamheid	(1)	€	66.000	V
Saldo wijkgericht werken	(2)	€	52.000	V
Saldo onderzoeksbudget rekenkamercommissie	(3)	€	45.000	V
Implementatieplan raadscommunicatie	(1)	€	31.000	V
Vergoedingen raad		€	31.000	V
Pilot de buurt bestuurt	(1)	€	30.000	V
Saldo werkbudget raad	(4)	€	25.000	V
Vernieuwing lokale democratie	(1)	€	24.000	V
Z-battle	(1)	€	21.000	V
Loopbaanontwikkeling wethouders	(5)	€	21.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	137.000	V
Saldo programma		€	131.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(1)	€	172.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / wijkgericht werken	(2)	€	52.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / onderzoek rekenkamercommissie	(3)	€	45.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / raadsuitgaven verkiezingen	(4)	€	25.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / loopbaanontwikkeling wethouders	(5)	€	21.000	N
Totaal reserveringen		€	315.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	185.000	N

PROGRAMMA 10 BEDRIJFSVOERING

PRODUCTEN

1. Huisvesting
2. Centrale managementondersteuning
3. Informatievoorziening en facilitaire dienstverlening

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Huisvesting

De dynamiek in de hal van het gemeentehuis is verder toegenomen. Er zijn wisselende kunstexposities en elk kwartaal biedt het Geheugen van Zeist een nieuwe tentoonstelling. Ook bood de publiekshal ruimte aan een schaaktoernooi, een dance-event voor tieners, de finale van de Z-battle en de ontvangst van veteranen op de Zeister veteranendag. Het Gilde van Zeist is per 1 juli gehuisvest in de publiekshal. De hal als het huis van de samenleving krijgt extra dynamiek door de maandelijkse politieke spreekuren.

Organisatie

Om de ontwikkelingen in de samenleving goed te kunnen bijbenen, te kunnen inspireren en innoveren, is voortdurende ontwikkeling van medewerkers belangrijk. Medewerkers volgen uiteraard opleidingen gericht op de ontwikkeling

in hun vakgebied. Ook is er een leertraject gestart voor de professionals in het sociaal domein gericht op de transformatie die nodig is bij hen en in de samenleving. Een groep van 15 – veelal jongere – collega's heeft een leer-werk traject gevolgd gericht op innovatie en doorbreken van bestaande patronen. Ook waren er inspiratiebijeenkomsten met bijzondere externe sprekers, zoals Daan Roosegaarde en Joke Hermsen.

In samenwerking met de Regionale Sociale Dienst hebben we werkervaringsplaatsen geboden aan inwoners van Zeist om uit hun uitkerings situatie te komen. We hebben twee medewerkers in dienst in het kader van de Participatiewet. En net als andere jaren hebben we aan 50 studenten een stageplek geboden om over en weer van elkaar te leren. Met onze begeleiding tijdens de stage en bijvoorbeeld een workshop over het gebruik van LinkedIn proberen we bij te dragen aan een goede start van hen op de arbeidsmarkt.

Wij willen de samenwerking tussen Bunnik en onze gemeente versterken. Door een intensivering van de samenwerking op ambtelijk niveau ontstaat er een netwerk, dat voor beide organisaties synergievoordelen en wederzijdse inspiratie oplevert. De samenwerkingspartners gaan uit van de eigen kracht en van het respect voor de eigen lokale verscheidenheid. Vanuit vertrouwen, in elkaars nabijheid en met durf om soms in het ongewisse te stappen werken we naar tastbaar resultaat.

Door gebruik te maken van elkaars sterktes en kwaliteit zijn we beter in staat onze inwoners te bedienen. Goede ervaringen zijn inmiddels opgedaan op het gebied van inkoop, inzet van BOA's, crisisadvisering en -beheersing, communicatie en veiligheid.

Informatievoorziening

Als gemeente werken we met gevoelige informatie van veel inwoners en instellingen. We hebben veel actie ondernomen in het belang van de noodzakelijke gegevens- en privacybescherming. Zo hebben professionals in het sociaal domein privacytrainingen gevolgd en handreikingen gekregen hoe om te gaan met privacy en het delen van informatie. Ook voor de medewerkers en betrokken partners in het domein veiligheid is er een privacytraining. In 2016 zijn twee meldingen gedaan en – zonder verdere gevolgen – afgewikkeld bij het meldpunt datalekken van de autoriteit persoonsgegevens.

We willen transparant, slim – en veilig – gebruik maken van grote hoeveelheden beschikbare data. Zo hebben we informatie over het aantal onderwijsinstellingen in Zeist, maar ook alle locaties van bomen en lichtmasten. We willen zoveel mogelijk ruwe datasets – die geen privacy gevoelige informatie bevatten – openbaar maken en zoeken hierbij de samenwerking met gemeenten in de regio. In 2016 zijn we daarnaast gestart met data-analyse. Hierbij combineren we onze (open) data met externe bronnen om

De beeldenroute wordt nu ook ondersteund met augmented reality.

de effecten van maatregelen te meten en waar mogelijk bij te sturen op beleid.

In de zomer hebben we een virtuele beeldenroute gelanceerd ('Van Slot tot Centrum') waarbij mensen via hun mobiele telefoon met ondersteuning van Augmented Reality de beeldenroute van Zeist kunnen wandelen.

In 2016 zijn circa 40 verzoeken ingediend in het kader van de Wet Openbaarheid bestuur. 80% daarvan zijn serieuze verzoeken die in veel gevallen door middel van het gesprek en een goede toelichting adequaat worden opgelost. Als gevolg van het wegvallen van de Wet dwangsom is er al een daling te zien in het aantal oneigenlijke / misbruikverzoeken.

Innovatie heeft de volle aandacht. Zo kunnen bezoekers en bewoners in het hele centrum van Zeist gebruik maken van Free Wifi. Op drukke dagen tellen we meer dan 3.500 unieke gebruikers per dag.

Om meer bezoekers en ondernemers te trekken naar Zeist is de InZeist Pas geïntroduceerd. Deze pas is een combinatie van een cadeau-, spaar- en parkeerkaart en app. Aan de pas of app kunnen kortingsacties worden gekoppeld en kan er bij parkeren achteraf worden betaald.

In december is er een app voor statushouders geïntroduceerd. De WegwijZ in Zeist app moet integratie bevorderen en bevat onder meer informatie over Nederland en Zeist, over de cultuur, taalcursussen, bezienswaardigheden, nuttige organisaties, financieel administratieve zaken en activiteiten in Zeist.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	15.182	15.829	16.363	14.759	1.604	V
Bedrijfsvoering	B	844	1.556	1.530	525	1.005	N
	S	-14.338	-14.273	-14.833	-14.234	599	V

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Restant budget ICT	(1)	€	424.000	V
Opleidingskosten personeel	(2)	€	183.000	V
Verlaging lasten FLO brandweer	(3)	€	88.000	V
Kosten BghU vanwege project "schoon door de poort"		€	60.000	N
Aanpassing oude raadszaal		€	50.000	V
Voordeel rente en afschrijving door uitloop uitvoering	(4)	€	30.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(5)	€	6.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	122.000	N
Saldo programma		€	599.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / ICT	(1)	€	424.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / opleidingsbudget	(2)	€	183.000	N
Reserve FLO brandweer	(3)	€	88.000	N
Reserve centrale huisvesting	(4)	€	30.000	N
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(5)	€	6.000	N
Totaal reserveringen		€	731.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	132.000	N

PROGRAMMA 11 FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)	
Programma	L	4.497	5.440	5.983	5.772	V	211
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	B	115.001	108.373	113.448	116.378	V	2.930
	S	110.504	102.933	107.465	110.606	V	3.141

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Algemene uitkering gemeentefonds		€	2.674.000	V
Opbrengst verkoop gemeentelijke huurwoningen (50%) en overig gemeentelijk onroerend goed	(1)	€	740.000	V
Saldo apparaatskosten		€	419.000	N
Restant post onvoorzien	(2)	€	241.000	V
Financieringsresultaat		€	171.000	N
Opbrengst verkoop gemeentelijke huurwoningen (50%)	(3)	€	156.000	V
Afhandeling transitorische posten (voorgaande jaren)		€	148.000	V
Opbrengst OZB		€	130.000	N
Aanvulling voorziening dubieuze debiteuren		€	105.000	N
Restant coalitiemiddelen	(4)	€	73.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(5)	€	16.000	V
Vennootschapsbelasting		€	12.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	70.000	N
Saldo programma		€	3.141.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve vastgoedfonds	(1)	€	740.000	N
Reserve weerstandsvermogen	(2)	€	241.000	N
Reserve revolving fund sociale woningbouw	(3)	€	156.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(4)	€	73.000	N
Scheefheid tussen reserves en bijbehorende programma's (begroting)		€	31.000	V
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(5)	€	16.000	N
Totaal reserveringen		€	1.195.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	1.946.000	V

PARAGRAAF 4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

4.1.1 INLEIDING

Risicomanagement blijft een belangrijk onderwerp in de beheersing van processen en het zoveel mogelijk voorkomen van verrassingen. Het stevige fundament wat de afgelopen jaren is gelegd sluit aan bij de ontwikkelingen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Hierin is opgenomen dat voor gemeenten de rechtmatigheidsverklaring zal komen te vervallen. Hiervoor komt een 'in control statement' in de plaats die het college afgeeft aan de gemeenteraad. Zoals nu de planning is zal dit in 2019 plaatsvinden. Belangrijke pijlers van een dergelijke verklaring is een goed en actief risicomanagement en een goede verbijzonderde interne controle die risicogericht is ingestoken. De laatste jaren heeft de gemeente zich actief ingezet op deze twee pijlers maar deze zullen de komende jaren nog verder doorontwikkeld moeten worden om aan de nieuwe vereisten te kunnen voldoen.

Bij de begrotingsbehandeling 2017 heeft uw raad ingestemd met een aanpassing in het beleid voor risicomanagement. Om jaarlijks discussies over de hoogte van het weerstandvermogen te voorkomen is besloten dat de weerstandsratio mag fluctueren tussen de 1,0 en 1,5. Indien we buiten deze ratio raken zal het weerstandvermogen of aangevuld moeten worden om weer op de 1,0 te geraken of afgeroomd moeten worden om de ratio op 1,5 te laten uitkomen.

Het sociale domein was de afgelopen jaren het belangrijkste speerpunt binnen het risicomanagement. Langzaam zien we dat de processen steeds beter beheerst worden en de beheersmaatregelen effectief zijn waardoor het risicoprofiel langzaam afneemt. Echter heeft onze gemeente nog te maken met een aantal factoren van buiten, die moeilijk beïnvloedbaar zijn. Zo is het budget voor essentiële functies nog onvoldoende in evenwicht

met de werkelijke kosten, waardoor op dit onderdeel de risico's groot blijven. Door goede afspraken, zowel bovenregionaal als de gemaakte afspraken over risicodeling regionaal (31 mei door uw raad vastgesteld), hebben we goede beheersmaatregelen kunnen treffen. Ook voor 2017 zullen nieuwe afspraken over regionale risicodeling gemaakt worden. In 2016 is gestart met de uitwerking hiervan. De verwachting is dat wij in het tweede kwartaal 2017 deze afspraken aan uw raad kunnen aanbieden. Daarnaast is de facturatie bij de zorgaanbieders nog onvoldoende op orde waardoor het moeilijk op de financiën te sturen is. Tot slot is de rechtmatigheid nog moeilijk aan te tonen doordat zorgaanbieders hun accountantsverklaringen en bestuursverklaringen niet of niet tijdig aanleveren. In 2017 zullen we aanvullende maatregelen treffen om deze processen te verbeteren.

Vanuit het huidige risicoprofiel wordt één risico expliciet benoemd, namelijk de risico's rondom de versnellingsopgave. Onlangs heeft uw raad ingestemd met een versnellingsopgave voor de bouw van extra woningen voor o.a. vergunninghouders en andere urgent woningzoekenden. Op dit moment worden de gevolgen van dit besluit verder uitgewerkt en doorgerekend. Bij deze uitwerking wordt gekeken naar locaties waar eventuele (tijdelijke) woningbouw zal kunnen plaatsvinden.

Voor deze ontwikkelopgave zullen extra financiële middelen nodig zijn. Bij de kadernota 2017 zullen voor dit onderwerp dan ook extra middelen gevraagd worden.

Ook zullen aan de uitwerkingsvoorstellen risico's kleven. Vanuit risicomanagement zullen we de risico's per voorstel in beeld brengen zodat bij besluitvorming per voorstel een goede afweging gemaakt kan worden.

4.1.2 KENGETALLEN

Op 18 juli 2015 is de "Regeling tot vaststelling van de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten" van kracht geworden. Deze regeling ziet op de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarin in artikel 11 is bepaald, dat in de

paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag kengetallen worden opgenomen voor:

De netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatie-ruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken het de leden van de Raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Het overzicht van de kengetallen en het verloop daarin is weergegeven in tabel 1.

■ De netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie van de mate waarin de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

■ De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden, te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (hierbij kan gedacht worden aan onze hypotheekportefeuille).

■ De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als

percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmings-reserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

■ De structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. De uitkomst wordt uitgedrukt in een percentage.

■ De grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

■ De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:

Woonlasten van een meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, uitgedrukt in een percentage. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

De kengetallen dienen met ingang van de begroting 2016 te worden opgenomen. Aangezien een aantal kengetallen is gebaseerd op balansposities, betekent dit impliciet dat wij een geprognoseerde balans hebben moeten opstellen om de kengetallen voor de begroting 2016 te kunnen berekenen. Daar waar geen specifieke ramingen voorhanden waren is de jaarrekening als uitgangspunt genomen.

TABEL 1. OVERZICHT VAN EN VERLOOP IN KENGETALLEN

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Netto schuldquote	8%	24%	- 1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-16%	-5%	- 17%
Solvabiliteitsratio	63%	62%	64%
Structurele exploitatieruimte	3%	0,66%	4,75%
Grondexploitatie	2%	-3%	0,55%
Belastingcapaciteit	89%	91%	89%

Duiding ratio's:

Zoals hiervoor is uitgelegd geeft de netto schuldquote inzicht in de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen inkomsten. De ratio laat over de jaren een forse daling zien, van 34% bij de jaarrekening 2014 naar -1 % bij de jaarrekening 2016. Dit wordt

hoofdzakelijk door zeer goede liquiditeitspositie van de gemeente. Per balansdatum heeft de gemeente bijna € 55 mln. bij het Rijk ondergebracht in verband met schatkistbankieren.

Als we bij de netto schuldquote ook onze uitgezette middelen betrekken (hypotheekportefeuille, gestalde middelen bij het rijk vanwege schatkistbankieren en de verstrekte lening aan de WOM) krijgen we de tweede ratio. Zoals uit de tabel blijkt is deze ratio ook negatief. Dit wil zeggen dat we per saldo minder schulden zijn aangegaan dan we aan leningen hebben verstrekt en aan liquide middelen beschikbaar hebben. Geconstateerd kan worden dat sprake is van een 'leningenoverschot' (minder leningen opgenomen dan dat we hebben verstrekt).

Ook onze solvabiliteitspositie is goed, we zijn als gemeente dus meer dan voldoende in staat om aan onze financiële verplichtingen te voldoen.

Aan de ratio structurele exploitatieruimte is te zien dat onze flexibiliteit om structurele tegenvallers op te vangen toegenomen is. Van 0,66% bij de begroting 2016 tot 4,7% bij deze jaarrekening.

De ratio voor de grondexploitatie laat zien dat we op dit moment weinig tot geen financiële risico's lopen bij de grondexploitaties.

De gepresenteerde ratio bij belastingcapaciteit geeft aan dat de woonlasten van een meerpersoonshuishouden in onze gemeente lager liggen dan het landelijk gemiddelde. In absolute getallen is een huishouden in 2015 € 78 minder kwijt aan gemeentelijke belastingen (ozb/rioolheffing/afvalstoffenheffing) dan een gemiddeld huishouden in Nederland. Bij de jaarrekening 2016 is het verschil toegenomen tot € 81.

De algehele conclusie is dat we als gemeente financieel gezond zijn. We hebben nagenoeg geen langlopende schulden, op korte termijn is zelfs sprake van een financieringsoverschot. Verder lopen we op dit moment weinig financiële risico's in grondexploitaties, zijn solvabel en onze belastingdruk is lager dan bij de gemiddelde gemeente. Tot slot hebben we ook flinke

buffers als weerstandsvermogen en een flinke reserve voor het sociaal domein. Ook onze Toezichthouder en de accountant zijn deze mening toegedaan.

4.1.3 SPECIFIEKE AANDACHT IN 2016

In het jaar 2016 hebben we naast het beoordelen van de reguliere risico's, de beheersmaatregelen en de effectiviteit daarvan aanvullende onderwerpen in het sociaal domein, centrumplan en de verbonden partijen opgepakt.

■ Sociaal domein

Bij de inleiding is al stilgestaan bij de bovenregionale en regionale risicodeling. In 2016 is verder uitvoerig stilgestaan bij de procesrisico's binnen de jeugdzorg en de wmo. Deze zijn van groot belang in het kader van de rechtmatigheid.

■ Verbonden partijen/gesubsidieerde instellingen

Wij nemen deel in diverse verbonden partijen. Steeds vaker worden we negatief verrast door financiële tegenvallers bij een verbonden partij. Ook zien we dat de financiële veerkracht bij sommige verbonden partijen terugloopt. Dit heeft invloed op ons risicoprofiel.

Daarnaast subsidiëren we diverse organisaties. We zien in sommige gevallen dat de afhankelijkheid van onze subsidie zeer groot is. Deze grote mate van afhankelijkheid brengt ook risico's met zich mee.

In 2016 is in afstemming met de auditcommissie besloten om een pilot te starten met het in beeld brengen van het risicoprofiel van enkele gemeenschappelijke regelingen. Deze pilot zal in 2017 verder zijn uitvoering krijgen.

■ Risicoanalyse centrum

De gemeente is onlangs begonnen met de uitvoering van het centrumplan. Dit plan omvat een breed scala aan maatregelen om het centrum van Zeist aantrekkelijker en gastvrijer te maken. Om dit mogelijk te maken gaat de gemeente fors in het centrum investeren door o.a.

de openbare ruimte flink op de schop te nemen. Het totale budget voor de uitvoering van het centrumplan bedraagt € 9,4 mln. voor het fysieke gedeelte. Om de control op dit project goed te borgen is reeds een aantal stappen gezet. Zo is een goede projectstructuur opgezet waarbij een duidelijke verdeling is gemaakt tussen rollen en verantwoordelijkheden. Er is voldoende kracht en tegenkracht georganiseerd om het project tot een goed einde te brengen. De projectstructuur kent een bestuurlijk opdrachtgever, de ambtelijk opdrachtgever, de projectmanager, diverse projectleiders, ondersteunde functies, een stuurgroep, een projectcontroller en een aparte commissie van de raad (auditcommissie).

Om de beheersing van het project verder te vergroten is eind 2016 een risico analyse gestart. In diverse sessies zijn risico's geïnventariseerd, gewaardeerd en zijn beheersmaatregelen benoemd om de gevolgen van de risico's te verkleinen.

De conclusie van de risico analyse is dat in deze fase van het plan er voldoende weerstandsvermogen is.

4.1.4 BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

Op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2016 zijn 318 risico's in beeld gebracht. De totale waarde van alle geïnventariseerde risico's bedraagt ruim € 31 mln. Op basis van deze inventarisatie is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie wordt uitgevoerd, omdat de risico's immers niet allemaal gelijktijdig en in hun maximale omvang zullen optreden. De aan te houden (benodigde) weerstandscapaciteit is daardoor vele keren lager dan de totale waarde van de geïnventariseerde risico's.

Uit de simulatie blijkt, dat met een waarschijnlijkheid van 90% gesteld kan worden dat het weerstandvermogen € 9.517.180 moet bedragen.

De 10 belangrijkste risico's zijn in tabel 2 weergegeven.

TABEL 2. TOP 10 BELANGRIJKSTE RISICO'S

Risico-nummer	Risico	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R639	Geconsolideerd risico Decentralisaties	70%	max. € 3.795.193	22.82%
R893	Geconsolideerd risico Project Centrumplan	50%	max. € 3.299.650	20.03%
R785	Als gevolg van een te lage uitstroom uit de bijstand naar werk, in combinatie met afnemend budget (BUIG) ontstaan tekorten op het I-deel	30%	max. € 3.800.000	8.94%
R704	Geconsolideerd risico t.z.v. het geschil rond het economisch claimrecht m.b.t. onderwijsgebouwen van Zonnehuizen Veldheim-Stenia	30%	max. € 3.450.406	8.32%
R690	Geconsolideerd risico project Stationsgebied Driebergen-Zeist	70%	max. € 565.750	3.18%
R467	Geconsolideerd risico grondexploitatie Beukbergen	70%	max. € 547.275	3.04%
R368	De kosten van de geplande ontsluitingsweg in het project Huis ter Heide Zuid (directe relatie met project Huis ter Heide West, dat onderdeel is van Hart van de Heuvelrug) kunnen niet worden gedekt	50%	max. € 650.000	2.58%
R710	Als gevolg van de aanhoudende vraag voor schuldhulpverlening bestaat de kans dat de RDWI hier blijvend meer capaciteit op in moet zetten met als gevolg dat de gemeente meer moet bijdragen	50%	max. € 609.000	2.40%
R811	Als gevolg van het onjuiste gebruik van persoonsgegevens bestaat de kans dat op grond van de per 1/1/2016 ingevoerde wet Meldplicht Datalek aan de gemeente een boete wordt opgelegd door het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP)	30%	max. € 810.000	1.95%
R807	Als gevolg van het de Pater arrest (naast het zakelijk gebruik ook sprake is van gebruik van een woning) bestaat de kans dat geen gebruikersheffing kan worden opgelegd waardoor de gemeente belastingopbrengsten misloopt	70%	max. € 250.000	1.39%

Waar meerdere individuele risico's betrekking hebben op hetzelfde onderwerp, worden deze – om de herkenbaarheid en de samenhang te vergroten – geconsolideerd tot één risico.

Bij de begroting en de jaarrekening informeren we over de stand van risico's en de weerstandsratio. Ten opzichte van de begroting (het meest recente overzicht van de risico's) zijn dit belangrijkste mutaties:

Nieuw: de risico's rondom het centrumplan en BUIG (dit risico was tot eind 2016 financieel afgedekt).

Daarnaast is het risico rondom de verhuur van het Slot verdwenen omdat onlangs een nieuw exploitatie contract is gesloten. Het risico om extra gymnastieklokalen te realiseren is in kans verlaagd omdat het de verwachting is dat het rijk ons hier voor gaat compenseren.

De verdeling van de 318 geïnventariseerde risico's naar kans van optreden en financiële impact is weergegeven in tabel 3.

Waar in tabel 2 geconsolideerde risico's zijn opgenomen, wordt in deze tabel uitgegaan van individuele risico's.

TABEL 3. VERDELING RISICO'S PER KANSCATEGORIE EN FINANCIËEL GEVOLG

Financieel	Kans	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 1.500.000	7	1	4	2	1	
€ 750.000 < x < € 1.500.000	4	3	1			
€ 300.000 < x < € 750.000	24	11	4	3	5	1
€ 75.000 < x < € 300.000	67	24	18	18	5	3
x < € 75.000	68	29	20	12	1	6
Geen financiële gevolgen	148	65	36	27	16	2
Totaal	318	133	83	62	28	12

4.1.5 BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald door componenten uit de exploitatie (onvoorzien) en de reserve weerstandsvermogen. Deze middelen kunnen vrij worden ingezet om risico's in financiële zin af te dekken, waarbij de middelen uit de exploitatie conform bestaand beleid met factor 2,5 worden vermenigvuldigd.

Voor 2016 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit € 13.882.543, In tabel 4 is dit nader gespecificeerd.

TABEL 4. BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Omschrijving	Structureel	Incidenteel
Onvoorzien in exploitatie	€ 361.017	
structureel (€ 361.017 x factor 2,5)		€ 902.543
Reserve weerstandsvermogen		€ 12.980.000
Totaal		€ 13.882.543

4.1.6 BEOORDELING VAN HET WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het huidige weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (die uit de risicosimulatie voortvloeit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen en wordt uitgedrukt in een ratio. Daarbij geldt: hoe hoger de ratio, hoe groter het vermogen om weerstand te bieden aan de financiële gevolgen van optredende risico's.

Op het moment dat deze begroting is opgesteld bedraagt het weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit € 13.882.543}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit € 9.517.180}} = 1,46$$

Bij deze ratio moet melding gemaakt worden dat in het project centrumplan een post onvoorzien is opgenomen die de geïnventariseerde risico's afgedekt.

Voor de beoordeling van de ratio wordt een norm gehanteerd (zie tabel 5) die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Deze norm wordt landelijk veelal toegepast.

TABEL 5. WAARDERING RATIO

Waardering- cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Op basis van de landelijk gangbare normering krijgt de ratio de kwalificatie "Ruim voldoende".

PARAGRAAF 4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

4.2.1 INLEIDING

Voor het leveren van diensten en goederen aan haar burgers heeft de gemeente duurzame productiemiddelen nodig. Deze worden veelal aangeduid met de term 'kapitaalgoederen'.

De belangrijkste kapitaalgoederen hebben betrekking op:

- Eigendommen in de openbare ruimte (wegen, water, riolering, kunstwerken, groen, verlichting).
- Gebouwen inclusief sportfaciliteiten.

Al die kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt.

Via deze paragraaf wordt inzicht gegeven in dat onderhoud en de planning daarvan.

4.2.2 BELANG VOOR DE RAAD

De totale omvang van de aanschafwaarde per 31 december 2016 van de in bedrijf zijnde geactiveerde materiële activa (exclusief gronden en terreinen binnen grondexploitatie) bedraagt circa € 153,4 mln. De onderverdeling daarvan is als volgt.

MATERIËLE VASTE ACTIVA PER 31-12-2016		(BEDRAGEN X € MLN.)	
Aanschafwaarde	Economisch nut	Maatschappelijk nut	
Bedrijfsgebouwen, woonruimten en terreinen	115,6	2,2	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20,2	4,1	
Vervoermiddelen, machines, installaties e.d.	11,6	0,1	
Overige materiële activa	26,9	0,1	
Totaal aanschafwaarde materiële activa	174,3	6,5	

Gezien de omvang van de waarde van deze activa, gevoegd bij de activa die ten laste van exploitaties of bijdragen van derden zijn aangeschaft en daardoor niet in bovengenoemde cijfers zijn opgenomen, is duidelijk dat ook de budgettaire consequenties van het onderhoud aanzienlijk zijn.

4.2.3 BUDGETTAIRE CONSEQUENTIES

De flexibiliteit in het vereiste budget voor onderhoud is beperkt, omdat onderhoud vroeg of laat altijd moet worden gepleegd en achterstallig onderhoud over de tijd bezien vaak meer kost dan efficiënt en effectief gepland onderhoud, omdat dan de verwachte levensduur in het geding komt en er meer klachten en storingen ontstaan. Wel is het budget afhankelijk van het gekozen kwaliteitsniveau van het onderhoud.

4.2.4 BEHEERVISIES EN -PLANNEN

Het beheer is gebaseerd op een beheervisie. Daarin zijn de door de raad vastgestelde beleidsdoelstellingen voor de kapitaalgoederen geformuleerd en worden de benodigde middelen ter beschikking gesteld. Er kunnen afspraken gemaakt worden over onder andere de gewenste effecten van het beheer, de beoogde gebruikskwaliteit van de kapitaalgoederen, de werkwijze van de beheerorganisatie, (de omvang van) het budget en de manier van verantwoording. Een voorbeeld van een dergelijke beheervisie is het IBOR-rapport.

In de beheerplannen, die zijn afgeleid van de beheervisie, wordt door het college vastgesteld hoe het beleid gerealiseerd kan worden via het beheer van kapitaal-goederen. Hierbij gaat het onder meer om de vertaling naar kwaliteit van producten en maatregelen, het bepalen van aankopen en investeringen en bijbehorende kosten, de verwerking van het budget in de begrotingscyclus en de meting van de kwaliteit en de effecten. Een voorbeeld van een beheerplan in onze gemeente is het meerjaren-onderhoudsplan van de gemeentelijke gebouwen.

Het beheer omvat de hele levenscyclus van een kapitaalgoed. Die levenscyclus bestaat uit het continue (dagelijkse) proces van in stand houden, namelijk het gebruik afgewisseld door

onderhoud en daarnaast het periodieke proces van inrichting en herinrichting. Tot herinrichting kan worden overgegaan als uit de evaluatie van het instandhoudingproces blijkt dat normaal onderhoud niet volstaat, bijvoorbeeld door gewijzigde gebruikseisen.

De beheerplannen beperken zich tot het proces van in stand houden en zijn dus in feite synoniem aan onderhoudsplannen.

De afspraken in de beheersvisies / onderhoudsplannen zijn op hoofdlijnen en worden in deze paragraaf van de begroting weergegeven.

■ Gebouwen

Het onderhoud van de gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MOP). De technische staat van de gebouwen wordt iedere 4 jaar volledig beoordeeld en geactualiseerd in de MOP. Eind 2015 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om circa 100 gemeentelijke gebouwen te verduurzamen, via Duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOPs). In 2016 zijn de traditionele onderhoudsplannen omgezet naar deze duurzame onderhoudsplannen (DMOPS) en sinds medio 2016 is daarmee ook de uitvoering van verduurzaming via het onderhoud in volle gang. Naast dat regulier benodigd onderhoud hierin wordt uitgevoerd, is hiermee ook ingezet op de doelstelling om binnen 6 jaar de portefeuille verduurzaamd te hebben, waarbij 74% van de gebouwen energielabel A heeft, 24% label B en Slot Zeist een Label C.

De duurzaamheidsmaatregelen worden zo veel mogelijk gecombineerd met reguliere onderhoudswerkzaamheden die al gepland stonden in het MJOP. Het daadwerkelijke onderhoud voeren wij overigens pas uit na een actuele inspectie. Bij deze inspectie beoordelen wij of de geplande onderhoudswerkzaamheden echt noodzakelijk zijn of nog uitgesteld kunnen worden. Hiermee proberen we zo efficiënt mogelijk om te gaan met de planmatige instandhouding van de accommodaties. Uitgangspunt is de gebouwen in een dusdanige staat van onderhoud te houden dat er sprake is van veilige, gezonde, bruikbare, en duurzaam goed onderhouden gebouwen en dat voorkomen wordt dat er achterstallig onderhoud ontstaat en storingen of calamiteiten kunnen ontstaan.

OVERZICHT SPORTFACILITEITEN EN OVERIGE GEBOUWEN PER 31-12-2016

Sportfaciliteiten			
Gymzalen	6365	m ²	10 gebouwen
Sporthallen	8349	m ²	3 sporthallen
Zwembad	5.593	m ²	1 gebouw
Kleedgebouwen	1.430	m ²	6 gebouwen
Overige gebouwen			
Parkeergarages	59.514	m ²	11 garages
Gem. huisvesting			
Gemeentehuis	9.293	m ²	1 gebouwen
Gemeentewerf	5.320	m ²	5 gebouwen
Het Slot	3.974	m ²	2 gebouw + 5 objecten
Begraafplaats	1.573	m ²	9 gebouwen
Plantsoenonderkomens	281	m ²	8 onderkomens
Speeluingebouwen	785	m ²	3 gebouwen
Gemalen (gebouwen)	223	m ²	5 gemalen
Woningen	4.389	m ²	42 woningen
Div. overige gebouwen	20.402	m ²	19 gebouwen
Totaal	127.971	m²	126 objecten

In bovenstaande tabel zijn niet (meer) meegeteld:

- Onderwijsgebouwen (102.427 m², 55 gebouwen), het gebouwonderhoud is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen zelf;
- Sanitair units op woonwagenstandplaatsen;
- 8 woonwagens die in 2016 als laatste zijn overgedragen aan de woningbouwvereniging, waardoor de gemeente Zeist buiten de standplaatsen, geen woonwagens meer in eigendom heeft.

■ Eigendommen in de openbare ruimte

Ook voor de eigendommen in de openbare ruimte kan het onderscheid tussen beleid en beheer gemaakt worden.

Onder beleid wordt verstaan: het door de raad vastleggen van de beleidsdoelstellingen (beoogd effect en te realiseren kwaliteitsniveau) in een beheervisie voor de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en het beschikbaar stellen van het hieruit voortvloeiende noodzakelijke budget.

Onder beheer wordt verstaan: het door het college vastleggen in beheerplannen (vertaling kwaliteitsniveau naar uit te voeren onderhoud en noodzakelijke vervangingen, meten kwaliteit) van de wijze waarop het beleid gerealiseerd wordt.

Voor het beleid is in het bijzonder het door de raad in mei 2001 vastgesteld plan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) van belang. Daarin is per gebied een eigen kwaliteitsambitie geformuleerd voor de groenvoorzieningen en de buitenruimte. Concreet betreft dit de wegen, groenvoorzieningen, straatreiniging, straatmeubilair, openbare verlichting en (civiele) kunstwerken.

Op basis van dit rapport heeft de raad gekozen voor het kwaliteitsniveau 'gewogen basis' en hiervoor de benodigde middelen beschikbaar gesteld.

Hierna volgt een overzicht waarin de stand van zaken met betrekking tot de beheerplannen van de eigendommen in de openbare ruimte wordt weergegeven.

STAND VAN ZAKEN BEHEERPLANNEN EIGENDOMMEN IN DE OPENBARE RUIMTE

Onderwerp	Beleidskader (Raad)	Status Beleidsplan/kader	Vastgesteld kwaliteitsniveau	Beheerplan (College)	Opmerkingen beheerplan
Programma Fysieke leefomgeving					
Wegen	IBOR Wegenbeleidsplan	Is opgesteld in 2013.	Niveau gewogen basis.	Beheerplan vastgesteld in 1989.	Ook in 2016 actueel gehouden door de jaarlijkse inspecties.
Bomen Onderhoud en inrichting (vervanging vanwege technische levensduur)	Lange Termijn Bomenbeheerplan	Het lange termijn bomenbeheerplan is een beleidsplan en beheerplan ineen. In het boombeheerplan wordt zowel een eindbeeld geschetst als de maatregelen om dat eindbeeld te behouden/bereiken.	Per te onderscheiden categorie is een ideaal beeld vastgesteld waarbij onderscheid is gemaakt in beschikbare ruimte.	Het wijze van implementeren van het LTBBP wordt in 2017 gestart, waarbij tevens de samenwerking wordt gezocht met de andere vakdisciplines in de openbare ruimte.	Om de communicatie naar de samenleving, zowel informatief als uitnodigend voor actieve deelname aan planvorming, en om de afstemming met de vakdisciplines om integraal de buitenruimte aan te pakken op basis van mijn helder in beeld te krijgen is besloten om van 2017 een "proefjaar" te maken, waarin alle aspecten van het LTBBP aan bod komen.
Inrichting (vervanging vanwege einde maatschappelijke levensduur)	Lange Termijn Bomenbeheerplan	Vastgesteld 2016.			

STAND VAN ZAKEN BEHEERPLANNEN EIGENDOMMEN IN DE OPENBARE RUIMTE (VERVOLG)

Onderwerp	Beleidskader (Raad)	Status Beleidsplan/kader	Vastgesteld kwaliteitsniveau	Beheerplan (College)	Opmerkingen beheerplan
Programma Fysieke leefomgeving (vervolg)					
Waterlopen	Waterplan (rv 2004-051)	Beleidsnotitie is in voorbereiding, afronding 2 ^e kw. 2015.	Niveau zorgvuldig omgaan met water.	Beheerplan waterlopen is in 2015 opgesteld.	Moet nog aan college worden voorgelegd.
Kunstwerken	IBOR	Vastgesteld in 2001.	Niveau gewogen basis.	Onderhoudsplan komende 10 jaar opgesteld.	Onder controle gehouden d.m.v. 3 jaarlijkse inspecties. Beheerplan heeft minimale meerwaarde.
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	Wordt binnenkort opgeleverd en 2 ^e kw. 2015 aangeboden aan raad.	Niveau Nederlandse Praktijkrichtlijnen (basisniveau).	Beheerplan Openbare verlichting 2015	Uitgangspunten door College in 2003 vastgesteld: basisniveau.
Programma Verkeer en Vervoer					
Verkeersregelinstallaties	Beleids- en beheerplan niet aanwezig	Beleidsplan is voor 90% gereed. Streven is de financiële uitkomsten mee te nemen in P&C 2015.	Op basis van inspecties en levensduur.	Beleids- en beheerplan verkeersregelinstallaties in 2016 opgesteld.	Moet nog aan het college worden voorgelegd.
Straatmeubilair Onderhoud en inrichting (vervanging vanwege technische levensduur)	IBOR	Vastgesteld in 2001.	Niveau gewogen basis.	Beheerplan straatmeubilair	Moet nog ambtelijk worden afgestemd welke assets we hier in op willen nemen.
Inrichting (vervanging vanwege einde maatschappelijke levensduur)	Beleidsplan straatmeubilair (rv 2003074)	Vastgesteld 2003.	Leidraad voor keuze straatmeubilair vastgesteld Ambitieniveau: passief vervangen.		

STAND VAN ZAKEN BEHEERPLANNEN EIGENDOMMEN IN DE OPENBARE RUIMTE (VERVOLG)

Onderwerp	Beleidskader (Raad)	Status Beleidsplan/kader	Vastgesteld kwaliteitsniveau	Beheerplan (College)	Opmerkingen beheerplan
Programma Verkeer en Vervoer (vervolg)					
Parkeergarages	Oplossingsrichting achterafbetaald parkeren (06rv273) Beheerplan garages niet aanwezig.	De oplossingsrichting voor betaald parkeren op straat (Zeisterpas), is in 2017 tevens te gebruiken in de parkeergarages. Beheerplan parkeergarages opgesteld (MJOP), nog niet vastgesteld.	MJOP is opgesteld op basis van visuele inspecties en levensduurverwachting.	Nota Parkeerbeleid Beheerplan parkeergarages	Om de juiste aandacht te houden voor de parkeernormering en te voorkomen dat onderwerpen, waarover al in 2015 is besloten, wordt afgeweken van een nieuwe nota parkeerbeleid. Wel wordt samen met het Parkeerpanel invulling gegeven aan de voorbereiding van geactualiseerde parkeernormen. Deze zullen ter vaststelling in de eerste helft van 2017 aan de Raad worden voorgelegd.
Parkeerapparatuur	Oplossingsrichting achteraf betaald parkeren (06rv273)	Gefaseerd invulling geven aan achteraf betaald parkeren.	In 2016 is hier invulling aangegeven door voor iedere parkeerlocatie op straat, achteraf betaald parkeren m.b.v. de Zeisterpas mogelijk te maken.	Beheerplan parkeerapparatuur	Beheerplan heeft minimale meerwaarde. Beheer is afgestemd op technische levensduur apparatuur.

STAND VAN ZAKEN BEHEERPLANNEN EIGENDOMMEN IN DE OPENBARE RUIMTE (VERVOLG)

Onderwerp	Beleidskader (Raad)	Status Beleidsplan/kader	Vastgesteld kwaliteitsniveau	Beheerplan (College)	Opmerkingen beheerplan
Programma Milieu					
Beheerplan begraafplaats (park, groen en paden)	Samenhangende aanpak begraafplaats (05rv057)	Niveau onderhoud hoort op gewogen basis te geschieden. Momenteel vindt een afweging plaats hoe we kunnen komen tot een budgettair neutrale exploitatie van de begraafplaats. De beheermethode speelt een rol in dit proces.	Vastgesteld in november 2005.	Beheerplan begraafplaats (groen, paden, meubilair). Doordat het onderhoud in hoofdlijnen door eigen personeel plaats vindt was de behoefte aan een beheerplan, beperkt (het areaal zat en de taken zit in de hoofden) Voor het komen tot de meest efficiënte aanwending van middelen is het beter om vanuit een op te stellen beheerplan te werken.	Inventarisatie van het areaal in 2015. Opstellen beheerplan 2016/2017 .
Beheerplan graven (graven, urnen)	Samenhangende aanpak begraafplaats (05rv057)	Duurzaam te gebruiken begraafplaats met een kostenneutrale exploitatie.	Vastgesteld in november 2005.	Exploitatieopzet begraafplaats	Vastgesteld in samenhangende aanpak begraafplaats (05rv057).
Beheerplan riolering	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	Nieuw beleidsplan opgesteld en vastgesteld in 2016.	Niveau: Voldoen aan wettelijke eisen en eisen water-kwaliteitsbeheerder (Hoogheemraadschap)	Onderdeel van vGRP opgesteld in 2016.	Vastgesteld in nov. 2016.
Beheer rioolgemalen	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	Nieuw beleidsplan opgesteld en vastgesteld in 2016.	Niveau: Voldoen aan wettelijke eisen en eisen water-kwaliteitsbeheerder (Hoogheemraadschap)	Onderdeel van vGRP opgesteld in 2016.	Vastgesteld in nov. 2016.

4.2.5 BESCHRIJVING PER SOORT KAPITAALGOED

■ **Wegen**

Het wegensysteem omvat circa 245 km. weg. Het wegensysteem wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de jaarlijkse inspecties van de wegen.

■ **Riolering**

Het Zeister systeem omvat circa 280 km. riolering.

■ **Groen**

De gemeente bezit ongeveer 35.000 park-, laan en solitaire bomen en circa 300 ha. groen. Het groenbeheersysteem wordt opgesteld, nadat het groenstructuurplan is vastgesteld.

■ **Verlichting**

De gemeente bezit ongeveer 9.500 lichtpunten.

■ PARAGRAAF 4.3 FINANCIERING

4.3.1 INLEIDING

De uitvoering van de financieringsfunctie binnen de gemeente Zeist is gebonden aan wettelijke regels, zoals opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en in de gemeentelijke Financiële verordening 2015.

4.3.2 UITZETTEN EN AANTREKKEN VAN GELDEN

De gemeente heeft in 2016 haar tijdelijk overtollig kasgeld uitgezet bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën volgens de regels van de Wet schatkistbankieren. Deze verplicht gemeenten om hun overtollige financieringsmiddelen boven een bepaalde marge voor het normale betalingsverkeer, onder te brengen bij het rijk.

Deze marge bedraagt voor Zeist 0,75% van het begrotingstotaal. Dat betekent dat de gemeente in 2016 niet meer dan € 1.127.000 gemiddeld per kwartaal mocht aanhouden voor het reguliere betalingsverkeer.

In werkelijkheid is gemiddeld over de vier kwartalen € 619.000 aangehouden voor het betalingsverkeer. Dit bedrag was met € 639.000 het hoogste in het vierde kwartaal. Daarmee bleef het aangehouden bedrag ruim onder het aangegeven maximum.

De gemeente heeft in 2016 geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken; de laatst aangetrokken langlopende lening dateert van begin 2013. In 2016 was, evenals in 2014 en 2015, sprake van hogere inkomsten uit vervroegde aflossing van hypothecaire leningen, bovendien lopen de uitgaven aan zorgleveranciers achter op de ontvangst van de inkomsten van het rijk.

Uiteindelijk is er daardoor ook in 2016 sprake geweest van een groeiend financieringsoverschot. De in de begroting 2016 nog verwachte financieringsbehoefte heeft zich daardoor niet voorgedaan.

In het jaar 2016 was ook geen sprake van tijdelijke behoefte aan financieringsmiddelen en is ook geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

4.3.3 UITGEZETTE GELDEN VIA HYPOTHEKEN EN STARTERSLENINGEN

Binnen de uitgezette hypotheke is het betaalde bedrag nog steeds goed. Op de maandelijkse termijnen zijn slechts incidenteel achterstanden, die meestal na herinnering snel worden ingelopen. Daar waar het moeizamer gaat, wordt via intensief contact getracht de betaling vlot te trekken. Op 31 december 2016 is bij een lener sprake van achterstanden van meerdere termijnen. De achterstanden worden nauwlettend gevolgd en er wordt gewerkt aan verdere invordering.

Daarnaast loopt er een betalingsregeling voor een schuldrestant van een hypothecaire lening. Er werd in 2016 veel afgelost. In totaal is op de hypothecaire leningen in 2016 ruim € 13,9 mln. afgelost. Het is met name de lage rentestand die geleid heeft tot extra aflossingen en oversluiten elders. Per eind 2016 was nog sprake van 195 uitstaande leningen.

In 2016 zijn ook weer startersleningen voor inwoners van Zeist verstrekt. Het betreft de uitvoering van de bestaande regeling via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) en binnen het door de raad daarvoor beschikbare budget. In 2015 is aan de SVn een aanvullend voorschot uitgekeerd van € 0,4 mln. In 2016 zijn geen extra voorschotten uitbetaald. In totaal is € 1,8 mln. aan de SVn uitgekeerd. Vanaf 2004 zijn in totaal 111 startersleningen toegekend. Per eind 2016 zijn er hiervan nog 97 lopend.

4.3.4 FINANCIERINGSSTRUCTUUR

De financieringsstructuur op balansdatum ziet er als volgt uit.

Investerings	Per 31-12-2015	Per 31-12-2016
Boekwaarde investeringen (incl. bouwgronden in exploitatie minus voorzieningen)	127.651.000	133.520.000
Boekwaarde verstrekte leningen en kapitaal	42.042.000	28.389.000
Totaal investeringen	169.693.000	161.909.000
Financieringsmiddelen		
Vaste leningen	48.089.000	43.760.000
Interne financiering (reserves)	144.157.000	149.263.000
Totaal vaste financiering	192.246.000	193.023.000
Financieringsoverschot	22.553.000	31.114.000

Door een sterke terugloop bij de verstrekte leningen (m.n. door extra aflossing op de hypothecaire leningen aan ambtenaren), is het financieringsoverschot toegenomen.

4.3.5 WETTELIJKE NORMEN

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de gemeente Zeist in 2016 binnen de wettelijke normen van de kasgeldlimiet (kortlopend) en de renterisiconorm (langlopend) is gebleven. De kasgeldlimiet over 2016 is berekend op € 12.775.160 (8,5% van het lastentotaal volgens de primitieve begroting 2016). In 2016 is geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

De ruimte onder de renterisiconorm blijkt uit onderstaande tabel 2.

	Per 31-12-2015	Per 31-12-2016
Renteherziening op vaste schuld	0	0
Betaalde verplichte aflossingen	4.328.340	4.328.557
Rente risico op de vaste schuld	4.328.340	4.328.557
Renterisiconorm	31.013.049	30.059.200
Ruimte onder de renterisiconorm	26.684.704	25.730.643
Berekening renterisiconorm		
Stand lastentotaal (incl. uitgaven grondexpl.)	155.065.247	150.296.000
Bij min. regeling vastgesteld percentage	20%	20%
Renterisiconorm	31.013.049	30.059.200

4.3.6 ONTWIKKELINGEN BINNEN DE GEMEENTE

Om hier beter grip te krijgen op het verloop van de projecten en investeringen wordt al enige jaren aan de (meerjarige) liquiditeitsprognose extra aandacht gegeven, ook omdat bekend is dat bijv. de uitgaven van geplande projecten in de tijd erg kunnen stapelen. Deze werkwijze is ook in 2016 voortgezet. Zoals blijkt uit de bovenstaande tabel was de ruimte onder de renterisiconorm in 2016 ruim voldoende.

4.3.7 GARANTSTELLINGEN

Het verstrekken van (nieuwe) garantstellingen gebeurt op basis van het door de raad vastgestelde beleid. In 2016 zijn twee garanties verstrekt, in beide gevallen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw aan een woningbouwcorporatie.

De garanties zijn opgenomen onder de Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

In het kader van eerder afgegeven garanties is er geen beroep op de gemeente gedaan om een van deze garanties ook werkelijk gestand te doen. Het risico dat de gemeente loopt op verstrekte garanties, is regulier onderdeel van de risicoscan.

Er zijn geen aanwijzingen om de garantieverplichtingen anders te waarderen dan voorgaande jaren. De waarborgfondsen bieden voor het merendeel van de leningen een belangrijke eerste borgstelling.

Gelet op de totale omvang van de garantstellingen (per 31-12-2016 ruim € 312 mln.) en de huidige economische situatie is er door de gemeenteraad begin 2014 de nota garant- en borgstellingen (14RV0005) vastgesteld. Door de veranderende omstandigheden op de vastgoedmarkt, het financieel economisch klimaat en de komende ontwikkelingen bij de instellingen en bij de gemeente, is het risicoprofiel van de geborgde organisaties, instellingen en de gemeente veranderd. Op basis van de aanbevelingen uit de nota is de generieke achtervangregeling met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw WSW) voor de Zeister corporaties per 1 november 2014 opgezegd. In bestuurlijk overleg met de corporaties is vervolgens afgesproken om over te stappen op een systeem waarbij een corporatie, na positieve beoordeling door het WSW, een borgstellin gsovereenkomst voor twee jaar krijgt, waarover jaarlijks opnieuw wordt besloten. In oktober 2016 is voor de Zeister corporaties de eerste tweejarige achtervangovereenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw afgesloten voor de periode tot 1-9-2018.

PARAGRAAF 4.4 BEDRIJFSVOERING

4.4.1 INLEIDING

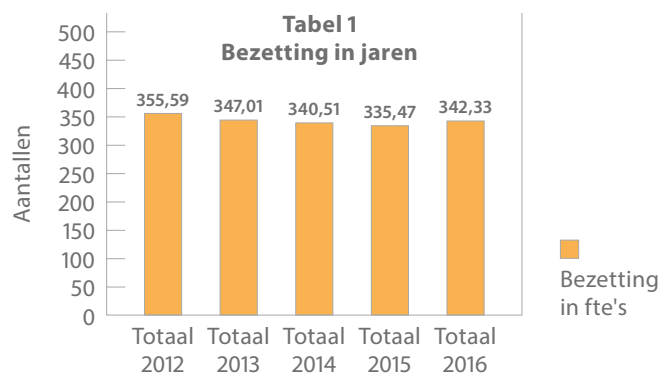
De paragrafen hebben tot doel te rapporteren op onderwerpen die programmaoverstijgend zijn. Bedrijfsvoering is in beginsel zo'n onderwerp. Echter, de gemeente Zeist kent een apart programma voor Bedrijfsvoering (programma 10) dat alle andere programma's o.a. op het vlak

van bedrijfsvoering overstijgt. Voor de inhoud van deze paragraaf verwijzen we dan ook naar [programma 10 Bedrijfsvoering](#).

De personele gegevens zijn hieronder opgenomen.

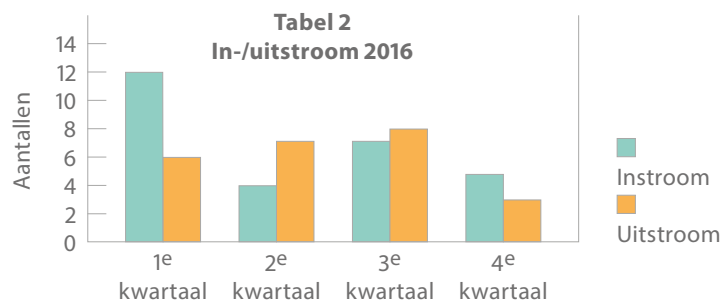
TABEL 1 BEZETTING MEDEWERKERS IN DIENST VAN DE GEMEENTE ULTIMO 2016

	Bezetting in fte's
Totaal 2012	355,59
Totaal 2013	347,01
Totaal 2014	340,51
Totaal 2015	335,47
Totaal 2016	342,33

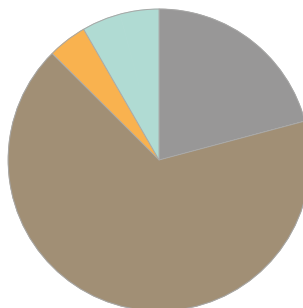
TABEL 2 IN- EN UITSTROOM VAN MEDEWERKERS IN 2016 NAAR AANSTELLINGSDATUM (KWARTAAL)

	Instroom	Uitstroom
1e kwartaal	12	6
2e kwartaal	4	7
3e kwartaal	7	8
4e kwartaal	5	3
Totaal	28	24

TABEL 3 UITSTROOMVAN MEDEWERKERS IN 2016 NAAR MOTIEF

Reden vertrek	
FPU/Pensioen	5
Eigen verzoek	16
Niet eigen verzoek	1
Overlijden	2
Totaal	24

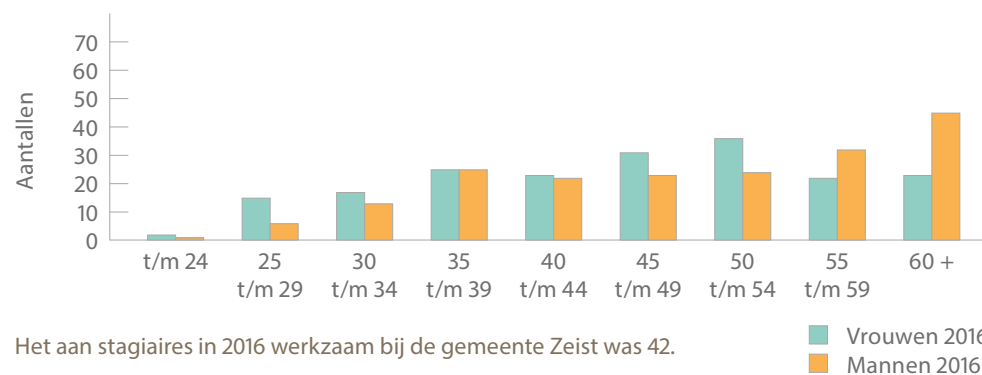
**Tabel 3
Uitstromers naar motief**

- FPU/Pensioen
- Eigen verzoek
- Niet eigen verzoek
- Overlijden

TABEL 4 WERKNEMERS NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD (ULTIMO 2015 EN 2016)

Leeftijd	Vrouwen 2015	Vrouwen 2016	Mannen 2015	Mannen 2016	Totaal 2015	Totaal 2016
t/m 24	4	2	1	1	5	3
25 t/m 29	20	15	9	6	29	21
30 t/m 34	12	17	13	13	25	30
35 t/m 39	25	25	21	25	46	50
40 t/m 44	24	23	22	22	46	45
45 t/m 49	28	31	24	23	52	54
50 t/m 54	32	36	24	24	56	60
55 t/m 59	26	22	31	32	57	54
60 +	20	23	44	45	64	68
Totaal	191	194	189	191	380	385

**Tabel 4
Werknemers naar geslacht/leeftijd 2016**

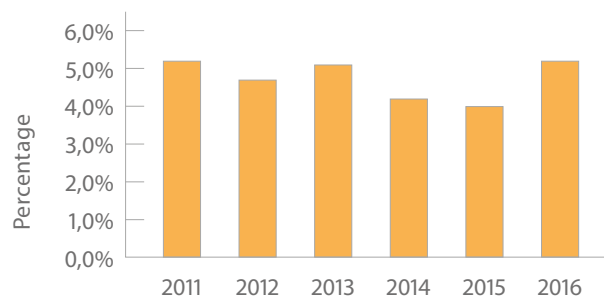

TABEL 5 ONTWIKKELINGEN VAN HET PERCENTAGE ZIEKTEVERZUIM (EXCL. ZWANGERSCHAP)

Jaar	
2011	5,2%
2012	4,7%
2013	5,1%
2014	4,2%
2015	4,0%
2016	5,2%

Verzuimpercentage incl. zwangerschap 2016 was 5,75%.

Tabel 5
Verzuimpercentage excl. zwangerschap

PARAGRAAF 4.5 VERBONDEN PARTIJEN

4.5.1 INLEIDING

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling/verbonden partij) met een aantal (regio)gemeenten gezamenlijk. Dit laatste vraagt een andere sturing en verantwoording en is wettelijk vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het BBV geeft als (enge) definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft'. Als gemeente Zeist vatten we dit begrip wat ruimer op. Daarom zijn bijvoorbeeld ook de belangrijkste organisaties die geen rechtspersoonlijkheid hebben, opgenomen. Maar eveneens zijn opgenomen stichtingen waarin de gemeente een benoemingsrecht heeft en die zij ook een subsidie geeft, grote organisaties waar de gemeente of een bestuurder levert en/of zich garant stelt enz. De reden voor deze 'brede' invulling van de paragraaf verbonden partijen is de behoefte aan overzicht.

De belangrijkste partijen aan wie de gemeente zich op een of andere manier bestuurlijk en/of financieel verbonden heeft komen nu op één plek in de begroting en rekening bij elkaar.

In het BBV wordt informatie over eigen en vreemd vermogen gevraagd, het belang in de verbonden partij en het (verwachte) resultaat. Met onze accountant hebben wij de afspraak gemaakt dat de informatie over het vermogen geactualiseerd wordt in de paragraaf verbonden partijen in de begroting. Het moment van opstellen van de jaarstukken is te vroeg om de resultaten al afdoende in beeld te hebben. Vandaar dat de actualisatie van de gegevens over het vermogen jaarlijks in de paragraaf van de begroting wordt verwerkt.

4.5.2 GRIP OP VERBONDEN PARTIJEN

Grip op verbonden partijen is zowel voor de individuele bestuurders als de colleges en de gemeenteraden een terugkerend issue. We hebben te maken met het spanningsveld tussen enerzijds de taken op afstand zetten, en daarmee ook zeggenschap inleveren, en anderzijds de behoefte te houden aan grip op de realisatie van de eigen doelen.

In het voorjaar van 2016 heeft de raad besloten tot het instellen van raadsrapporteurs op de vier grootste verbonden partijen. De raadsrapporteurs doen dit in hun rol als vertegenwoordiger van de gemeenteraad, zonder politieke kleuring. De focus van de rapporteurs ligt op de volgende taken:

- Input op de vergaderstukken voor de DB en AB vergaderingen;
- Reactie als deelnemer/eigenaar op de P&C stukken via zienswijzen.

Er zijn tandems van twee rapporteurs per regeling gevormd. De volgende rapporteurs zijn actief:

- VRU: Karst Schuring en Joachim Besseling
- GGDru: Marlies Welschen en Carlo Fiscalini
- Odru: Frank Dirkse en Walter van Dijk
- RDWI: Jos van Lozenoord en Ans van Gelder

4.5.3 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

■ Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Toekomstvisie

Met betrokkenheid van de deelnemers is in 2016 de toekomstvisie voor AVU vastgesteld. Ook in de (nabije) toekomst wordt de meerwaarde van de samenwerking in AVU-verband door het bestuur en alle aangesloten deelnemers erkend. Men wil unaniem de samenwerking in stand houden. Voor AVU en haar medewerkers worden daarbij de onderstaande rollen onderscheiden:

- belangenbehartiger van de deelnemende gemeenten;
- contractbeheerder inclusief bijbehorende administratie en registratie;
- nuttige toepassing van de 'big data', signaleren van trends;
- kennisplatform en kennismakelaar, vraagbaakfunctie;
- aanbieder van zowel collectieve diensten als van een 'à la carte'-pakket;
- intermediair tussen de deelnemende gemeenten.

Daarvoor is vastgelegd over welke competenties, kennis en vaardigheden de organisatie dient te beschikken om deze rollen te kunnen vervullen. Daarnaast is besloten om te komen tot overdracht van niet-strategische taken zoals secretariaat, financiële administratie en de archief-taak aan een grotere overheidsorganisatie. Dit omwille van efficiency en het doorbreken van kwetsbaarheid, maar vooral ook teneinde mogelijk te maken dat de AVU in de toekomst meer nadruk kan leggen op netwerken, interregionale samenwerking en advisering van bestuur en deelnemende gemeenten.

Het ziet er naar uit dat deze taken in 2017 binnen de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst Midden Nederland (RMN), waarvan Zeist ook deel uit maakt, worden ingebracht.

Ontwikkelingen m.b.t. de afval- c.q. grondstofstromen

- De AVU heeft voor de verwerking van het GFT-afval van de deelnemende gemeenten een contract met Attero. Dit contract eindigde per 31 december 2016. Besloten is gebruik te maken van de eerste verlengings-periode van 2 jaar. Het contract loopt onverkort door in 2017 en 2018.
- Met Maltha is een contract gesloten tot en met 31 december 2020 voor de overslag in Utrecht, de afvoer per schip vanuit Utrecht naar Heijningen en de verwerking van het glas tot grondstof voor de glasindustrie.
- Het contract voor papier en karton kent een verlengde looptijd tot en met 30 juni 2017. In 2016 zijn de aanbestedingsvoorwaarden met inbegrip van een percentage sociaal return

vastgesteld en is de aanbestedingsprocedure gestart. In de eerste helft van 2017 leidt dit tot een nieuw contract.

- Voor de verwerking van matrassen, piepschuim, harde kunststoffen en tapijtafval zijn maatregelen in gang gezet tot het op gang brengen van de keten en het stimuleren van de ontwikkeling van de circulariteit.
- Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling, de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval. De inzameling verloopt zo succesvol, dat in 2016 extra sorteercapaciteit in Duitsland is ingekocht. Een en ander wordt gefinancierd uit de opbrengst van het kunststofafval.

Risicobeheersing

Met de vaststelling van de Toekomstvisie en de erkenning van de meerwaarde van AVU door alle deelnemers, waaronder Utrecht, is het risico op vermindering van het afval- c.q. grondstoffenvolume en daarmee het risico op negatieve beïnvloeding van de prijszetting feitelijk nihil geworden.

■ Bestuur Regio Utrecht (BRU)

Met afschaffen van de WGR+ is het opheffen van BRU onvermijdelijk geworden. Hiervoor zijn in 2015 de besluiten genomen, waarmee per 1 januari 2016 de formele samenwerking in BRU verband is beëindigd. Het algemeen bestuur van BRU heeft op 25 november 2015 het liquidatieplan BRU vastgesteld.

De liquidatie van BRU is voorspoedig verlopen. De archief-taken zijn in 2016 volledig ondergebracht bij de provincie en de uitstaande subsidiedossiers zijn vrijwel allemaal formeel afgewikkeld.

Het is het streven om BRU na afsluiting van het jaar 2016 te liquideren. De jaarrekening 2016 vormt daarmee ook de liquidatierekening. Na vaststelling van de liquidatierekening in mei 2017 is de liquidatie een feit en kan deze worden gemeld bij de Kamer van Koophandel, waarna de organisatie definitief is opgeheven.

■ **Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BGHU)**

Na het startjaar 2014 van de belastingssamenwerking met de oorspronkelijke deelnemers Utrecht, De Bilt en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden heeft per 1 januari 2015 uitbreiding plaatsgevonden met een aantal deelnemers, waaronder Zeist. Per januari 2016 is nog een nieuwe deelnemer toegetreden; Utrechtse Heuvelrug. Hiermee lijkt BghU voorlopig gevormd. In het jaar 2016 lag de focus van de BghU op de zetting van de organisatie. De ontwikkeling van de uitvoeringsorganisatie verloopt positief. Zo is de bereikbaarheid verbeterd en is het aantal klachten beperkt.

Gemeenten hadden de verplichting om in 2016 aan te sluiten op de Landelijke Voorziening WOZ. Deze Landelijke Voorziening maakt de WOZ-gegevens voor een ieder in te zien. De BghU is in 2016 gestart om de deelnemers op deze voorziening aan te sluiten. Voor Zeist heeft aansluiting in november 2016 plaatsgevonden.

■ **Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO)**

In 2016 zijn er geen relevante ontwikkelingen geweest. De verwachting is dat in de eerste helft van 2017 eindelijk helderheid zal ontstaan over de opheffing van de regeling en de vraag of er nog een eventuele slotuitkering komt als gevolg van de splitsing van Eneco in een handelsbedrijf en een netwerkbedrijf. Dit financiële belang voor de deelnemers is de reden dat de regeling nog in stand worden gehouden.

■ **Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)**

Het jaar 2016 stond voor de GGDrU enerzijds in het teken van de implementatie van de nieuwe taken op het gebied van Jeugdgezondheidszorg en Wmo-toezicht, en anderzijds in de vernieuwing van de focus van de organisatie op publieke gezondheid. De GGDrU heeft een belangrijke slag gemaakt met de invoering van het kwadrantenmodel om zo de gevraagde transparantie over de inzet van de middelen te geven. Dit model moet nog verder uitgewerkt worden, maar is nu al een duidelijke verbetering qua inzicht in bestedingen.

De overdracht van JGZ 0-4 jaar naar de GGDrU is geruisloos verlopen. In 2016 is een voorstel gemaakt om een volgende verbeteringslag te maken binnen de Jeugdgezondheidszorg, om via ontschotting tot een doorgaande lijn van 0 tot 19 jaar te komen. Dit voorstel komt in het voorjaar van 2017 ter besluitvorming bij het bestuur.

Per mei 2016 is een nieuwe directeur aangetreden. Dit was aanleiding om de visie en focus van de GGDrU tegen het licht te houden. De insteek van positieve gezondheid als leidraad voor het handelen is in de vorm van een bestuursagenda, in het najaar van 2016 gepresenteerd aan en besproken met de bestuurders van de 26 gemeenten. Deze bestuursagenda is vertaald naar de kadernota 2018. De verbinding met de transformatie die bij alle gemeenten speelt is een aandachts-punt bij de verdere concretisering.

Qua bedrijfsvoering is door de nieuwe directie geconcludeerd dat de interne bedrijfsvoering in de afgelopen jaren geen gelijke tred heeft gehouden met de vernieuwing en toename van taken. Hierbij zit de zorg vooral op de ontstane eilanden qua taakuitvoering en het ontbreken van een toekomst-gerichte ICT-structuur. Hier wordt een programma voor opgezet dat gaat lopen in 2017.

De GGDrU heeft in de zomer van 2016 een presentatie gehouden over haar werkzaamheden voor de regionale gemeenteraden. Ook voor de GGDrU is in 2016 gestart met raadsrapporteurs die op de bestuurlijke en P&C cyclus zijn aangesloten. Daarmee is er een directere verbinding tussen verbonden partijen en gemeenteraad. De samenwerking wordt als positief ervaren, waarbij er nog een doorontwikkeling nodig geacht wordt om op de juiste prioriteiten te kunnen toetsen en monitoren.

■ **Omgevingsdienst Regio Utrecht / Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht**

Organisatie ontwikkeling

Om de in 2015 met de deelnemers vastgestelde Koers 'Samen bouwen aan de ODRU 2018' vorm te geven is een programma voor organisatieontwikkeling gestart. De plannen van aanpak zijn opgeleverd en goedgekeurd.

Het gaat om de volgende zeven programma's:

- Omgevingswet
- Groeiscenario's en robuustheid
- Strategisch personeelsbeleid
- Processen
- Leidend principe vanuit nabijheid
- Resultaatgerichte planning & control
- Professionalisering toezicht.

Ambtelijk vertegenwoordigers van de deelnemers zijn betrokken op deze programma's.

Over de voortgang wordt het bestuur van ODRU en de colleges van de deelnemers periodiek geïnformeerd. Naar behoefte belegt de directie van ODRU jaarlijks een bijeenkomst voor de afzonderlijke gemeenteraden van de deelnemers. Dit heeft in Zeist in het voorjaar van 2016 plaatsgevonden. Met de Zeister raads-rapporteurs voor deze regeling is afgesproken dat we dit in Zeist voortaan ieder jaar doen.

Financiële ontwikkelingen / bedrijfsvoering

Lopende het exploitatiejaar wordt het bestuur van ODRU maar ook de deelnemers aan de hand van tussentijds-rapportages nauwgezet op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen van de omzet en het financieel perspectief per jaar einde. Voor het derde achtereenvolgende jaar sluit de exploitatie van ODRU met een (fors) positief saldo. Dit is ook in lijn met het door het jaar heen geschetste beeld van de exploitatie ontwikkeling.

Geconstateerd kan worden dat ODRU hiermee organisatorisch goed in control is gekomen.

Ten aanzien van onze eigen dienstverleningsovereenkomst met de ODRU kan het volgende financiële resultaat worden vermeld: begroot was €1.643.960, eindafrekening is €1.581.037, resteert een positief saldo van €62.923.

Dit jaar is in Zeist voor het eerst met raadsrapporteurs gewerkt. Deze rapporteurs zijn aan de voorkant nauw betrokken op de Zeister beoordeling van de P&C stukken van ODRU. De samenwerking (raadsrapporteurs, wethouder, ambtelijke adviseurs) is bevredigend verlopen. Hiermee wordt tezamen met de jaarlijkse bijeenkomst voor de gemeenteraad over ODRU invulling gegeven aan het meer betrekken van de gemeenteraad op deze verbonden partij. Overigens is in gezamenlijkheid geconstateerd dat we binnen de P&C cyclus van ODRU voor Zeist behoefte hebben aan een beter c.q. gericht verantwoordingsdocument (meer gericht op het –maatschappelijk effect) dan de documenten die daarvoor over 2015 zijn ontvangen van ODRU. Samen met ODRU wordt gewerkt aan verbeteringen op dit punt voor de verantwoordingsdocumenten 2016.

Risico's:

Binnen het programma 'Resultaatgerichte planning & control' wordt tot 2018 gewerkt aan o.a. de volgende punten:

- Doorontwikkeling van de control functie en het risicomanagement en de versterking van het team P&C.
- Het ontwikkelen van een kostprijsmodel en kengetallen per product, als tussendoel van op weg zijn naar sturen op basis van gewenste maatschappelijke resultaten en effecten.

Bij de jaarrekening 2015 ODRU is de weerstandscapaciteit door het bestuur van ODRU bepaald op €565.853, hetgeen een ratio van 0,7 betekent afgezet tegen de in 2015 berekende omvang van de risico's ad € 0,8 mln. In 2016 is de risicoparaagraaf geactualiseerd en zijn de risico's verder gekwantificeerd. De omvang van de risico's is vastgesteld op € 1,2 mln. Ten opzichte van de huidige weerstandscapaciteit betekent dit een daling van de ratio naar 0,5. Het bestuur van ODRU heeft het voornemen de weerstandscapaciteit toe te laten groeien naar een ratio van 1,5. Dit komt bij de besteding van het jaarrekening overschot 2016 als een mogelijk bestedingsvoorstel binnen ODRU aan de orde.

Binnen het programma Groeiscenario's en robuustheid wordt tevens gewerkt aan de risico's en risicoverdeling van het cafetariamodel omgevingsrechtaken.

■ Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVK)

Voortgang van de ontmanteling

Op 13 maart 2014 heeft het Algemeen Bestuur besloten de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijn op te heffen. Beoogd was om in 2016 voor alle 10 pakketten (recreatievoorzieningen, gebouwen en materieel, personeel RMN) een rechtsopvolger en/of oplossing, dan wel afkoop te hebben. Dit is helaas nog niet gelukt.

Wel is in de meeste pakketten voortgang geboekt en zal eind 2017 voor de meeste pakketten gelden dat de verplichtingen zijn overgedragen dan wel anderszins opgelost.

Gedurende 2017 zal, afhankelijk van de voortgang door UHVK, met de deelnemers een strategie worden bepaald hoe te handelen t.a.v. pakketten waarvan wordt voorzien dat afronding niet tijdig tot stand komt. Voor twee nog niet afgeronde pakketten, te weten Routes en Paden en Uittreding uit RMN (de personele component) die nog van invloed zijn op de omvang van de ontmantelingskosten, gloort per eind 2016 een oplossing.

Bij de start van de opheffing is in het worst case-scenario gerekend met een bedrag voor de ontmantelingskosten van € 8,1 mln. (inclusief begeleidingskosten). Bij actualisatie in het laatste kwartaal van 2016 is de stand van dit bedrag bepaald op € 5,4 mln. Het aandeel van Zeist hierin is 10,32 % hetgeen betekent dat wij op basis van de stand per eind 2016 hieraan een bedrag van € 556.000 zullen moeten bijdragen. De verrekening vindt plaats bij de jaarrekening 2017 in het voorjaar 2018. Door middel van een voorziening in de begroting en via het weerstandsvermogen zijn hiervoor de gelden beschikbaar. Het is de verwachting dat dit bedrag nog wat zal gaan dalen maar het best case scenario van € 2,3 mln. wordt niet bereikt.

Op de voortgang van de ontmanteling en de P&C stukken zijn ons raadslid en plv. raadslid die zitting hebben in het Algemeen Bestuur van UHVK betrokken. De samenwerking en afstemming tussen portefeuillehouder en deze raadsleden verloopt naar wens.

Veilig gebruik en daarop afgestemd beheer en onderhoud voorzieningen in 2016

Conform de bestuursbesluiten en afspraken met de deelnemers heeft het reguliere onderhoud op sobere wijze plaatsgevonden gericht op het niveau van veilig gebruik van de voorzieningen door de recreanten.

Exploitatie 2016

Op basis van een eerste voorlopige inschatting komt de exploitatie met in begrip van de gemaakte kosten voor het opheffingsproces uit op ongeveer € 300.000 negatief. Conform de gemaakte afspraken wordt dit opgevangen binnen de reserves UHVK en bij de opheffing in het voorjaar 2018 verrekend met de deelnemers via het opheffingsaldo.

Toekomst / na 1 januari 2018

Van de pakketten van het opgeheven schap krijgen wij vanaf de begroting 2018 voor Routes en Paden nog met een structurele financiële bijdrage te maken.

Dit wordt eind eerste kwartaal 2017 aan alle deelnemers voorgelegd. In Zeist kunnen wij dit dekken uit de vrijvallende middelen van circa € 123.000 per jaar als gevolg van de opheffing van UHVK. Omdat fiets-, kano-, ruiterspaden en wandelpaden de gemeentegrenzen overschrijden is uitgangspunt het beheer en onderhoud van de routes en paden nog zoveel mogelijk gezamenlijk voort te zetten. Daarbij wordt als voorwaarde van deelname van de provincie aan de mede bekostiging van dit beheer en onderhoud ook een minimaal niveau van groen toezicht betrokken. Opdracht is gegeven om hiervoor een passende en eenvoudige organisatie te zoeken in aansluiting op een al bestaande organisatie (samenwerking).

In de eerste helft van 2017 volgt hiervoor binnen het schap en bij de deelnemers besluitvorming.

■ Regionale Dienst Werk & Inkomen (RDWI)

'Van Bolwerk naar Netwerk'

In het licht van dit veranderprogramma is hard gewerkt om de beoogde verandering (het op een efficiënte en effectieve manier begeleiden van mensen naar werk en het activeren van mensen die niet direct naar werk begeleid kunnen worden) gestalte te geven. Ervaren wordt dat goede stappen zijn gezet. Er wordt adequaat samen gewerkt met alle betrokken partners. De integrale aanpak in het sociaal domein door deelname van de RDWI aan de sociaal teams begint zijn vruchten af te werpen. De medewerkers zijn over het algemeen veel meer naar buiten gericht en kijken met een bredere, meer integrale blik. Wij zien echter graag nog meer een oplossingsgerichte mind set, waar 'doorbraakachtig'* denken en handelen de cultuur en werkwijze is/wordt.

Punt van zorg is daarnaast dat inmiddels gebleken is dat niet alle medewerkers mee willen of kunnen in deze nieuwe werkwijze.

Geconstateerd is dat RDWI en zijn deelnemers daardoor in 2017 onvermijdelijk voor een keuze komen te staan rond de kwalitatieve invulling van de organisatie. Dit zal zijn beslag krijgen via de Voorjaarsnota en begroting RDWI 2018.

De omvang van de inkomensondersteuning

Helaas is het klantenbestand sterker gegroeid dan de prestatieafspraken van 4% waarmee voor 2016 was gerekend. Per eind november 2016 bedraagt het bestand 3.184 klantdossiers voor RDWI totaal. Dat is een toename van 8,2%. Het aandeel Zeist daarin bedraagt 1.451 klantdossiers, met een stijging van 6,9%. Dit ondanks de in 2016 voortgaande tendens van het economisch herstel. Als gevolg van de samenstelling van de arbeidsmarkt in onze regio verloopt dit herstel hier langzamer. Dat is een bekend gegeven. Daarnaast hebben we te

* Doorbraak staat voor een leeromgeving binnen het sociaal domein, waarin transformeren vorm krijgt door te leren en verbeteren vanuit de praktijk.

maken met een instroom van vluchtelingen en vestigen zich nieuwe woonvormen in Zeist met toeloop van nieuwe klanten van buiten. Bij de Kadernota 2018 hebben wij aangegeven dat we in het Twee Jarenplan 2017 en 2018 en de ontwerpbegroting 2018 maatregelen terug willen zien die er toe leiden dat we een daling van het cliëntenbestand met 2% bereiken in plaats van de door het CBS geprognosticeerde groei van 1,9% in 2018. Voor 2015 is met succes gebruik gemaakt van de gedeeltelijke financiële compensatie van de kosten via de vangnetregeling van het Rijk. Zeist heeft in 2016 € 1,4 mln. ontvangen ter dekking van een deel van de tekorten 2015. Ook voor 2016 vindt dit weer plaats (zie raadsinformatiebrieven RIB16.090 en RIB16.127). Overigens worden de spelregels / vergoedings-regels van het Rijk voor 2017 enigszins aangepast.

De schuldhulpverlening is ten opzichte van 2015 licht afgenomen. RDWI werkt verder aan een adequate aanpak ter voorkoming en bestrijding van de schulden. Voor de preventie van schulden is de opdracht aan RDWI om meer inzet te plegen. Inzet op "vroegsignalering" van schulden in samenwerking met de partners in het veld (zoals woningcorporaties) dient (meer) prioriteit te krijgen.

Het project Werk voor Zeist

Dit project kan een succes worden genoemd. Met het project worden bemoedigende uitstroomresultaten gehaald. Er zijn 103 mensen (al dan niet parttime) extra naar werk begeleid en 63 mensen naar vrijwilligerswerk, in het Project Werk voor Zeist. We hebben een bedrag van € 526.000 geïnvesteerd in dit project, wat via het revolving fund beschikbaar blijft voor inzet in dit project in 2017 voor Zeist. Sterker nog, de totale besparing op uitkeringen binnen dit project is ongeveer € 720.000. Dit betekent dat er ook nog bijna € 195.000 in de voorziening revolving fund gestort wordt! Dit potje wordt ingezet voor andere revolving projecten voor de deelnemers binnen de RDWI. Ook de andere deelnemers overwegen inmiddels om op soortgelijke wijze (via revolving fund) tot een uitvoeringsprogramma te komen. Dit is ook in het belang voor de aanvraag voor de "Vangnetregeling". Daarvoor moeten gemeenten ook expliciet aantonen dat ze extra inspanningen plegen om het aantal

bijstands-gerechtigden terug te dringen en met deze "Werk voor" projecten wordt daar invulling aan gegeven.

Samenwerking met Biga Groep BV

Een belangrijke doelstelling is te komen tot een integrale aanpak op de uitvoering van de Participatiewet. Daarin spelen zowel de RDWI als de Biga een belangrijke rol. Zij zijn met elkaar in gesprek hoe samenwerking verder vorm gegeven kan worden. Ook voeren zij het gezamenlijke project "Klant in beeld" uit voor alle RDWI cliënten. In dit project worden circa 1.850 cliënten gesproken die een uitkering krijgen, om de mogelijkheden en (tijdelijke) belemmeringen van deze mensen in kaart te brengen. Door goede begeleiding en actief te werken aan het wegnemen van de belemmeringen is het de bedoeling om deze mensen perspectief te bieden op een betaalde baan bij een werkgever of in een ander (participatie) traject. Per eind 2016 zijn 780 klanten gesproken. Het project loopt door tot 1 mei 2017. Uitgangspunt is dat per die datum de rest van de klanten is gesproken en goed in beeld is gebracht.

Biga Groep BV heeft bij raadsbesluit 16RV0030 opdracht verkregen om de komende vijf jaar inwoners van Zeist met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt (sw-indicatie) gepast werk aan te bieden en te begeleiden bij deze werkzaamheden. Biga heeft voor het jaar 2016 een positief resultaat begroot van € 507.000. De verwachting is dat het resultaat, onder voorbehoud, uit zal komen op € 1,1 mln. positief. Het verschil kan worden verklaard door extra omzet en lagere loonkosten als gevolg van vacatures. Begin 2016 was sprake van diverse vacatures in o.a. het groen. Deze zijn grotendeels weer ingevuld. Met ingang van 2017 is de Biga opgesplitst in een publieke bv en een private bv.

Door deze splitsing zijn gemeenten in staat om opdrachten rechtstreeks aan de Biga te gunnen als ware het een eigen gemeentelijke afdeling (deze opdrachten komen in de publieke bv terecht). Voor informatie over BIGA zie voorts de raadsinformatiebrief van december 2016 (RIB16.154).

Betrokkenheid gemeenteraden

Met het oog op het vergroten van de betrokkenheid van de gemeenteraad bij verbonden partijen is dit jaar in Zeist voor het eerst met raadsrapporteurs gewerkt. Deze rapporteurs zijn aan de voorkant nauw betrokken op de Zeister beoordeling van de P&C stukken van RDWI. De samenwerking (raadsrapporteurs, wethouder, ambtelijke adviseurs) is bevredigend verlopen. Ook zijn de eerste stappen gezet om te komen tot gezamenlijke voorbereiding en afstemming van de reacties van de besturen van de deelnemers op de reguliere P&C stukken. Hiervoor zijn tijdens een bijeenkomst in februari 2016 tussen de deelnemers afspraken gemaakt. In het proces van de Kadernota 2018 is voor het eerst geprobeerd hier invulling aan te geven (zie 17RV013). Daarnaast zijn door RDWI voor de gezamenlijke raden bijeenkomsten belegd en zijn naar behoefte van de deelnemers ook lokaal bijeenkomsten en presentaties georganiseerd.

■ Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)

Organisatorische ontwikkelingen

Houtkoolschets RMN 2020

Ter uitwerking van de in gezamenlijkheid door RMN en zijn deelnemers in 2015 voor RMN vastgestelde toekomstvisie, is een Houtkoolschets voor de organisatie van RMN opgesteld. Hierin is aangegeven hoe RMN in een veranderende omgeving van groei in aantal gemeenten en takenpakket in moet spelen op de consequenties daarvan. De governance en inrichting en (door)ontwikkeling van de organisatie vormt de rode draad in deze schets.

Additionele taken / Beheer Openbare Ruimte taken

In 2016 is door RMN voor het eerst gewerkt aan de zogenoemde additionele taken, de beheer openbare ruimte taken voor IJsselstein en Bunnik. Via dienstverleningsovereenkomst, de gescheiden kosten regeling (kosten-allocatiemodel) en het dienstverleningshandvest is geborgd dat de uitvoering van deze taken door RMN voor rekening en risico van de

betreffende gemeente blijft. Er is een ontwikkelplan voor drie jaar opgesteld: start per 1 januari 2016 en eindigt per 31 december 2018.

Milieubeleidsverklaring

In een milieubeleidsverklaring heeft RMN vastgelegd dat extra milieubelasting bij haar bedrijfsactiviteiten wordt voorkomen en dat gestreefd wordt naar continue verbetering van de milieuprestatie. De zorg voor het milieu maakt een integraal onderdeel uit van de bedrijfsvoering en de bedrijfsstrategie. RMN voldoet aan alle van toepassing zijnde milieuwet- en regelgeving. Ook is RMN opnieuw gecertificeerd volgens ISO 14001 voor een periode van 3 jaar.

Afval-App

Een door de deelnemers verzochte afval-App is operationeel geworden (Nedvang App). In 2017 wordt gekeken naar de mogelijkheid van doorontwikkeling dan wel een alternatief.

DVO's en relatiemanagement

Gestart is met een periodieke update van de dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemers. Daaraan is gelijktijdig de invoering van relatiemanagement gekoppeld.

Acquisitie / uitbreiding met deelnemers

In 2016 zijn gesprekken gestart met de gemeente Houten voor toetreding tot RMN per 1 januari 2019. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd en is er onderzoek gepleegd naar de toetreding van de gemeente Montfoort per 1 januari 2018. Dit krijgt in 2017 een vervolg, waarbij de tussen RMN en de deelnemers afgesproken uitgangspunten het toetsingskader zijn.

Inhoudelijke ontwikkelingen

PMD inzameling / voorbereiding (pilots) omgekeerd inzamelen

De gecombineerde inzameling van PMD is bij alle deelnemers ingevoerd. Dit laat bemoedigende resultaten zien. In Zeist is de PMD inzameling t.o.v. 2014/2015 en raming 2016

bijna verdubbeld. De kilogrammen restafval per inwoner is gedaald van 209 kg per inwoner in 2015 naar 200 kg in 2016. Het recycle % is gestegen van 59% in 2015 naar 63% in 2016 en de maatregelen uit het gemeentelijke afvalbeleidsplan 5 (GAP5) moeten nog doorgevoerd worden. Deze maatregelen leiden naar verwachting tot een hergebruik van 69%. Hiervoor zijn in 2016 de voorbereiding getroffen. In het eerste kwartaal van 2017 wordt door RMN een uitwerkingsvoorstel aan de deelnemers voorgelegd. Uitgangspunt is het behalen van een recycle % van 75% in 2020.

Exploitatie / Financiële ontwikkelingen

Ook in 2016 sluit de exploitatie van RMN met een positief resultaat. Op onze dienstverleningsovereenkomst houden we ongeveer € 150.000 over.

■ Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De Veiligheidsregio Utrecht is nu 5 jaar op weg en heeft de eerste beleidsperiode vooral gebruikt om de (interne) organisatie op te tuigen. Het beleidsplan 2016-2019 geeft aan dat nu het moment is gekomen om met de partners letterlijk de verbinding aan te gaan. Dat doet zij door de band met haar omgeving te versterken en te verdiepen door diezelfde omgeving bewuster te maken van risico's. Daarnaast gaat zij ook inzetten op wat de betekenis is van de eigen rol van burgers, bedrijven en instellingen ten aanzien van een brandveilig leven, waarbij zij gebruik maakt van informatie gestuurd werken. Een mooi voorbeeld dat goed aansluit op het beleidsplan is het project Stimulerende Preventie dat regionaal verdere invulling heeft gekregen. In 2016 hebben er vanuit risicobeheersing (VRU) vanuit dit project diverse activiteiten plaatsgevonden in de deelnemende gemeenten. Het aanbod is gericht op onderwijs (brand- en vuurwerkpreventie) maar ook voorlichting voor verminderd zelfredzamen in onze samenleving.

De jeugdbrandweer (waaronder die van Zeist) is geregionaliseerd, waarbij gestuurd wordt op eenduidigheid in het beleid van de brandweerrepressie. Dit besluit volgt de landelijke koers

van de Raad van Brandweercommandanten, waarbij de jeugdbrandweer een integraal onderdeel is van de brandweer.

Verder is ook richting gegeven aan de doorontwikkeling van gemeentelijke crisisbeheersing. Dit door het implementeren van de aanbevelingen uit de evaluatie, en het harmoniseren van de opleidingen en kwaliteit van de lokale organisatie door als collectief niet wettelijke taken door de VRU te laten uitvoeren.

Voor het leveren van adequate (brandweer)zorg dient de VRU te beschikken over goede middelen, waaronder goede huisvesting. De afgelopen jaren zijn door de VRU, in samenwerking met de gemeenten, verschillende varianten van eigendom en beheer onderzocht. In 2016 is gezamenlijk overeen gekomen dat het gebruik van de repressieve huisvesting om niet zal zijn en het beheer, waaronder onderhoud en exploitatie, bij de eigenaar (gemeente) blijft.

Ook heeft de invoering van het gebruik van operationele grenzen vorm gekregen. Het uitgangspunt hierbij is dat de inwoners zo goed en zo snel mogelijk hulp moeten ontvangen, door altijd de snelst beschikbare brandweereenheid te alarmeren. Hierbij worden gemeentegrenzen losgelaten.

In aanvulling op het jaarverslag is de gemeentelijke rapportage geïntroduceerd. Dit kwam voort uit de behoefte van gemeenten om de (lokale) resultaten nader te duiden. De VRU is samen met de gemeenten op weg om dit product volwaardig en compleet te maken waarna deze gebruikt kan worden door bestuur en de politiek voor sturing op resultaat. Daarnaast maakt de VRU deel uit van de regionale pilot 'Sturing op verbonden partijen', waarbij P&C-informatie centraal, eenvoudiger en sneller ontsloten kan worden. Daarvoor zijn in 2016 de voorbereidingen getroffen. De eerste informatie wordt opgeleverd in het voorjaar van 2017. Ook voor de VRU zijn raadsrapporteurs actief die op de bestuurlijke en P&C cyclus zijn aangesloten. In 2016 hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden om meer inzicht te krijgen in het reilen en zeilen van de VRU en zo de stukken beter te kunnen beoordelen. De gemeentelijke rapportages moeten hier een belangrijke rol in gaan spelen.

Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)/ MooiSticht

De reguliere uitvoeringstaken zijn in 2016 als gevolg van de veranderende economische omstandigheden licht toegenomen t.o.v. de voorgaande jaren als gevolg van het economisch herstel en daarmee samenhangende toenemende aanvragen in het kader van de Omgevingswet. Zoals bekend zijn de kosten van WMMN via de leges rechtstreeks doorberekend aan de vergunning aanvragers en is er in die zin geen direct financieel belang voor de deelnemers.

Verder is in 2016 gewerkt aan de afronding van de overdracht van de taken van de gemeenschappelijke regeling naar de nieuwe werkvorm Stichting MooiSticht. Dit in het licht van het in 2013 in gezamenlijkheid met de deelnemers genomen besluit tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling. De nieuwe stichting MooiSticht is samen met Landschap en Erfgoed Utrecht (LEU) opgericht. Het personeel en de adviesdiensten zijn per 1 januari 2017 overgaan naar deze stichting. Nagenoeg alle nog bestaande WMMN deelnemers hebben hiervoor gekozen, inclusief Zeist. Via besluitvorming in het laatste kwartaal van 2016 is hiervoor door college en raad voorzien. Conform het liquidatieplan krijgen naar de nieuwe stichting overstappende gemeenten bij de liquidatie per 1 januari 2017 een bescheiden fee uit het opheffings-overschot. In het liquidatieactieplan (2013) is een prognose gegeven van ca. € 32.000 voor Zeist. De verwachting is dat de fee wat hoger zal zijn dan de prognose van 2013 (o.a. door hogere opbrengst verkocht pand). Dit bedrag wordt definitief bij afronding van de jaarrekening 2016 WMMN in voorjaar 2017.

4.5.4 ANDERE VERBONDEN PARTIJEN MET FINANCIËEL EN BESTUURLIJK BELANG

■ Coöperatie Parkeerservice Nederland

De coöperatie zorgt voor de uitvoering van aan parkeren gerelateerde zaken. Gedacht moet hierbij worden aan de uitgifte van vergunningen, de inning van naheffingen en het beheer van de parkeer-systemen. Coöperatie ParkeerService is voortdurend op zoek naar

mogelijkheden om het parkeren met behulp van digitalisering makkelijker te maken. Samen met Parkeerservice is ingezet op een positieve beleving over het (betaald) parkeren in de gemeenten en optimalisatie van de parkeerexploitatie.

De tarieven voor de afname van producten zijn in 2016 gelijk gebleven. Ook zijn er in 2016 geen nieuwe producten bij ParkeerService belegd.

Na een tekort op het resultaat van de jaren 2015 en 2016, hebben de leden van Coöperatie ParkeerService in de zomer van 2016 ingestemd met het voorstel van de Raad van Toezicht om te komen tot een bestuurswisseling. Er is een interim-bestuurder aangesteld, die inmiddels een aantal organisatorische- en procesmatige optimalisaties heeft doorgevoerd binnen Coöperatie ParkeerService.

■ **Wijkontwikkelingsmaatschappij Kerckebosch**

In 2015 is de vernieuwing tot op heden geëvalueerd, waarbij is stilgestaan bij de ambities, en een doorkijk naar de rest van de vernieuwing van Kerckebosch. De ambities en de rest van de vernieuwing zijn in 2016 vastgelegd in een nieuwe allonge. Daarbij is ook het besluit genomen het programma sociaal een vervolg te geven, waarbij de nadruk ligt op een goede wijkopbouw.

Eind 2016 zijn er in totaal 421 woningen gerealiseerd (waarvan 42 zorgwoningen). Daarnaast zijn er 251 woningen in aanbouw of worden binnenkort in aanbouw genomen (waarvan 68 zorgwoningen).

In 2016 zijn naast de verkoop van vrije kavels 36 zorgwoningen, 11 appartementen, 8 twee-onder-een-kap woningen en 6 bosvilla's gerealiseerd en is aan het einde van het jaar de Brede School opgeleverd. Er is gewerkt aan de sloop van twee flats.

De grondexploitatie heeft een reikwijdte tot 2023, wanneer het project conform huidige planning is afgerond. De samenwerking met de WOM en de Seyster Veste (nu Woongoed Zeist) verloopt nog steeds naar tevredenheid.

4.5.5 BELANGRIJKSTE SUBSIDIERELATIES

■ **Regiocultuurcentrum Idea (Bibliotheek Zeist)**

In 2016 golden de per 2013 opgelegde bezuiniging en financiële kaders. Het initiatief Bibliotheek op School werd uitgebreid naar een voor een gemeente als Zeist ongekend aantal van 12 basisscholen. Inzet: versterking van de leesbevordering en taalvaardigheden. Deze inzet heeft zo blijkt uit nader onderzoek ook direct effect op taalvaardigheden van de betrokken volwassenen (ouders en familie).

De bibliotheken maken een fase van transitie door. In aanvulling op de reguliere prestatieafspraken (het lezen en uitlenen bevorderen) is in 2016 verdere voortgang gegeven aan de omslag naar een moderne en innovatieve bibliotheek en ingezet op een nieuwe lange termijn visie in co-creatie met betrokken gemeenten, sector en samenleving, vooruitlopend op de nieuwe Cultuurvisie 2018-2020. Ook in Zeist profileert de bibliotheek zich vanuit haar eigen rol samen met de belangrijkste andere gebruiker van De Klinker (KunstenHuis De Bilt-Zeist/Zeister Muziekschool) steeds meer als laagdrempelig informatie- en ontmoetingspunt voor Zeist en haar inwoners. Centraal staat het bieden van inspiratie, ondersteuning bij de ontwikkeling van mensen en het stimuleren van lezen, kijken, luisteren en het genieten van cultuur met een nadruk op leesbevordering en educatie. De eerder vastgelegde bezuiniging op de tegemoetkoming in de huisvestingslasten is in 2016 nu ook opgelegd en doorgevoerd.

De culturele sector en specifiek de huidige gebruikers van de Klinker zijn inmiddels aangesloten op plannen voor de herinrichting van het centrumgebied en specifiek de positie van de Klinker.

■ **Stichting KunstenHuis De Bilt Zeist en Zeister Muziekschool**

In 2016 is de fusie van Muziekschool en KunstenHuis haar eerste operationele jaar ingegaan. De opgelegde bezuiniging (€ 70.000 per jaar voor Kunstenhuis en Muziekschool samen) is in 2016 in zijn geheel geëffectueerd. Na de vaststellings-overeenkomst is er zonder statuten-

wijzigingen een vernieuwde fusieorganisatie KunstenHuis De Bilt Zeist. Centraal stond in 2016 het uitvoering geven aan de activiteiten op het gebied van muziek, audiovisuele, beeldende, dramatische en dansante kunsten voor jeugd en jongeren. Daarnaast is met een aantal strategische partners (IDEA, Kunstenhuis en Meander Omnium) uitvoering gegeven aan de eigen (coördinerende en uitvoerende) rol in het Netwerk Cultuureducatie Zeist. Het KunstenHuis is per 01/01/2016 tevens penvoerder van dit traject, dat deels mogelijk is gemaakt door een bijdrage van de Provincie Utrecht. Dit in het kader van een meerjarenconvenant Cultuur met Kwaliteit (CMK) en de inzet van combinatiefunctionarissen cultuur.

■ Stichting MeanderOmnium

Het afgelopen jaar hebben MeanderOmnium en de gemeente Zeist een vervolg gegeven aan een gezamenlijk veranderingstraject om de wijze waarop opdrachtverstrekking en -uitvoering, en daarmee samenhangend de bekostiging, plaatsvindt. Ofwel: om de samenwerking te vernieuwen. Aanleiding hiervoor waren de ontwikkelingen in het sociaal domein en de onvrede bij beide partijen over de wijze van werken met BCF (Beleidsgestuurde Contractfinanciering). Het traject is in 2015 gestart en zal in 2017 worden afgerond. In 2016 is er door Meander Omnium in clusters van dienst-verlening gewerkt, werkte de sociaal werkers als T-shaped professionals in wijkteams teams en zijn er op basis van gezamenlijk geformuleerde maatschappelijke opgaven per wijk, a.d.h.v. een nieuw model resultaatafspraken gemaakt die (nog meer) sturen op het maatschappelijk effect.

4.5.6 OVERIGE SAMENWERKINGSVORMEN

■ Hart van de Heuvelrug

Sinds medio 2015 is de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Hart van de Heuvelrug (SOK) van kracht. Een samenwerking tussen onze gemeente met de gemeente Soest, de Provincie Utrecht en het Utrechts Landschap. Voor de gemeente Zeist is in 2016 veruit de meeste aandacht gegaan naar het project Gebiedsvisie Den Dolder Noord Oost. Samen met

Zorginstelling Altrecht en een werkgroep van betrokkenen, heeft de gemeente de Gebiedsvisie eind december opgeleverd (voor besluitvorming in januari 2017). Naast het project van de Gebiedsvisie is de gemeente verantwoordelijk voor Huis ter Heide West. In het voorjaar van 2016 is door het college besloten de procedure voor het bestemmingsplan Huis ter Heide-west stil te leggen om het bestemmingsplan samen te kunnen voegen met de bestemmingsplannen Oud Zandbergen e.o. en Huis ter Heide-zuid. Tot slot is in 2016 de master-grondexploitatie geactualiseerd.

■ Stichting Openbare Scholengemeenschap Schoonoord

De Stichting is per 1 januari 2009 opgericht en biedt een volledig aanbod aan openbaar voortgezet onderwijs in de regio Zuidoost Utrecht. OSG Schoonoord heeft vestigingen in de gemeenten Zeist en Utrechtse Heuvelrug. Met de invoering van een raad van toezicht per 2011 is het toezicht van de gemeente(raad) beperkt tot het vormen van een oordeel over de begroting en jaarrekening. Het financiële resultaat over 2015 is € 57.110 positief. Het verwachte resultaat voor 2016 bedraagt € 235.616.

Het leerlingenaantal blijft een punt van aandacht. Er is weliswaar sprake van een stijging (in 2013: 2.295 leerlingen, in 2016: 2.429 leerlingen en in 2017: 2.513 leerlingen), maar op de middellange termijn wordt er een daling van het leerlingenaantal verwacht. OSG Schoonoord geeft aan dat het onvoorspelbare karakter van het te verwachten leerlingenaantal het lastig maakt betrouwbare meerjarenramingen op te stellen.

■ WereldKidz (Stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuvelland)

De stichting bestaat sinds 2005 en verzorgt het openbaar primair onderwijs in de gemeenten Bunnik, De Bilt, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal en Zeist. De stichting omvat 30 locaties. In 2013 kwam het bericht dat WereldKidz in acute financiële nood verkeerde. WereldKidz heeft in 2014 in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten en het

ministerie van OCW hard gewerkt aan verbeterplannen voor de korte en middellange termijn. De jaarrekening 2015 laat een positief resultaat zien. Er is sprake van een voortgaande verbetering van de liquiditeit en solvabiliteit, positieve (financiële) tussenrapportages en meerjarenbegroting. De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2016 laten weten dat ze tevreden zijn over de stand van zaken en aannemen dat de verbetering duurzaam is.

De gemeenten hebben geen rechtstreeks financieel belang in de stichting. De stichting ontvangt van het rijk rechtstreeks de vergoedingen voor het verzorgen van het onderwijs.

4.5.7 DEELNEMINGEN

■ **Aandelenbezit NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**

De BNG heeft aan de aandeelhouders, waaronder de gemeente Zeist, in 2016 een dividend van € 1,02 per aandeel uitgekeerd. Het bedrijfsresultaat en daardoor ook het dividend lag duidelijk hoger dan in 2015. Voor Zeist betekende dit dat de dividenduitkering uitkwam op het niveau van de (aangepaste) raming.

■ **Aandelenbezit Vitens N.V.**

Vitens heeft aan de aandeelhouders, waaronder de gemeente Zeist, in 2016 een dividend van € 3,83 per aandeel uitgekeerd. Dit betekende een stijging ten opzichte van vorige jaren, bij gelijkblijvende tarieven.

De dividenduitkering voor Zeist kwam uit op het niveau van de (aangepaste) raming.

■ **Aandelenbezit BIGA N.V.**

Vijf regiogemeenten waaronder Zeist hebben per 1 januari 2016 de aandelen Biga nv voor € 600.000 overgenomen van de voorgaande aandeelhouders. Dit betekent voor de gemeente Zeist een aandeelhouderschap van 45,83%, ofwel € 275.000. De dividenduitkeringen aan de gemeenten vinden niet eerder plaats dan vanaf 2017.

■ **Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland**

Geen bijzonderheden.

■ PARAGRAAF 4.6 GRONDBELEID

4.6.1 ONTWIKKELINGEN EN STAND VAN ZAKEN UITVOERING ZEISTER GRONDBELEID EN GRONDEXPLOITATIE

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van het Zeister grondbeleid en -exploitatie. Een actueel overzicht van de stand van zaken op dit moment van projecten/ exploitaties waarbij de gemeente direct als initiator en uitvoerder is betrokken is te vinden in het Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (verder: MPSO).

4.6.2 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING ZEIST

Op basis van het in 2009 vastgestelde ontwikkelingsperspectief Zeist 2030 is de Structuurvisie Zeist 2020 op 7 maart 2011 vastgesteld. Nieuwe initiatieven en plannen (bijv. nieuwe bestemmingsplannen) moeten binnen de Structuurvisie passen. Het te voeren grondbeleid is vastgelegd in de in 2008 vastgestelde nota Grondbeleid.

4.6.3 GEBIEDSONTWIKKELING NIEUWE STIJL (GONS)

Een jaar geleden is het 'GONS' traject opgezet, GebiedsOntwikkeling Nieuwe Stijl. Vanwege onder andere ontwikkelingen als onze democratische vernieuwing, burger- en overheids-participatie en de naderende Omgevingswet in 2018, bleek het noodzakelijk een nieuwe blik te werpen op hoe wij binnen de gemeente ook op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling hierbij aan kunnen sluiten. U bent hierover geïnformeerd met de raadsinformatiebrief van 24 september 2015.

De werkwijze geeft ons een uitstekende basis, de bouwstenen als het ware, om ervoor te zorgen dat we in het vervolg bij ruimtelijke ontwikkelingen nog meer kunnen aansluiten bij de kracht en energie die in de samenleving schuilt. De voorgestelde werkwijze voegt een fase

van dialoog en samenwerking toe aan de planvorming bij ruimtelijke ontwikkeling. We werken niet meer van 'bovenaf' ruimtelijke plannen uit waarin alleen op formele (wettelijke) wijze (inzage en inspraak) ruimte in het proces is voor interactie dan wel samenwerking met inwoners. Op basis van ervaringen met de dialoog in eerdere ruimtelijke plannen zien we een duidelijke meerwaarde voor de kwaliteit en het maatschappelijke draagvlak bij de toepassing van deze vorm van werkwijze.

Het gedachtegoed van GONS vraagt voor ons allemaal niet alleen om een andere manier van werken, maar nog meer om een andere manier van denken en doen binnen het domein ruimtelijke ontwikkeling. Zo verschuift de verantwoordelijkheid van de gemeente verder naar een ondersteunende, verbindende en uitnodigende gemeente die kaders en spelregels (inhoudelijk en procesmatig) aan de voorkant op hoofdlijnen vaststelt om de gelijkwaardigheid in het proces te kunnen waarborgen.

Daarnaast sluit deze werkwijze specifiek aan op twee ontwikkelingen die wij als organisatie nastreven, namelijk op het gebied van burger- en overheidsparticipatie, evenals de toekomstige Omgevingswet:

Een noemenswaardige aansluiting zijn bijvoorbeeld de resultaten uit de onlangs uitgevoerde evaluatie 'burger-participatie' door de visitatiecommissie. Daaruit blijkt o.a.:

- dat er sterk de behoefte is aan ambtelijke ondersteuning tijdens participatietrajecten;
- er is behoefte aan inhoudelijke en procesmatige spelregels;
- er is behoefte aan de aanwezigheid en daarmee zichtbaarheid van college- en raadsleden;
- ook willen inwoners graag meer meegenomen worden in de stappen die gezet worden tussen het leveren van input en eindresultaat anderzijds.

Al met al is het een werkwijze gebaseerd op co-creatie, maar ook op consent. En deze bouwstenen geven ons als gemeente de ruimte om onze rol als verbinder,

als procesbegeleider en kadersteller op hoofdlijnen, nog meer door te ontwikkelen. Het is een eerste, échte aanzet en uitnodiging(!) om onze ruimtelijke werkwijze naar een hoger niveau te tillen wat maakt dat we ook in het ruimtelijk domein inspelen op burgerparticipatie, de betrokkenheid van inwoners vergroten en nog meer de dialoog toepassen.

4.6.4 ACTIVITEITEN 2016

Gelijk met de jaarrekening wordt een Meerjarig Programma Stedelijke Ontwikkeling (MPSO) opgesteld. Hierin worden de gemeentelijke grondexploitaties en alle andere majeure stedelijke projecten van Zeist benoemd en toegelicht.

Bij de gemeentelijke grondexploitaties zijn ook de geactualiseerde grondexploitatie-berekeningen opgenomen. De overige projecten worden alleen tekstueel toegelicht.

In dit MPSO worden de activiteiten en ontwikkelingen in 2016 toegelicht. Hier wordt verder naar verwezen.

4.6.4.1 Niet in exploitatie genomen gronden

De zogenoemde niet in exploitatie genomen gronden worden conform BBV met ingang van 2016 opgenomen onder de materiële vaste activa van de gemeentelijke balans. In 2015 stonden deze gronden nog onder de voorraden genoemd. Bij de balans is dit toegelicht. De stand van zaken / ontwikkeling van de niet in exploitatie genomen gronden worden, net als de overige projecten, inhoudelijk toegelicht in het MPSO.

4.6.5 GECALCULEERD RESULTAAT IN UITVOERING ZIJNDE GEMEENTELIJKE EXPLOITATIES

GECALCULEERD RESULTAAT IN UITVOERING ZIJNDE GEMEENTELIJKE EXPLOITATIES						(BEDRAGEN IN €)
Omschrijving	Boekwaarde		Resultaat (NCW)		Voordeel / Nadeel	Voorziening
	31-12-2015	31-12-2016	2015	2016		
Den Dolder Foxlaan	0	39.178	389.450	462.588	voordeel	n.v.t.
Huis ter Heide West	1.673.116	1.828.156	0	0	n.v.t.*	n.v.t.
Beukbergen	693.540	-2.688.484	-1.364.418	-1.432.639	nadeel	1.432.639
Totaal	2.336.656	-821.150	-974.968	-970.051		1.432.639

* In kolom Resultaat (NCW) is de netto contante waarde aangegeven, ná afdracht. Het saldo van Huis ter Heide West gaat 1-op-1 naar Programma Hart van de Heuvelrug.

PARAGRAAF 4.7 LOKALE HEFFINGEN

In deze paragraaf geven wij inzicht in de gemeentelijke belastingen en heffingen, de achtergronden en uitgangspunten, de tarieven en opbrengsten alsmede de lokale belastingdruk.

4.7.1 ACHTERGRONDEN EN UITGANGSPUNTEN

4.7.1.1 OZB

De OZB is onder te verdelen in drie categorieën:

1. Belasting op het gebruik van niet-woningen
2. Belasting op het bezit van woningen
3. Belasting op het bezit van niet-woningen

De gemeente is wettelijk verplicht jaarlijks de onroerende zaken te waarderen. Over deze waarde wordt een percentage berekend, het OZB-tarief. De tarieven voor 2016 zijn gebaseerd op de taxatiewaarde per 1 januari 2015. Bij de begroting 2016 is besloten om in het kader van lastenverlichting geen prijsindex toe te passen op de OZB-tarieven.

OZB	(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Verschil	
OZB gebruikers/OZB Niet Woningen	1.998	1.840	158	N
OZB eigenaren/OZB Woningen	6.922	7.087	165	V
OZB eigenaren/OZB niet woningen	2.999	2.861	138	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.2 Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden in Zeist in rekening gebracht via een afvalstoffenheffing, waarbij het tarief afhangt van de omvang van het huishouden. De opbrengst van de afvalstoffenheffing behoort niet tot de algemene middelen, maar moet worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt hierbij is dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn.

Naast inzameling en verwerking van huishoudelijk afval kan de gemeente ook zorgen voor het inzamelen en verwerken van bedrijfsafval van beperkte omvang of hoeveelheid. Om de kosten daarvan te dekken, heft de gemeente reinigingsrechten. Deze rechten worden in rekening gebracht bij degene die voor het verwijderen van bedrijfsafval gebruik maakt van de gemeentelijke vuilophaaldienst. Er is sprake van tariefdifferentiatie op basis van frequentie van inzameling.

AFVALSTOFFENHEFFING EN REINIGINGSRECHTEN	(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Verschil
Opbrengst afvalstoffenheffing	5.209	5.053	156 N
Opbrengst reinigingsrecht	201	101	100 N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 7](#).

4.7.1.3 Rioolheffing

Rioolheffing wordt in Zeist, voor wat betreft woningen, geheven als vastrecht van de eigenaar. De bedrijven betalen tot 250 m³ waterverbruik het vaste tarief, daarboven een tarief dat afhankelijk is van het waterverbruik. De opbrengst van de rioolheffing is net als die van de afvalstoffenheffing geoormerkt en mag alleen worden benut voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel. Naast de directe kosten van de riolering mogen ook met name

genoemde andere kosten worden betrokken bij de tariefstelling. Het uitgangspunt in Zeist is 100% kostendekking.

RIOOLHEFFING (BEDRAGEN X € 1.000)				
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst rioolheffing	3.891	3.934	43	V

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 7](#).

4.7.1.4 Hondenbelasting

Hondenbelasting wordt geheven van de houder van één of meer honden. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van het aantal honden dat gehouden wordt. Er is sprake van progressieve tarieven voor de eerste, tweede, derde en volgende hond. Voor deze belasting geldt een aangifteplicht. Periodiek vindt een controle plaats.

HONDENBELASTING (BEDRAGEN X € 1.000)				
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst hondenbelasting	398	380	18	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.5 Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting wordt geheven van degene die het voorwerp heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp aanwezig is.

De belastbare feiten worden ontleend aan vergunningaanvragen, controles en andere waarnemingen in de openbare ruimte.

PRECARIOBELASTING (BEDRAGEN X € 1.000)				
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst precariobelasting	128	80	48	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.6 Parkeerbelasting

Uit oogpunt van parkeerregulering wordt parkeerbelasting geheven. De parkeerbelasting is een belasting voor het parkeren van een voertuig. De aangifte bestaat uit het inwerken van een parkeermeter of parkeerautomaat. Wanneer er niet of niet in voldoende mate is voldaan aan de aangifteplicht, wordt door de parkeercontroleur een naheffingsaanslag uitgeschreven.

De naheffingsaanslag bestaat uit de kosten, waarvan de hoogte jaarlijks door de gemeenteraad bij het vaststellen van de belastingtarieven wordt vastgesteld, vermeerderd met het tarief voor minimaal een uur parkeertijd (gebaseerd op het laagst mogelijke tarief voor een uur parkeren). Daarnaast wordt parkeerbelasting geheven van houders van parkeervergunningen voor het parkeren in de vergunninggebieden.

PARKEERBELASTING (BEDRAGEN X € 1.000)				
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst parkeerbelasting	539	401	138	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 2](#).

4.7.1.7 Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in o.a. hotels, pensions en andere vakantieonderkomens, door personen die niet als ingezetene in het bevolkingsregister zijn opgenomen, wordt de toeristenbelasting geheven.

De belasting wordt betaald door degene die verblijf houdt aan degene die de mogelijkheid tot verblijf biedt. Het jaarlijks aantal overnachtingen wordt door degene die de mogelijkheid tot verblijf biedt, bij de gemeente aangegeven. De aangever wordt vervolgens voor het totaal aantal overnachtingen in dat jaar aangeslagen. In 2016 is een volledige controle op de toeristenbelasting, ook voor de nieuwe deelnemers, uitgevoerd. Er is dus sprake van volledige controle (op volledigheid en op de aangifteplicht).

TOERISTENBELASTING (BEDRAGEN X € 1.000)				
	Begroot	Realisatie	Verschil	
Opbrengst toeristenbelasting	310	329	19	V

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.8 Marktgeden

Marktgeld wordt geheven voor het gebruik of genot van een standplaats op de daarvoor aangewezen marktterreinen of op andere voor de openbare dienst bestemde plaatsen. Belast wordt degene, die gebruik maakt van de standplaats.

MARKTGELDEN (BEDRAGEN X € 1.000)				
	Begroot	Realisatie	Verschil	
Opbrengst marktgeden	90	106	16	V

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 3](#).

4.7.1.9 Leges

De gemeente heft leges ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Het gaat om verhaal van de kosten die de gemeente maakt voor de

dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden daarvan zijn o.a. leges voor de aanvraag van vergunningen, voor aanvraag van paspoorten en rijbewijzen e.d.

LEGES GROTER DAN € 10.000		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Verschil	
Bevolkingsadministratie/Reisdocumenten	253	383	130	V
Bevolkingsadministratie/Inburgering	46	42	4	N
Bevolkingsadministratie/Leges bevolking	567	604	37	V
Bevolkingsadministratie/ Verklaringen omtrent gedrag	42	41	1	N
Bevolkingsadministratie/RDW	70	59	11	N
Burgelijke stand	78	84	6	V
Bevolkingsadm.ca/Uitg Eigen Verkl	23	16	7	N
Secretarieleges	156	124	32	N
Burgerprodukten/ Gehandicaptenparkeerkaart	20	6	14	N
Huisvestingsvergunning	14	11	3	N
Omgevingsvergunning (bouwleges)	2.620	5.167	2.547	V

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 8](#) en [programma 9](#).

4.7.1.10 Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt opgelegd aan degene die openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg heeft. Voorbeelden van dergelijke openbare aankondigingen zijn: reclameborden, zonneschermen, lichtreclames, vlaggen, vitrines.

De evaluatie over de Reclamebelasting heeft plaats gevonden. In de uitkomst van de evaluatie is aangegeven dat er een onderzoek komt naar de heffingsgrondslag. Er is voor

gekozen om het onderzoek in een breder kader te plaatsen. Passend bij de gewenste samenwerking in het Centrum die met betrokken partijen wordt verkend.

RECLAMEBELASTING		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Verschil	
Opbrengst reclamebelasting	233	178	55	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 5](#).

4.7.2 KWIJTSCHELDINGSMOGELIJKHEDEN

In de belastingverordeningen staat of voor een belasting al dan niet kwijtschelding kan worden verleend. Sinds de overgang naar de Bghu heeft de Gemeente Zeist de volgende kwijtscheldingsmogelijkheden, nl afvalstoffenheffing, OZB, rioolheffing en hondenbelasting (maximaal voor 2 honden).

Belastingsschuldigen die een inkomen hebben dat lager is dan, of gelijk is aan 100% van de bijstandsnorm kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Het is voor een kleine ondernemer die een minimum inkomen heeft ook mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor zijn privé aanslag. Daarvoor dient een verzoek tot kwijtschelding te worden ingediend, waarna de BghU het inkomen en vermogen toetst. Wie in het verleden al eens een kwijtschelding heeft ontvangen hoeft dat niet in alle gevallen jaarlijks opnieuw aan te vragen. Ten behoeve van de belastingplichtigen aan wie één keer – op verzoek – kwijtschelding is verleend, wordt voor de volgende periode automatisch een toets uitgevoerd via het inlichtingenbureau van het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI). Het BKWI beheert een landelijke database met gegevens van o.a. belastingdienst, UWV, werkgevers etc. Als uit deze toets blijkt dat de belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding, dan wordt dit automatisch verleend. Als uit deze toets blijkt dat de belastingplichtige niet in aanmerking komt, dan kan alsnog een verzoek worden ingediend.

Bestendig beleid is om het gebruik van voorzieningen voor minima, waaronder ook het kwijtscheldings-beleid valt, te stimuleren. Daar waar mogelijk is de aanvraagprocedure vereenvoudigd.

4.7.3 ONTWIKKELING BELASTINGDRUK

Hierna volgt een overzicht van de belastingdruk in 2016 ten opzichte van eerdere jaren.

ENKELE TARIEVEN		(BEDRAGEN IN €)			
	2014	2015	2016	Stijging '15-'16	
Afvalstoffenheffing 1 pers.	151,20	156,00	161,40	3,46%	
Afvalstoffenheffing 2 pers.	177,00	181,80	187,20	2,97%	
Afvalstoffenheffing 3 pers.	222,60	229,20	236,40	3,14%	
Rioolheffing	133,00	126,60	132,60	4,74%	
Onroerende zaakbelasting				0,00%	

De volgende tabel laat een overzicht zien van de belastingdruk berekend voor enkele veel voorkomende gezinssituaties. In de berekening zijn alleen betrokken de heffingen die voor elk gezin gelden, afhankelijk van of men een huurwoning, dan wel een eigen woning bewoont. Het gaat om de volgende heffingen: de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor woningen.

VOORBEELDEN VAN BELASTINGDRUK (BEDRAGEN IN €)

	WOZ waarde woning 1-1-'15	2014 werkelijk	2015 werkelijk	2016 werkelijk	Stijging '15-'16
Gezin,	200.000	177,00	181,80	187,20	2,97%
2 personen	400.000	177,00	181,80	187,20	2,97%
huurwoning	600.000	177,00	181,80	187,20	2,97%
	800.000	177,00	181,80	187,20	2,97%
Gezin,	200.000	222,60	229,20	236,40	3,14%
4 personen,	400.000	222,60	229,20	236,40	3,14%
huurwoning	600.000	222,60	229,20	236,40	3,14%
	800.000	222,60	229,20	236,40	3,14%
Gezin,	200.000	494,96	492,56	501,60	1,83%
2 personen,	400.000	679,13	676,73	683,40	0,99%
eigen woning	600.000	863,29	860,89	865,20	0,50%
	800.000	1.047,45	1.045,05	1.047,00	0,19%
Gezin,	200.000	540,56	539,96	550,80	2,01%
4 personen,	400.000	724,73	724,13	732,60	1,17%
eigen woning	600.000	908,89	908,29	914,40	0,67%
	800.000	1.093,05	1.092,45	1.096,20	0,34%

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

In [hoofdstuk 1](#) is een samenvatting gegeven van de baten en lasten in de jaarrekening en het gerealiseerde resultaat. In dit hoofdstuk wordt dit verder uitgewerkt en worden de verschillen toegelicht. Gezien zijn aard is dit hoofdstuk vrij technisch en financieel inhoudelijk.

GRONDSLAGEN VAN DE RESULTAATBEPALING

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de historische kosten. De lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, zijn in het boekjaar verwerkt.

Lasten en verliezen

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten en winsten

Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld.

OVERZICHT VAN DE BATEN EN LASTEN

In de volgende tabel staan de saldi van de baten en lasten per programma. Ook de stortingen en onttrekkingen aan reserves die samenhangen met dat programma zijn vermeld.

Deze tabel is in dezelfde vorm opgenomen in hoofdstuk 1. Hij wordt hier herhaald, zodat de aansluiting met de verdere uitwerking en toelichting op de baten en lasten te maken is.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN										(BEDRAGEN X € 1.000)	
Programma		Begroting incl begr.wijz. (saldo baten en lasten)	Realisatie per 31-12-2016	Verschil begroting - realisatie (kolom 3-4)		Storting (-) en onttrekking (+) aan reserves obv realisatie		Resultaat na mutaties reserves (kolom 5-6)			
1	Openbare orde en veiligheid	-6.118	-5.691	427	V	-147		280	V		
2	Verkeer en vervoer	-6.904	-5.138	1.766	V	-1.767		-1	N		
3	Economie	-625	-599	26	V	-71		-45	N		
4	Onderwijs	-7.146	-6.537	609	V	-580		29	V		
5	Sport, cultuur en recreatie	-12.386	-12.291	95	V	-486		-391	N		
6	Sociaal domein	-53.975	-47.683	6.292	V	-6.453		-161	V		
7	Volksgesondheid en milieu	-3.584	-2.640	944	V	-605		339	V		
8	Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	-7.195	-3.070	4.125	V	-1.772		2.353	V		
9	Bestuur	-7.013	-6.882	131	V	-315		-184	N		
10	Bedrijfsvoering	-14.833	-14.234	599	V	-731		-132	N		
11	Financiële uitgaven en inkomsten	-2.660	-1.799	861	V	-1.195		-334	N		
Totalen programma's		-122.439	-106.564	15.875	V	-14.122		1.753	V		
	Algemene dekkingsmiddelen	110.125	112.417	2.292	V	0		2.292	V		
	Vennootschapsbelasting	0	-12	-12	N	0		-12	N		
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		-12.314	5.841	18.155	V						
Storting (-) en onttrekking (+) aan reserves											
	Mutaties conform begroting	13.430	13.430								
	Aanvullende mutaties obv realisatie		-14.124								
Gerealiseerd resultaat		1.116	5.147					4.033	V		

Toelichting tabel:

- Kolom 3 bevat de saldi op begrotingsbasis (na begrotingswijzigingen).
- Kolom 4 bevat de werkelijk gerealiseerde saldi.
- Kolom 5 geeft dan het voor- of nadelig verschil van de realisatie volgens de jaarrekening met de begroting aan (Kolom 3 -/- 4). Dit is het Gerealiseerde saldo van baten en lasten per programma, berekend conform het BBV.
De totaalregels laten zien dat er op de programma's inclusief de dekkingsmiddelen een voordelig resultaat is van € 18,2 mln.
- In kolom 6 zijn alle stortingen en onttrekkingen aan reserves die op basis van de realisatie zijn gedaan, aan de programma's gekoppeld. Dit laat zien dat € 14,1 mln. op basis van de realisatie aan de reserves is toegevoegd. Dit zijn vooral overschotten op de exploitatie waarvan de raad heeft vastgesteld (via de Nota reserves en voorzieningen) dat deze gereserveerd worden.
- Tot slot wordt in kolom 7 (=kolom 5 -/-6) het Gerealiseerd resultaat (= resultaat na mutaties reserves) per programma gepresenteerd. Het Gerealiseerde resultaat is € 5,1 mln. en daarmee € 4,0 mln. hoger dan begroot.

■ VERGELIJKING MET JAARREKENING 2015 EN BEGROTING 2016

(PRIMITIEF EN GEWIJZIGD)

De lasten en de baten per programma zijn in de volgende tabel nog een keer weergegeven in vergelijking met de rekeningcijfers over 2015 en in vergelijking met de primitieve begroting 2016 en de begroting 2016 na wijzigingen.

LASTEN PER PROGRAMMA		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Programma	2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)		
1 Openbare orde en veiligheid	6.135	5.531	6.124	5.858	266		
2 Verkeer en vervoer	8.283	7.752	10.127	8.673	1.454		
3 Economie	1.170	809	975	883	92		
4 Onderwijs	9.226	9.072	11.095	10.426	669		
5 Sport, cultuur en recreatie	13.897	13.810	14.761	14.435	326		
6 Sociaal domein	67.304	66.273	71.780	67.059	4.721		
7 Volksgezondheid en milieu	12.643	13.032	13.677	12.692	985		
8 Ruimtelijke ontwikkeling en volksgezondheid	9.113	4.492	11.713	9.599	2.114		
9 Bestuur	7.583	8.256	8.744	8.647	97		
10 Bedrijfsvoering	15.182	15.829	16.363	14.759	1.604		
11 Financiering en algemene dekkingmiddelen	4.497	5.440	5.983	5.772	211		
Gerealiseerd totaal lasten	155.033	150.296	171.342	158.803	12.539		

BATEN PER PROGRAMMA

(BEDRAGEN X € 1.000)

Programma	2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)	2016 verschil (A-B)
1 Openbare orde en veiligheid	193	6	6	167	161
2 Verkeer en vervoer	3.886	3.223	3.223	3.535	312
3 Economie	411	368	350	284	-66
4 Onderwijs	1.705	3.737	3.949	3.889	-160
5 Sport, cultuur en recreatie	1.963	3.197	2.375	2.144	-231
6 Sociaal domein	20.111	16.074	17.805	19.376	1.571
7 Volksgezondheid en milieu	10.080	10.512	10.093	10.052	-41
8 Ruimtelijke ontwikkeling en volksgezondheid	18.630	3.147	4.518	6.529	2.011
9 Bestuur	1.525	1.647	1.731	1.765	34
10 Bedrijfsvoering	844	1.556	1.530	525	-1.005
11 Financiering en algemene dekkingmiddelen	115.001	108.373	113.448	116.378	2.930
Gerealiseerd totaal baten	174.349	151.840	159.028	164.644	5616
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	19.316	1.544	-12.314	5.841	18.155

GEREALISEERD RESULTAAT JAARREKENING

Hieronder is samenvatting van de baten en lasten weergegeven. Vervolgens zijn de mutaties met de reserves opgenomen. Het totaal vormt het gerealiseerde resultaat van de jaarrekening 2016.

GEREALISEERD RESULTAAT JAARREKENING 2016							(BEDRAGEN X € 1.000)	
Programma	2015 realisatie	2016 begroting	2016 begroting na wijz. (A)	2016 realisatie (B)		2016 verschil (A-B)		
Saldi van baten en lasten (excl. dekkingsmiddelen)	-90.995	-103.761	-122.439	-106.576	V	15.863		
Algemene dekkingsmiddelen	110.311	105.305	110.125	112.417	V	2.292		
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	19.316	1.544	-12.314	5.841	V	18.155		
Mutaties Algemene reserves (product 16.4)								
Toevoeging aan vermogen (-)	-2.280	-287	-394	-635	N	241		
Onttrekking aan vermogen (+)	10.145	975	15.291	15.291	N	0		
Mutaties Bestemmingsreserves (product 16.5)								
Toevoeging aan vermogen (-)	-31.055	-9.333	-29.479	-46.256	N	16.777		
Onttrekking aan vermogen (+)	15.736	8.326	28.012	30.906	V	2.894		
Gerealiseerd resultaat	11.862	1.225	1.116	5.147	V	4.031		

Toelichting tabel:

Het totaal van de saldi van de programma's 1 t/m 11 is opgenomen in de eerste regel van de tabel. Op de tweede regel staan de uitkomsten voor de algemene dekkingsmiddelen (college-producten 16.1 t/m 16.3). Het verschil is het Gerealiseerde saldo van baten en lasten. Vervolgens zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen algemene reserves (collegeproduct 16.4) en bestemmingsreserves (collegeproduct 16.5). Het Gerealiseerd resultaat is het totaal van het Gerealiseerde saldo van baten en lasten en de mutaties op de reserves.

ANALYSE VAN DE VERSCHILLEN TUSSEN BEGROTING EN REALISATIE

Hieronder gaan we in op de opbouw van het resultaat en de afwijkingen en hun oorzaak. De analyse is uitgevoerd op het gerealiseerde resultaat, dus na verwerking van de mutaties in de reserves. De belangrijkste verschillen tussen de begroting (na wijziging)

en de werkelijke uitkomsten worden in onderstaande tabel inzichtelijk gemaakt en kort toegelicht. De uitgebreide(re) toelichtingen staan bij de betreffende onderdelen in de jaarstukken.

Saldo van de rekening 2016 met uitsplitsing naar de belangrijkste oorzaken

Uitkering Gemeentefonds (vrijval stelpost, bijstellingen maatstaven, decembercirculaire)	€	2.675.000	V
Leges * (vooral leges omgevingsvergunningen)	€	2.459.000	V
Diverse afwijkingen kleiner dan €100.000	€	488.000	V
Loonkosten (systematiek Individueel KeuzeBudget)	€	388.000	N
Pensioenen wethouders (aanvulling voorziening obv wettelijke regels rond rekenrente)	€	352.000	N
Afwaardering kantoorakavel Huis ter Heide zuid	€	349.000	N
Minimabeleid en bijstandsverlening *	€	301.000	N
Begraafplaats (hogere opbrengst grafrechten, lagere kosten werk met werk)	€	231.000	V
Slot Zeist	€	199.000	N
Opbrengst OZB incl. kosten Schoon door de poort BghU	€	191.000	N
Functioneel Leefijdsontslag Brandweer *	€	181.000	V
Parkeren (minder inkomsten straat- en garageparkeren, vergunningen, abonnementen)	€	131.000	N
Financieel (technisch) gerelateerde afwijkingen	€	90.000	N
Totaal afwijking begroting -/- werkelijk (resultaat t.o.v. begroting)	€	4.031.000	V
Begrotingssaldo	€	1.116.000	V
Gerealiseerd resultaat jaarrekening 2016	€	5.147.000	V

* gemeld in onze brief RIB16.124 Septembercirculaire en update bestuursrapportage 2016

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Conform de bepalingen van artikel 28, lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening een 'overzicht van de incidentele baten en lasten'. Met dit overzicht wordt een indicatie gegeven van de bijzondere afwijkingen ten opzichte van het structurele beeld ('de uitschieters').

Normale budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid zijn hierbij aangemerkt als naar hun aard ook structureel. Budgetafwijkingen die deel uitmaken van een gesloten systeem waarbij plussen en minnen worden verrekend met een reserve, zijn eveneens buiten beschouwing gelaten. Voorbeelden van dergelijke gesloten systemen zijn de baten en lasten voor onderwijs, onderhoud kapitaalgoederen, tijdelijk beleid en aankoop/verkoop van onroerende zaken.

In het geval dat een incidentele last gedekt is door een (incidentele) onttrekking aan een reserve of een incidentele baat gestort is in een reserve, is deze reservemutatie in de laatste kolom van de onderstaande tabel opgenomen. Een positief bedrag is een onttrekking, een negatief bedrag een storting. (Incidentele) overboekingen tussen reserves zijn buiten beschouwing gelaten.

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN (BEDRAGEN X € 1.000)

	2016 baten	2016 lasten	2016 mutatie reserve
Programma 2 Verkeer en vervoer	228	449	178
RI / Rood maken fietspaden		63	
RI / Verkeerssituatie Van Leersumschool	20		
Lokaal maatwerk	208	208	
Elektrisch rijden		23	23
Wortelopdruk openbare ruimte		150	150
Upgrade parkeerterreinen		5	5
Programma 3 Economie	0	111	
RI / Landingspagina / app publiek wifi		99	
RI / Cultuur en recreatie		12	
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	0	222	-100
RI / Verbouwing Ezelsociëteit		50	
RI / Project vergeten slachtoffers		6	
RI / Investeringsbijdrage Beauforthuis		75	
RI / Sportservice		63	
Geheugen van Zeist		28	
Overschot groen naar groen		100	
Overschot groen		-100	-100
Programma 6 Sociaal domein	1.031	2.237	1.045
RI / St. Leergeld		20	
RI / Omgangshuis		35	
RI / Ambassadeur zorgtaken		60	
Onderwijsachterstandenbeleid	1.011	1.011	
Werkgelegenheid "Eigen kracht"	20	20	

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN (VERVOLG) (BEDRAGEN X € 1.000)

	2016 baten	2016 lasten	2016 mutatie reserve
"Gezond in de stad"		46	
Tekort WWB-uitkeringen		700	700
MFA Binnenbos		-125	-125
Gesloten systeem decentralisaties		20	20
Werk voor Zeist		450	450
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	0	207	207
Project Odru op orde		207	207
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	3.107	2.781	1.486
RI / Voorbereiding omgevingswet		52	
Stedelijke vernieuwing, bijdrage De Clomp		281	
Verkeersonderzoek Den Dolder		25	
Programma sociaal Kerckebosch		435	435
Bewonersinitiatief De Clomp en onderzoeken		175	175
Kapitaallasten openbaar gebied Den Dolder		588	588
Kapitaallasten Walkartpark		50	50
Extra bouwleges o.a. van project kamp Nw Amsterdam	2.170		
Project Zorgeloos wonen		205	205
Verkoop gemeentewoningen	937		-937
Vastgoed		970	970
Programma 9 Bestuur	0	84	
RI / Z-battle		27	
RI / Implementatieplan raadscommunicatie		19	

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN (VERVOLG) (BEDRAGEN X € 1.000)

	2016 baten	2016 lasten	2016 mutatie reserve
Programma Duurzaam		44	
Dekking 5 ^e wijkmanager		-6	
Programma 10 Bedrijfsvoering		46	-224
Oude raadszaal		700	50
Dekking WGA eigen risico		-125	-33
Vrijval Onvoorzien		20	-241
Programma 11 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	-275	450	616
Wisseling uitbetaling vakantiegeld		207	341
Vitens wegvallende concessie-uitkering	-275	207	275
Totaal	4.091	2.781	3.208

■ STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN TOEVOEGINGEN AAN RESERVES

Conform de bepalingen van artikel 28, lid d van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening ook een 'overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves'.

STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN TOEVOEGINGEN AAN RESERVES (BEDRAGEN X € 1.000)		
	2016 baten	2016 lasten
Algemene reserves	361	2.097
Algemene reserve - Inkomensfunctie	361	2.097
Bestemmingsreserves	15.682	14.080
Reserve egalisatie FLO (oud) brandweer	-70	-33
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	3.896	808
Reserve meubilair centrale huisvesting	49	73
Reserve dekking kap.lasten investeringen deel 1	1.214	1.529
Reserve dekking kap.lasten investeringen deel 2	492	757
Reserve egalisatiesystematiek	4.291	4.418
Reserve vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte SFI/VIS	63	
Reserve huisvesting onderwijs	5.711	6.528
Reserve revolving fund sociale woningbouw	36	
Totaal	16.043	16.177

■ INZET VAN DE STELPOST ONVOORZIEN

INZET VAN DE STELPOST ONVOORZIEN (BEDRAGEN IN €)		
Stelpost onvoorzien	Bedrag	Besloten bij
Beginsaldo	361.017	Begroting 2016 (primitief)
Incidentele planschade ivm faillissement ontwikkelaar	-120.048	Berap 2016 en bijbehorende begrotingswijziging
Eindsaldo	240.969	

Het saldo van de stelpost onvoorzien: € 240.969 is conform door de raad vastgesteld beleid ultimo 2016 toegevoegd aan het weerstandsvermogen. De stelposten maken deel uit van programma 11 en collegeproduct 15.8.

■ WET NORMERING TOPINKOMENS

In het kader van de Wet Normering Topinkomens heeft de gemeente de verplichting de inkomens van de top-functionarissen openbaar te maken. Bij een gemeente zijn de topfunctionarissen gedefinieerd als de gemeentesecretaris en de griffier. Hieronder staan de verplichte gegevens rond deze topfunctionarissen opgenomen.

Naam		W.C.M. Lissenberg – van Dam		J. Janssen
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2016		1/1 – 31/12		1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)		1,0		1,0
Gewezen topfunctionaris?		Nee		Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?		Ja		Ja
Individueel WNT maximum	€	179.000,00	€	179.000,00
Beloning	€	113.649,72	€	94.651,12
Belastbare onkostenvergoeding	€	827,82	€	250,00
Beloning betaalbaar op termijn	€	14.637,60	€	12.860,34
Subtotaal	€	129.115,14	€	107.761,46
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	0,00	€	0,00
Totaal bezoldiging 2016	€	129.115,14	€	107.761,46
Gegevens 2015				
Aanvang en einde functievervulling in 2015	€	1/1 – 31/12	€	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	€	1,0	€	1,0
Beloning	€	112.113,69	€	90.145,84
Belastbare onkostenvergoeding	€	85,95	€	0,00
Beloning betaalbaar op termijn	€	15.158,94	€	12.939,60
Totaal bezoldiging 2015	€	127.358,58	€	103.085,44

De beloning blijft onder de norm volgens de Wet Normering Topinkomens.

BALANS

PER 31-12-2016

1. VASTE ACTIVA (BEDRAGEN X € 1.000)		
	31-12-2016	31-12-2015
Immateriële vaste activa	96	3
Kosten onderzoek en ontwikkeling	96	3
Materiële vaste activa	135.678	126.645
Investerings met economisch nut	124.776	118.132
Investerings met economisch nut (met heffing) *	6.852	6.572
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	4.050	1.940
Financiële vaste activa	28.389	42.042
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	818	543
Overige langlopende leningen	27.570	41.499
Totaal Vaste Activa	164.163	168.690

* = vanaf 2014 cf voorschriften BBV splitsing aangebracht

2. VLOTTENDE ACTIVA (BEDRAGEN X € 1.000)		
	31-12-2016	31-12-2015
Vorraden	-2.282	2.287
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	1.206
Overige voorraden	-28	79
Bouwgronden in exploitatie	-821	2.367
-/- Voorziening Exploitatietekorten	-1.433	-1.364
Vorderingen	54.859	44.542
Vorderingen openbare lichamen	7.965	6.762
Debiteuren RSD (Sociale Zaken)	722	784
Rekening-Courant verhoudingen	38.157	23.599
Vorderingen derden	6.884	10.821
Vorderingen belastingdebiteuren (Bghu)	2.137	3.826
Overige vorderingen (incl. verstrekte kasgeldlening WOM)	-28	-29
-/- Voorziening dubieuze debiteuren	-978	-1.219
Liquide middelen	1.134	542
Kassen	20	19
Banken	1.115	523
Overlopende activa	15.823	11.975
Overlopende activa	15.823	11.975
Totaal Vlottende Activa	69.534	59.347
Totaal Activa	233.697	228.036

3. VASTE PASSIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Eigen Vermogen	149.263	143.423
Algemene reserves	55.758	58.553
Bestemmingsreserves	88.358	73.009
Saldo van de rekening baten en lasten	5.148	11.862
Vorzieningen	13.493	13.180
Risico's	220	220
Overigen	13.273	12.960
Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	39.328	43.760
OG langlopende geldleningen (banken)	39.296	43.621
OG langlopende geldleningen (overige)	4	7
Waarborgsommen	28	132
Totaal Vaste Passiva	202.084	200.364

4. VLOTTENDE PASSIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Vlottende schulden (looptijd < 1 jaar)	27.849	23.867
Rekening-Courant verhoudingen	53	79
Kortlopende schulden	27.346	21.061
OV-project Driebergen-Zeist	450	2.726
Overlopende passiva	3.763	3.805
Overlopende passiva	1.477	1.590
+/- vooruitontvangen gelden voor Grafonderhoud	1.693	1.622
+/- vooruitontvangen gelden voor sociale woningbouw	593	593
Totaal Vlottende Passiva	31.613	27.672
Totaal Passiva	233.697	228.036

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Gewaarborgde geldleningen	312.440	326.618
Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen	15.693	27.605

■ TOELICHTING OP DE BALANS

De balans van de gemeente Zeist is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

■ Grondslagen voor waardering activa en passiva

De waardering van de activa en de passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij hierna bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en de passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

■ Vaste activa

De immateriële- en materiële vaste activa zijn in de balans opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijzen verminderd met eventueel ontvangen investeringsbijdragen en gecumuleerde (in het algemeen lineaire) afschrijvingen, waarbij rekening is gehouden met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Er is onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch nut, materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven en materiële vaste activa met een maatschappelijk nut. Materiële vaste activa met een economisch nut zijn gevormd uit alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn en deze moeten worden geactiveerd. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut mogen worden geactiveerd.

De afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd conform de financiële verordening, zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 9.

■ Financiële vaste activa

De deelnemingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

De overige langlopende leningen zijn uitstaande geld-leningen tegen nominale waarde verminderd met ontvangen aflossingen. Tot zekerheid van de aan de ambtenaren verstrekte geldleningen is hypotheek gevestigd.

■ Voorraden

De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs vermeerderd met de bijgeschreven exploitatieresultaten en gedane investeringen en verminderd met de opbrengsten uit verkopen.

Bij de waardering is rekening gehouden met de toekomstige uitgaven en resultaten op deze in exploitatie genomen gronden. Verwachte verliezen zijn direct genomen door het treffen van een voorziening die in mindering is gebracht op de balanswaardering. Winsten op grond-exploitaties worden genomen bij afsluiting van de betreffende complexen.

De herrubricering van Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) per 1/1/2016 naar Materieel Vaste Activa met een economisch nut vindt plaats op basis van de boekwaarde van de investering.

■ Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde, eventueel verminderd met een voorziening wegens oninbaarheid. De voorzieningen voor oninbaarheid zijn statisch bepaald op basis van de ouderdom en de volwaardigheid van de openstaande vordering. Individuele vorderingen groter dan € 100.000 worden individueel beoordeeld.

■ Voorzieningen

Voorzieningen zijn op het moment van het opmaken van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en risico's, voorzover hiervan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat. Tevens zijn specifieke bestedingsverplichtingen voor van derden verkregen middelen voorzien.

Binnen de organisatie bestaat als gedragslijn om bepaalde toekomstige verplichtingen, zoals met name bij bodem-verontreiniging en onderhoudskosten, te dekken binnen de meerjarenbegroting, in combinatie met een egaliseringsreserve om schommelingen in het kostenniveau op te vangen.

■ Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden zijn begrepen de schulden met een resterende looptijd van één jaar of langer.

■ Vlottende schulden en overlopende passiva

Onder vlottende schulden en overlopende passiva zijn begrepen de schulden met een looptijd korter dan één jaar.

■ SPECIFICATIE VAN DE DIVERSE ONDERDELEN VAN DE BALANS

■ Activa

Vaste Activa

Vaste activa zijn bezittingen van een organisatie, waarin het vermogen voor een periode langer dan één jaar is vastgelegd.

1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa betreffen activa die niet tastbaar zijn. Het betreft met name voorbereidings- en onderzoekskosten. In beginsel worden deze kosten gedekt uit toekomstige

exploitaties of uit interne bijdragen of inkomsten van derden. Voor zover dit niet kan worden gerealiseerd, worden deze kosten gedekt uit de reserve zelfregulerende projecten.

Dit kan over de verschillende jaren leiden tot grote fluctuaties.

De verminderingen ad € 535.000 zijn bijdragen uit het Stadsvernieuwingsproject/Kerkebosch en het Stadsvernieuwingsproject/Projectontwikkeling De Clomp ter financiering van gerealiseerde en nog te realiseren lasten. De vermeerderingen zijn voorbereidingkosten Huis ter Heide en onderzoekskosten woningbouw Austerlitz in totaal € 19.000 die zijn geactiveerd.

De vermeerderingen voorbereidingskosten Kerkebosch ad € 145.000 zijn verrekend met ontvangen bijdragen. De lasten vooronderzoek project De Clomp zijn verlaagd met € 149.000 door een overboeking uit de exploitatierekening naar een investeringskrediet.

Per balansdatum zijn de ontvangen bijdragen voor Kerkebosch (plankosten en programma sociaal en leefbaar) hoger dan de tot nu toe gemaakte kosten. Dit zou geleid hebben tot ene negatief bedrag op de activazijde van de balans en daarmee het inzicht in de balans verminderd hebben. Daarom zijn de nog te maken kosten opgevoerd onder de kortlopende schulden (nog te betalen) en ten laste van het actief gebracht. Hiermee ontstaat een beter beeld van de vermogenspositie van de gemeente.

Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderingen 2016	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31/12/2016
Kosten verbonden aan het sluiten geldleningen	0	0	0	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	3	628	535	0	96
Totalen	3	628	535	0	96

2a Materiële vaste activa met een economisch nut

Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. Materiële vaste activa wordt onderscheiden in "Investerings met een economisch nut" en "Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven".

Het verloop van de is als volgt weer te geven:

MATERIELE VASTE ACTIVA (ECONOMISCH NUT)					(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderings 2016	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31/12/2016	
Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)	30.140	3.983	285	78	33.760	
Woonruimten	1.068	684	302	39	1.410	
Bedrijfsgebouwen	62.436	6.563	1.229	1.552	66.217	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.853	403	0	151	2.106	
Vervoermiddelen	50	185	0	16	219	
Machines, apparaten en installaties	7.903	349	18	865	7.369	
Overige materiële vaste activa	14.683	116	0	1.105	13.694	
Totaal investeringen (economisch nut)	118.132	12.284	1.835	3.805	124.776	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (met heffing)	6.572	1.290	402	608	6.852	
Totaal investeringen (economisch nut met heffing)	6.572	1.290	402	608	6.852	

De toename "Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)" betreft aankoop van gronden/ bouwpercelen, waaronder Internationale Schakelklassen Noordweg 12, aankoop kavels Beukbergen in totaal ad € 2,7 mln. en vanaf 2016 het activeren van Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) Ontwikkeling Weeshuislaan en Ontwikkeling Huis ter Heide zuid in totaal ad € 0,8 mln. De NIEGG zijn tot en met 31 december 2015 verantwoord onder

balansrubriek 4 "Vorraden". De percelen waren per 1 januari 2016 € 1,2 mln. waard, het perceel Huis ter Heide zuid is ultimo 2016 afgewaardeerd met € 0,4 mln.. De toename en afname "Woonruimte" betreft investering berguimten en verkoop woonruimte Beukbergen. De toename en afname van "Bedrijfsgebouwen" wordt met name veroorzaakt door project De Clomp, Internationale Schakelklassen Noordweg 12 en Brede School Kerkebosch.

2b Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte en hebben uitsluitend een maatschappelijk nut.

Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

MATERIELE VASTE ACTIVA (MAATSCHAPPELIJK NUT)					(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderings 2016	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31/12/2016	
Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)	1.117	-371	0	49	698	
Woonruimten	0	0	0	0	0	
Bedrijfsgebouwen	0	5	0	5	0	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	742	3.234	87	608	3.282	
Machines, apparaten en installaties	81	0	0	10	71	
Overige materiële vaste activa	0	50	0	50	0	
Totalen	1.940	2.919	87	722	4.050	

De toename "Grond-, weg- en waterbouwkundige werken" ad € 3,2 mln. wordt met name veroorzaakt door groot onderhoud van asfalt op verschillende locaties ad € 1,0 mln., ontwikkeling Den Dolder ad € 0,6 mln. en de ontwikkeling van het Centrumplan ad € 1,2 mln. De afname "Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)" ad € 0,371 mln. komt voort uit een afname investering Heideweg.

3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn in geld uitgedrukte vorderingen op derden of deelnemingen in andere organisaties.

Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

FINANCIËLE VASTE ACTIVA						(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderingen 2016	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31/12/2016	
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen						
- Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten NV	480	0	0	0	480	
- Certificaten van aandelen Dataland BV	3	0	0	0	3	
- Aandelen Vitens NV	60	0	0	0	60	
- Aandelen BIGA	0	275	0	0	275	
Overige langlopende leningen						
- verstrekte hypotheek leningen	33.213	0	13.928	0	19.285	
- verstrekte starters hypotheek	1.800	0	0	0	1.800	
- verstrekte lening tbv Brandweer kazerne	6.486	0	0	0	6.486	
- verstrekte lening WOM Kerckebosch	0	0	0	0	0	
Uitgestelde betaling gronden WOM	0	0	0	0	0	
Totalen	42.042	275	13.928	0	28.389	

Het saldo van kapitaalversterkingen aan deelnemingen is toegenomen met € 0,3 mln. door de aankoop van aandelen BIGA BV. Deze aandelen zijn per 1-1-2016 door vijf regiogemeenten overgenomen van de vorige aandeelhouders.

Het saldo van de overige langlopende leningen is sterk gedaald en wordt veroorzaakt door met name tussentijdse aflossingen van verstrekte hypothecaire leningen.

Met deze sterke daling van de verstrekte hypotheekleningen van € 13,9 mln. wordt de trend van 2015 voortgezet.

De uitgezette gelden worden als volledig inbaar gewaardeerd.

De aflossing op de hypotheekleningen loopt goed; er vonden in 2016 vrijwillig veel extra aflossingen plaats, op basis van woningverkoop en vooral tussentijds, doordat leningen elders tegen een

lagere rente kunnen worden overgesloten. Het aantal leningen met betalingsachterstand is zeer beperkt. Er staat ook nog slechts een zeer beperkt aantal woningen "onder water". De gemeente heeft altijd een hypothecaire zekerheid; bij een gering aantal leners is de restantschuld hoger dan de WOZ-waarde. Het resterende risico wordt meegenomen in de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen van de gemeente.

Voor de startershypothekleningen geldt dat het slechts een deel van het voor de woning geleend geld betreft; de hoofdsom wordt geleend via het reguliere circuit van hypotheekverstrekkers. Rond de startershypotheken geldt bovendien de zekerheid van de Nederlands Hypotheek Garantie, aangevuld met de voorwaarden van de startershypothek en de hypothecaire zekerheid. Hierdoor is het restrisico voor de gemeente marginaal.

Vlottende activa

Vlottende activa zijn bezittingen van een organisatie, waarin het vermogen voor een periode korter dan één jaar is vastgelegd.

4 Voorraden

Dit betreft de goederen die in de organisatie voorhanden zijn om daaruit te bewerken, verkopen, of te leveren. Een belangrijke categorie bij de gemeente is de gronden binnen een grondexploitatie.

Gronden buiten een grondexploitatie, de zogenoemde Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) die per 1 januari 2016 zijn verantwoord onder de balansrubriek 2a "Materiele vaste activa met een economisch nut". Het betreft hier de percelen ontwikkeling Weeshuislaan en ontwikkeling Huis ter Heide zuid in totaal ad € 1,2 mln.

Deze balanspost bestaat hoofdzakelijk uit de investeringen per 31-12-2016 van de in uitvoering zijnde exploitaties Den Dolder Foxlaan, Huis ter Heide West en Beukbergen. Voor de verliesgevende exploitatie Beukbergen is per balansdatum een voorziening opgenomen.

VOORRADEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
a. Onderhandenwerk inzake grondexploitaties	-821	2.367
b. -/- Voorziening Exploitatie tekorten	-1.433	-1.364
c Gronden nog niet in exploitatie	0	1.206
Subtotaal	-2.254	2.208
d. Overige voorraden	-28	79
Totaal voorraden	-2.282	2.287

AD A. ONDERHANDEN WERKEN INZAKE GRONDEXPLOITATIES 2016 (BEDRAGEN X € 1.000)

Balans per 1-1-2016			2.367
Bij:			
Verwerving			
Exploitatiekosten		3.571	
Afsluiting grondexploitatie		0	
Rentekosten		80	
		3.650	
Af:			3.650
Baten		6.838	
Afsluiting grondexploitatie		0	
Rentebaten		0	6.838
Balans per 31-12-2016			-821

AD B. VOORZIENING EXPLOITATIETEKORTEN (BEDRAGEN X € 1.000)

De voorziening is in 2016 als volgt gemuteerd:			
Gebied:	Saldo 1/1	Mutaties	Saldo 31/12
Beukbergen	1.364	68	1.433
Totaal	1.364	68	1.433

AD C. BOEKWAARDE GRONDEN NOG NIET IN EXPLOITATIE (BEDRAGEN X € 1.000)

Balans per 1-1-2016			1.206
Bij:			
Vermindering: overheveling naar de materiële vaste activa		-1.206	
Rentekosten		0	
Af:			-1.206
Gevormde voorziening			0
Balans per 31-12-2016			0

AD D. OVERIGE VOORRADEN (BEDRAGEN X € 1.000)

De post overige voorraden is als volgt samengesteld:		
Werken in uitvoering		-114
Magazijnvoorraad technische gebruiksartikelen incl. BTW		82
Overige		4
Totaal		-28
Specificatie van de investering in onderhanden werk (a.) per activiteit:		
Foxlaan Den Dolder		39
Huis ter Heide West		1.828
Herstructurering Beukbergen		-2.688
Balans per 31-12-2016		-821

Per exploitatie is een toelichting op hoofdlijnen op het per balansdatum berekende resultaat opgenomen in [paragraaf 4.6 Grondbeleid](#).

Zoals gebruikelijk ontvangen de financiële commissies van de raad (geheime) rapportages waarin meer in detail de opbouw van het resultaat per exploitatie is weergegeven.

Daarom wordt hier volstaan met een tabel met daarin per exploitatie de boekwaarde en het berekende resultaat.

De gevormde voorziening heeft betrekking op grond-exploitatie Beukbergen, waarvan op basis van de herziene exploitatieberekening een nadelig saldo wordt verwacht. Op de andere grondexploitaties wordt op basis van de herziene exploitatieberekeningen geen nadelig eindresultaat verwacht.

VERWACHTE RESULTATEN EN BIJBEHORENDE VOORZIENINGEN					(BEDRAGEN X € 1.000)
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Resultaat	Voordeel / Nadeel	Voorziening	Effect afsluiten grex
Foxlaan Den Dolder	39	463	voordeel	0	nvt
Huis ter Heide west	1.828	0	voordeel*	0	nvt
Beukbergen	-2.688	-1.433	nadeel	1.433	nvt
Totaal	-821	-970		1.433	

* Het resultaat van Huis ter Heide west is € 0 doordat de bijdrage aan het programma Hart van de Heuvelrug is opgenomen als kostenpost in de grondexploitatie.

5 Vorderingen

Betreft de rechten op grond waarvan bedragen bij derden kunnen worden (terug)gevorderd.

VORDERINGEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Publiekrechtelijke vorderingen	7.965	6.762
Debiteuren Regionale Sociale Dienst	722	784
Rekening Courant-verhoudingen	38.157	23.599
Vorderingen derden	6.884	10.821
Vorderingen belastingdebiteuren	2.137	3.826
Overige vorderingen	-28	-29
-/- Voorziening dubieuze debiteuren	-978	-1.219
Totaal vorderingen ultimo van het jaar	54.859	44.542

Publiekrechtelijke vorderingen

De vorderingen op publiekrechtelijke instellingen bestaan hoofdzakelijk uit vorderingen op het rijk (Btw compensatie-fonds). De vordering uit hoofde van de declaratie Btw-compensatiefonds over 2016 is € 1,3 mln. hoger dan over 2015. Dit komt vooral door het hogere investeringsniveau in 2016, onder andere door de herstructurering Beukbergen en het Centrumplan. De publiekrechtelijke vorderingen zijn beoordeeld als 100% inbaar.

Debiteuren Regionale Sociale Dienst

De vorderingen Regionale Sociale Dienst (RSD) die betrekking hebben op de Wet Werk en Bijstand (Wwb) zijn in 2013 opnieuw beoordeeld. Vanaf 2006 is de uitvoering van de Wwb overgedragen aan de RSD. Daarbij is destijds overeengekomen dat de gemeente eigenaar blijft van de bestaande vorderingen. Het nog openstaande bedrag is in 2016 met € 62.000 gedaald door betalingen en afboekingen wegens oninbaarheid.

Gezien de leeftijd van de vorderingen en het type vorderingen (bijstand), is het percentage oninbaar gehandhaafd op 100% en de voorziening daarop bepaald. Een 100% voorziening wil overigens niet zeggen dat er niets meer wordt gedaan aan verhaal en terugvordering.

Rekening Courant-verhoudingen

Bij de rekening-courant verhoudingen wordt de belangrijkste post gevormd door de rekening-courant-verhouding met het Agentschap van het Ministerie van Financiën in het kader van het schatkistbankieren. Het saldo is in 2016 opgelopen van € 23,6 mln. naar € 38,2 mln. Dit betreft tijdelijk overtollige middelen.

De forse toename van het saldo is voorzal veroorzaakt door de hogere (dan verwachte) aflossing op de hypotheek. In totaal is op de gemeentelijke hypotheekportefeuille in 2016 € 13,9 mln. aan (extra) aflossingen ontvangen. Daarnaast speelt het positieve cashflow-effect een rol, dat ontstaat doordat de inkomsten voor Jeugdzorg en Wmo-begeleiding eerder binnenkomen dan de uitgaven worden gedaan.

Het schatkistbankieren is eind 2013 gestart. Overtollige liquide middelen worden in rekening-courant bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën gestald. Dagelijks wordt (aan het eind van de dag) een eventueel saldo boven de € 500.000 automatisch naar het Agentschap afgestort en wordt gecontroleerd of het saldo van de eigen liquide middelen voldoende is voor de (verwachte) betalingen van die dag of dat er reden is voor opname van (een deel van) het bij het Agentschap gestalde geld.

Het maximale bedrag aan liquide middelen dat de gemeente voor het reguliere betalings-verkeer zelf mag aanhouden is 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Zeist kwam dat over 2016 uit op € 1.127.000.

Per kwartaal moet de benutting van het drempelbedrag worden bijgehouden. Over 2016 is gemiddeld € 619.000 als saldo aangehouden. In geen van de kwartalen is het drempelbedrag overschreden. Zie verder voor de benutting van het drempelbedrag per kwartaal de onderstaande tabel.

BEREKENING BENUTTING DREMPELBEDRAG SCHATKISTBANKIEREN		(BEDRAGEN X € 1.000)			
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.127			
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		585	615	635	639
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	542	512	492	489
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	150.296			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	150.296			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.127			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		53.270	55.997	58.406	58.758
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	585	615	635	639

Vorderingen derden

De vorderingen derden (privaatrechtelijke vorderingen) zijn fors gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door een ontvangst van € 4,2 mln. met betrekking tot de vordering WOM Kerkebosch BV inzake de (voorlopige) inbrengwaarde grond Kerkebosch. Deze vordering is daardoor gedaald van € 8,2 naar nu nog € 4,0 mln.

Vorderingen belastingdebiteuren

De vorderingen op belastingdebiteuren zijn gedaald met € 1,7 mln. als gevolg van het in de loop van 2016 oplossen van de knelpunten in de overdracht van het incasseren van de leges naar de BghU. Het saldo belastingdebiteuren ad € 2,1 mln betreft nog niet betaalde aanslagen.

Dit is het gebruikelijke niveau van op balansdatum openstaande vorderingen

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening Dubieuze debiteuren ligt op een lager niveau dan eind 2015. De voorziening bestaat uit de volgende elementen:

1. Er is een 100% voorziening voor de debiteuren Sociale zaken van vóór 2006. Dit debiteurensaldo loopt af van € 978.000 naar € 722.000 en daarmee daalt ook de voorziening.
2. Het niveau van de privaatrechtelijke vorderingen ligt eind 2016 lager dan vorig jaar en de percentages "oninbaar" konden bovendien op een lager niveau worden gesteld. Hierdoor is voor de overige vorderingen derden een voorziening van € 95.000 voldoende. Daarnaast worden opgelegde dwangsommen voor 100% voorzien ter hoogte van € 9.000.
3. Het niveau van de belastingdebiteuren was in 2015 hoger dan gebruikelijk door de overgang naar de BghU en in verband daarmee de afrekening in één keer over oude jaren. Het saldo belastingdebiteuren is ultimo 2016 afgenomen, wat resulteert in een voorziening van € 152.000 voor de belastingdebiteuren.

6 Liquide middelen

Door de verplichte invoering van het schatkistbankieren per 16 december 2013 worden overtollige kasmiddelen gestald op een rekening bij het Rijk (zie onder Vlottende activa – Vorderingen).

De gemeente mag een marge van maximaal € 1,1 mln. aanhouden voor het reguliere betalingsverkeer.

7 Overlopende activa

De overlopende activa bestaat uit nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde kosten.

OVERLOPENDE ACTIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Nog te ontvangen bedragen (+ overigen)	14.354	11.018
Vooruitbetaalde bedragen	1.470	957
Totaal overlopende activa	15.823	11.975

De overlopende activa is toegenomen met € 3,8 mln. ten opzichte van 2015, zijnde

- Het saldo nog te ontvangen bedragen is toegenomen met € 3,3 mln. De toename valt te verklaren door een vordering van € 1,7 mln. op de wijkontwikkelingsmaatschappij Kerkebosch in verband met het inbrengen van de Damiaanschool, een wissellocatie en gymzaal in project Kerkebosch. Daarnaast zijn de betaalde voorschotten aan zorgverleners als gevolg van de decentralisatie Jeugdzorg toegenomen met € 3,5 mln.. De nog te ontvangen bedragen zijn met € 1,9 mln. afgenomen met name door een ontvangen deelbetaling "Nog te ontvangen opbrengst 't Rond" ad € 2,7 mln. en een toename ad € 0,8 mln. ter zake nog te ontvangen afrekeningen RDWI, CAK en Rijksoverheid (vangnetregeling).

- Het saldo vooruitbetaalde bedragen is toegenomen met € 0,5 mln.. De belangrijkste oorzaken zijn de vooruitontvangen facturen aansprakelijkheidsverzekering Achmea 2017 ad € 0,1 mln., uitvoeringsprogramma ODRU 1^e kwartaal 2017 ad € 0,3 mln. en overigen ad € 0,1 mln..

■ Passiva

De passiva betreffen het vermogen van de gemeente. Het gaat hierbij om het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Deze staan aan de rechterzijde van de balans. Het vermogen weerspiegelt de geldelijke waarde van de activa (linkerzijde van de balans).

Vaste passiva

1 Eigen vermogen

EIGEN VERMOGEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Algemene reserves	55.758	58.553
Bestemmingsreserves	88.358	73.009
Totaal van de reserves	144.116	131.561

SALDO VAN DE REKENING	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Saldo van de rekening van baten en lasten	5.148	11.862
Het saldo van de rekening van baten en lasten	5.148	11.862

Het saldo van de rekening is toegelicht in het hoofdstuk 5. Overzicht van baten en lasten.

Overzicht van het verloop van de reserves

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vinden plaats zowel op basis van de begroting als op basis van de werkelijke realisatie. De mutaties op basis van de werkelijke cijfers staan in de tabellen onder de programma's als 'verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen en onttrekkingen aan reserves via programma 11'.

Algemene reserves

Reserves waaraan de raad geen bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificeren.

ALGEMENE RESERVES					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderingen 2016	Boekwaarde 31/12/2016	
Vrije reserve	0	11.862	11.862	0	
Algemene Reserve/ Inkomensfunctie	44.514	361	2.097	42.778	
Algemene Reserve/Weerstandsvermogen	14.038	274	1.332	12.980	
Totaal Algemene Reserves	58.553	12.497	15.291	55.758	

De belangrijkste mutaties in de algemene reserves zijn:

Vrije reserve

In deze reserve is het rekeningsaldo 2015 gestort en zijn de bestemmingsvoorstellen, zoals besloten bij de Jaarrekening 2015, onttrokken.

Algemene reserve (inkomensfunctie)

Een deel van de stortingen betreffen verplichtingen uit het verleden. Destijds is bij tijdelijke tekorten een bedrag uit de algemene reserve onttrokken met de afspraak het op een later

moment terug te storten. Dat is conform begroting gebeurd. Daarnaast is er bij de besluitvorming van de begroting 2016 besloten tot een egalisatie tussen de jaren 2016 en 2017. Dit zorgt in 2016 voor een storting en in 2017 tot een evengrote onttrekking.

De onttrekking betreft een besluit uit het verleden om de bijdrage aan het Woonwagenschap eenmalig toe te voegen aan de algemene reserve. Ten tijde van dit voorstel in 2010 is de helft van het bedrag geëffectueerd, in 2016 is het restant geëffectueerd.

Reserve weerstandsvermogen

In de reserve is gestort op basis van besluitvorming bij de begroting 2016 ten aanzien van het eigen risicodragerschap WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) voor wat betreft het eigen personeel. Per 1 januari 2016 is Zeist eigen risicodragers voor de WGA. Het beschikbare budget voor de verzekering is in het weerstandsvermogen gestort om in de toekomst eventuele WGA-kosten hieruit te dekken. Daarnaast is conform door de raad vastgesteld beleid ultimo 2016 het restant van de stelpost onvoorzien toegevoegd. Bij de Berap 2015 zijn een aantal knelpunten geconstateerd die als risico zijn benoemd in de risicoparagraaf. Nu deze risico's zich werkelijk voordeden is besloten deze knelpunten uit het

weerstandsvermogen te onttrekken. Het gaat hierbij om het wegvallen van de concessie uitkering Vitens, het tekort op de WWB uitkeringen, het project Odru op orde en kwaliteit herstel Openbare Ruimte (wortelopdrukproblematiek).

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn die reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificeren.

BESTEMMINGSRESERVES					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderingen 2016	Boekwaarde 31/12/2016	
Egalisatiereserve FLO (oud) brandweer	1.553	-70	-33	1.515	
Reserve zelfregulerende projecten	741	0	0	741	
Reserve egalisatie onderh. Kapitaalgoed.	1.700	3.896	808	4.788	
Bestem.Reserve / Centrale Huisvesting	804	49	73	780	
Reserve / Dekking investeringen	15.950	1.214	1.529	15.635	
Reserve dekk. Invest. deel II ann.	11.146	492	757	10.881	
Reserve voormalige ISV projecten	389	0	175	214	
Reserve Egalisatiesystematiek	4.418	4.291	5.589	3.120	
Bestemmingsres / Maatschappelijk Nut	686	3.435	4.121	0	
Bestemmingsres / RIOZ	11.130	9.815	9.925	11.020	
Bestemmingsres / Decentralisaties	10.932	5.461	260	16.134	
Bestemmingsreserve / Bomenfonds	1.099	98	0	1.196	
Reserve Fietstunnel Den Dolder	0	4.000	0	4.000	
Res. Vervangingsinv. Openb. Ruimte (SFI/VIS)	0	3.541	0	3.541	

BESTEMMINGSRESERVES (VERVOLG)				(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderingen 2016	Boekwaarde 31/12/2016
Res. Onderhoud Openb. Ruimte (SFI/VIS)	0	1.171	0	1.171
Reserve huisvestingsvoorz. onderwijs	9.025	7.461	6.528	9.958
Bestemmingsreserve Zorgeloos wonen	247	0	205	42
Reserve revolvingfund sociale woningbouw	1.506	192	0	1.698
Reserve vastgoedfonds	1.683	780	970	1.493
Bestemmingsres. / Grondbedrijf	0	430	0	430
Totaal Bestemmingsreserves	73.009	46.256	30.907	88.358
Totaal Reserves	131.561	58.752	46.198	144.116

Onderstaand zijn de belangrijkste mutaties toegelicht (wanneer het saldo van de reserve met meer dan € 100.000 is gestegen of gedaald).

Reserve egalisatie meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

Stortingen betreffen het jaarlijks gemiddelde bedrag wat nodig is voor de structurele dekking voor de onderhoudswerken van de gemeentelijke eigendommen. Stortingen worden gedaan op basis van de meest actuele onderhoudsplannen.

Onttrekkingen wisselen jaarlijks, dit is afhankelijk van de werkelijke omvang van het uitgevoerde onderhoud.

Dekkingsreserve investeringen deel 1

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van de rente- en afschrijvingslasten van een specifieke groep investeringen. De omvang van deze reserve daalt, omdat het nog af te schrijven bedrag (= resterende boekwaarde) van deze groep van investeringen daalt.

Reserve dekking investeringen deel 2 / annuïtair

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van een deel van de rente- en afschrijvingslasten van de (centrale) huisvesting. De omvang van deze reserve daalt, omdat het nog af te schrijven bedrag (= resterende boekwaarde) van deze groep van investeringen daalt.

Reserve voormalige ISV projecten

De onttrekking is gebeurd ten behoeve van 3 projecten: Verkeersonderzoek Den Dolder, Bewoners-initiatief De Clomp en Corridor Brugakker. De ontvangen subsidies voor de ISV projecten zijn destijds in deze reserve onder gebracht en worden nu op basis van realisatie ingezet. De inzet van de middelen voor deze projecten is destijds inhoudelijk en financieel goedgekeurd door de Raad.

Reserve egalisatiesystematiek

Deze reserve is gevormd om onder bepaalde voorwaarden middelen mee te kunnen nemen naar een volgend jaar. Dit gebeurt bij taken / producten met een tijdelijk karakter of bij taken /

producten, waarbij de kosten tussen de jaren nogal kunnen wisselen. In de nota Reserves en voorzieningen 2013 heeft de raad vastgesteld voor welke taken / producten dit geldt en welke verdere voorwaarden hierbij van toepassing zijn.

De meegenomen gelden uit 2015 van in totaal € 4,4 mln. zijn in het begin van 2016 uit de reserve onttrokken en aan de betreffende taak toegevoegd.

Aan het eind van het jaar is gekeken welke resterende budgetten conform de voorwaarden meegenomen mogen worden naar 2017.

Ultimo 2016 is € 4,3 mln. gestort in de reserve egalisatiesystematiek. De meegenomen middelen ultimo 2016 betreffen:

Doorgeschoven middelen ultimo 2016

Niet aangewende middelen incidenteel beleid	€	1.375.000
(Loopbaan)ontwikkeling wethouders	€	21.000
Infrastructuur	€	1.171.000
Opleiding en loopbaanbegeleiding	€	183.000
Onderzoek rekenkamercommissie	€	45.000
Wijkgericht werken	€	52.000
Raadsuitgaven verkiezingen	€	25.000
Egalisatie ICT	€	424.000
Bodemsanering	€	562.000
Sanering milieuhinderlijke bedrijven	€	53.000
Kunst in de openbare ruimte	€	8.000
Onderhoud speeltuinen en speelplaatsen	€	372.000
Saldo	€	4.291.000
Onttrekking: infrastructuur	€	1.171.000-
Totaal	€	3.120.000

Conform besluitvorming is het saldo van de egalisatiereserve infrastructuur van € 1,2 mln ultimo 2016 onttrokken aan de reserve egalisatiesystematiek en overgeheveld naar de reserve onderhoud openbare ruimte.

Reserve afschrijving investeringen met maatschappelijk nut

Voor investeringen met een maatschappelijk nut was het mogelijk om de afschrijvingen in eens te laten plaatsvinden ten laste van de exploitatie. Dit maakt het mogelijk om incidentele middelen in enig jaar in te zetten voor investeringen met een maatschappelijk doel. Het jaar waarin de middelen beschikbaar zijn en het jaar van investering lopen niet altijd gelijk. Doel van deze reserve is de uiteindelijke onttrekking laten plaatsvinden in het jaar van investering. Voor de geplande investeringen is dit jaar € 3,4 mln. gestort en € 0,6 mln. onttrokken.

Het doel van deze reserve is met het ingaan van de nieuwe BBV richtlijnen 2017 niet meer van toepassing. In 2016 is daarom besloten het beschikbare saldo van de reserve egalisatie afschrijvingen investeringen met een maatschappelijk nut, van € 3,5 mln, over te hevelen naar de reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte (SFI/VIS). Vanuit deze reserve worden de middelen voor hetzelfde doel en dezelfde projecten ingezet.

Reserve Integrale Ontwikkeling Zeist (RIOZ)

Bij de jaarrekening 2015 is besloten om geld vanuit afgesloten grondexploitaties en de WOM Kerckebosch te storten in het RIOZ.

Daarnaast is besloten het resterende saldo van de jaarrekening 2015 in het RIOZ te storten. Ook wordt aan het RIOZ een begrote toevoeging gedaan om de reserve op (prijs)peil te houden.

Via voorstellen eind 2015 is besloten om in 2016 diverse onttrekkingen te doen aan het RIOZ. Deze onttrekkingen hebben een totale waarde van € 9,3 mln, dit is als volgt verdeeld:

Samenwerkingsverbanden	€	100.000
Duurzaamheidsimpuls	€	50.000
Walkartpark	€	375.000
Veiligheid	€	100.000
Torteltuif	€	100.000
Fietstunnel Den Dolder	€	4.000.000
Duurzaamheid	€	2.600.000
Centrumplan	€	2.000.000

De onttrekking Fietstunnel Den Dolder is gestort in de nieuw opgerichte reserve Fietstunnel Den Dolder.

Daarnaast is een onttrekking van € 450.000 ingezet voor het traject Werk voor Zeist, uitgevoerd door de RDWI. Bij de eindafrekening 2016 van de RDWI bleek dat deze investering zich heeft terug betaald in een lager bedrag aan uitkeringen. Conform het uitgangspunt van het revolving fund is dit voordeel terug gestort in het RIOZ.

Reserve decentralisaties

De reserve decentralisaties maakt deel uit van het "gesloten systeem" decentralisaties. Dat betekent dat overschotten of tekorten op de Wmo, jeugdhulp en participatie worden verrekend met de reserve. In 2016 is er, per saldo, een overschot van € 5,2 mln. wat wordt toegevoegd aan de reserve. Daarnaast heeft er een éénmalige onttrekking plaatsgevonden ad € 125.000 ter dekking van de huisvestingskosten van het Binnenbos.

Reserve fietstunnel Den Dolder

Bij de actualisatie van het uitvoeringsprogramma RIOZ is besloten om in 2016 een bestemmingsreserve Fietstunnel Den Dolder in te stellen. Via voorstellen eind 2015 is in het

RIOZ een bedrag van € 4,0 mln. gereserveerd voor het Drieluik Den Dolder, dit bedrag is in 2016 gestort in de nieuw opgerichte reserve.

Reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte SFI/VIS

Deze reserve wordt ingezet om jaarlijks de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten in de openbare ruimte (investeringen met een maatschappelijk nut) op te vangen. Deze reserve is via besluitvorming in 2016 ingesteld. Ultimo 2016 is een storting gedaan van € 3,5 mln, betreffende het saldo ultimo 2016 van de reserve egalisatie afschrijving investeringen met maatschappelijk nut. Tevens heeft afrekening op basis van realisatie van de vervangingsinvesteringen plaatsgevonden. De kapitaallasten waren lager dan begroot, wat tot een kleine storting heeft geleid.

Reserve onderhoud openbare ruimte SFI/VIS

Deze reserve wordt ingezet om jaarlijks de verschillen tussen begrote en werkelijke onderhoudslasten in de openbare ruimte (investeringen met een maatschappelijk nut) op te vangen. De reserve is via besluitvorming in 2016 ingesteld. Ultimo 2016 is een storting gedaan van € 1,2 mln, betreffende het saldo ultimo 2016 van het onderdeel infrastructuur van de reserve egalisatiesystematiek.

Reserve huisvestingsvoorzieningen onderwijs

De jaarlijkse toevoeging aan de reserve vanuit de algemene middelen is dit jaar op basis van de meicirculaire Gemeentefonds verhoogd, vanwege een stijgend aantal leerlingen. De werkelijk kosten voor onderwijshuisvesting zijn aan de reserve onttrokken. De gemaakte kosten in 2016 zijn lager dan begroot (zie verder de toelichting bij de [programma 4](#)). In 2016 zijn de kosten van onderwijshuisvesting lager dan de stortingen en stijft de reserve. Uit de recent gemaakte opstelling voor het IHP (integraal huisvestingsplan) 2017 blijkt dat over 10 jaar de stortingen en onttrekkingen elkaar in evenwicht gaan houden en er dan nog voldoende middelen in de reserve resteren.

Reserve Zorgeloos wonen

Dit project wordt gefinancierd door een provinciale subsidie (50%) en eigen gemeentelijke middelen (50%). Deze gemeentelijke bijdrage is aan het begin van het project voor de volledige omvang gestort in deze reserve. Afhankelijk van de realisatie op de deelprojecten worden jaarlijks de werkelijke kosten uit de reserve onttrokken.

Reserve revolving fund sociale woningbouw

De stortingen in deze reserve worden gevormd door 50% van de verkoopopbrengst van gemeentelijke woningen (de overige 50% wordt gestort in het Vastgoedfonds) en een vaste jaarlijkse storting van € 36.000 ten laste van de algemene middelen.

Reserve vastgoedfonds

De stortingen in deze reserve worden gevormd door verkoop van gemeentelijk eigendom (uitgezonderd verkoopopbrengst waar de raad via besluitvorming een andere bestemming aan heeft gegeven).

De onttrekkingen worden gevormd door diverse bijdragen voor De Clomp en de aankoop van twee panden, conform besluitvorming. Daarnaast worden de (meer)kosten die gemaakt worden voor de afhandeling van grondverkoop en van bepaalde bedrijfsverplaatsingen aan de reserve onttrokken.

Reserve grondbedrijf

De stortingen in deze reserve betreffen de positieve resultaten van geheel of gedeeltelijk afgesloten grondexploitaties. Eventuele onttrekking kunnen plaatsvinden ten behoeve van de Voorziening Grondexploitatie die ter dekking dient van van toekomstige negatieve grondexploitaties. In 2016 heeft alleen een storting plaatsgevonden.

2 Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijker wijs is in te schatten,
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten,
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand

begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren,

- bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in art 35 lid 1b BBV,
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschot-bedragen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheden met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificieren:

VOORZIENINGEN					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2016	Vermeerdingen 2016	Verminderingen 2016	Boekwaarde 31/12/2016	
Voorziening risico's	220	0	0	220	
sub. Risico voorzieningen	220	0	0	220	
Voorziening pensioenen vm. wethouders	7.432	610	328	7.715	
Voorziening wachtgeldverplichtingen personeel	880	294	479	696	
Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders	134	0	71	62	
Voorziening spaarpremies (hypotheken)	56	4	32	28	
Voorziening vervanging riolering	2.371	1.159	402	3.129	
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	1.048	131	370	809	
Voorziening egalisatie rioolrecht	615	269	456	427	
Voorziening onderhoud woningen	425	116	133	408	
sub. totaal overige voorzieningen	12.960	2.584	2.271	13.273	
Totaal Voorzieningen	13.180	2.584	2.271	13.493	

Onderstaand zijn de belangrijkste mutaties toegelicht (wanneer het saldo van de voorziening met meer dan € 100.000 is gestegen of gedaald).

Voorziening risico's

Op basis van het genomen opheffingsbesluit van het recreatieschap wordt er een bijdrage geclaimd bij de deelnemende gemeenten om de opheffing mogelijk te maken. Voor Zeist bedraagt de omvang van deze claim minimaal € 220.000. Voor dit onontkoombare deel is een voorziening gevormd.

Voorziening pensioenen (voormalig) wethouders

In 2016 bleek een aanvullende storting in deze voorziening nodig. Voor de berekeningen van de pensioenrechten van de (gewezen) wethouders wordt voor het bepalen van de noodzakelijke stand van de voorziening een rekenrente gehanteerd, die gebaseerd is op de rente die voorgeschreven is bij waardeoverdrachten. Voor dergelijke overdrachten is per 2017 een rekenrente van 0,864% vastgesteld. Vorig jaar werd voor deze berekeningen gewerkt met een rekenrente van 1,6%.

Voor de ingegane pensioenen van voormalige wethouders wordt geadviseerd dezelfde rekenrente van 0,864% te hanteren. Deze rente was vorig jaar nog 1,75%. Deze rechten zullen overigens niet meer worden overgedragen aan een fonds. De gemeente blijft voor deze pensioenen de pensioenuitvoerder.

Met name de verlaging van de rekenrente voor de nog niet ingegane pensioenen leidt ertoe dat minder vermogen wordt opgebouwd en er nu dus een aanvullende storting in de voorziening nodig is.

Voorziening wachtgeldverplichtingen personeel

De omvang van deze voorziening wordt berekend met behulp van een gedetailleerde inschatting van de te verwachten wachtgeldverplichtingen van de gemeente. Rond

wachtgeld is de gemeente eigen risicodragers. De kosten voor personeel met wachtgeld worden uit deze voorziening betaald.

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

De omvang van deze voorziening wordt berekend met behulp van een gedetailleerde inschatting van de te verwachten wachtgeldverplichtingen van de gemeente. Rond wachtgeld is de gemeente eigen risicodragers. Na de gemeenteraadsverkiezingen 2014 zijn er wachtgeldverplichtingen richting bestuurders ontstaan. De kosten voor dit wachtgeld wordt uit deze voorziening betaald.

Voorziening vervanging riolering

Het saldo van de voorziening is bestemd voor toekomstige kosten, gebaseerd op het GRP. Om de voorziening te voeden wordt er via de riooltarieven jaarlijks een bedrag geïnd en toegevoegd aan de voorziening (dit is een specifiek onderdeel van het tarief). Vervangingsinvestering conform het GRP worden uit de voorziening betaald. Dit jaar zijn er renovaties aan diverse gemalen uitgevoerd en is een riool vervangen.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

Conform begroting is er € 370.000 aan de voorziening onttrokken om via lagere tarieven in 2016 terug te laten vloeien naar de burger. Daarnaast liet de afrekening van de kosten en opbrengsten van het riool een overschot zien van € 131.000 (hierbij wordt dezelfde berekeningswijze gevolgd als bij de berekening van het kostendekkende tarief). Dit overschot is gestort in de voorziening.

Voorziening egalisatie rioolheffing

Er heeft een storting plaatsgevonden van de kapitaallasten van investeringen met een eindplanning 2015 welke pas in 2016 gerealiseerd worden. In 2016 kan daarom nog niet gestart

worden met afschrijven en ook de rentelasten zijn lager omdat nog niet alle geplande uitgaven zijn gedaan.

Conform begroting is er € 191.000 aan de voorziening onttrokken om via lagere tarieven in 2016 terug te laten vloeien naar de burger. Daarnaast liet de afrekening van de kosten en opbrengsten van het riool een tekort zien van € 265.000 (hierbij wordt dezelfde berekeningswijze gevolgd als bij de berekening van het kostendekkende tarief). Dit tekort is onttrokken aan de voorziening.

3 Langlopende schulden

Dit betreft schulden aan derden met een looptijd langer dan één jaar en waarborgsommen. De langlopende schulden zijn met name onderhandse leningen, dit zijn niet openbaar aanbestede leningen die zijn opgenomen bij een pensioenfonds, verzekeringsinstelling, bank of andere financiële instelling. Daarnaast is sprake van waarborgsommen; dit zijn tijdelijk bij de gemeente gestorte gelden, ten behoeve van bepaalde projecten c.q. evenementen, die dienen als garantie/borg voor eventueel door de gemeente gemaakte kosten.

LANGLOPENDE SCHULDEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
OG langlopende geldleningen (banken)	39.296	43.621
OG langlopende geldleningen (overige)	4	7
Waarborgsommen	28	132
Totaal langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	39.328	43.760

In de balans zijn de aflossingen op de leningen voor het komende jaar (nu voor 2017) overgeheveld van de langlopende naar de kortlopende schulden.

Door deze overheveling ontstaat een verschil tussen de balanswaarde per 31/12/2016 van € 39.328.000 (= stand – aflossingen 2017) en het saldo van de onderhandse leningen per 31/12/2016 van € 43.656.798 (= stand incl. aflossingen 2017).

In 2016 zijn geen leningen volledig afgelost en is er geen nieuwe lening opgenomen.

Ultimo 2016 heeft de gemeente 8 leningen, waarvan er 4 vóór 2020 volledig zullen zijn afgelost. Bij de overige 4 leningen ligt de laatste aflossing in de periode tussen 2025 en 2051.

De gemiddelde rentekosten over 2016 komen uit op 2,9% over de nog uitstaande waarde van die leningen.

In de paragraaf Financiering is toegelicht dat de gemeente in 2016 binnen de normen voor de financiering is gebleven.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva zijn de betalingsverplichtingen waaraan de organisatie op de korte termijn, dat wil zeggen binnen één jaar, moet voldoen.

Deze passiva zijn verdeeld in vlottende schulden en overlopende passiva.

4 Vlottende schulden

Onder de vlottende schulden is de reeds ontvangen bijdrage opgenomen voor het project OV-Driebergen-Zeist. Nu deze investering tot uitvoering komt, wordt de ontvangen bijdrage in mindering gebracht op de gemaakte kosten binnen de investering. In 2016 is een start gemaakt met de investering en is ook een bedrag van € 2,4 mln. betaald. Het restantbedrag staat nog open als toekomstige verplichting.

De aflossingen op de opgenomen geldleningen (zie hiervoor onder Langlopende schulden) die plaats zullen vinden in 2017, zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Dit is gelijk aan voorgaande jaren. Eveneens is het gebruikelijk om achteraf betaalde rente, berekend over het verslagjaar, op te nemen als 'nog te betalen'.

Grootste post van de vlottende schulden is de nog te betalen zorg voor jeugdhulp en Wmo begeleiding: € 10 miljoen. De zorgaanbieders zijn gewend achteraf de geleverde zorg te declareren tot soms zelfs pas na een jaar. Verreweg de meeste afrekeningen hebben echter plaatsgevonden in het eerste kwartaal van 2017.

5 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn ontstaan en die in het volgend begrotingsjaar tot een betaling komen. Daarnaast het saldo van ontvangen en besteede bedragen van overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in het volgend begrotingsjaar, hierna aangeduid met de term "Vooruitontvangen geormerkte middelen".

OVERLOPENDE PASSIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen geormerkte middelen	1.282	1.337
Nog aan te wenden ontvangen afkoopsommen grafonderhoud	1.693	1.622
Nog te besteden ontvangen bijdragen sociale woningbouw	593	593
Vooruit gefactureerde inkomsten en overige	194	254
Totaal overlopende passiva	3.763	3.805

De overlopende passiva is afgenomen met € 42.000 ten opzichte van 2015, zijnde

- Het saldo vooruitontvangen geormerkte middelen (SiSa) is afgenomen met € 55.000. In 2016 heeft een dotatie plaatsgevonden van € 270.000 en een onttrekking plaatsgevonden van € 325.000, hetgeen resulteert in een afname van € 55.000.
- Het saldo nog aan te wenden ontvangen afkoopsommen grafonderhoud is toegenomen met € 71.000. In 2016 heeft een dotatie plaatsgevonden van € 204.000 en een onttrekking plaatsgevonden van € 133.000, hetgeen resulteert in een toename van € 71.000.
- Het saldo vooruitgefactureerde opbrengsten en overige is afgenomen met € 60.000 ten opzichte van 2015. De belangrijkste oorzaak is een daling van vooruit ontvangen aflossingen en extra aflossing in totaal ad € 65.000 en stijging overigen ad € 5.000.

6 Gebeurtenis na balansdatum

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hierna worden de belangrijkste overeenkomsten met financiële verplichtingen die meerjarig zijn uiteengezet, voor zover deze verplichtingen niet nader zijn opgenomen in de toelichting bij de balans.

NIET UIT DE BALANS BLIJVENDE VERPLICHTINGEN		(BEDRAGEN X € 1.000)	
		31-12-2016	31-12-2015
Gewaarborgde geldleningen		312.440	326.618

De meest in het oog springende categorie betreft de verplichtingen uit hoofde van door de gemeente gegarandeerde geldleningen.

In tabelvorm is de verdeling als volgt:

GEGARANDEERDE GELDENINGEN		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Totaal aantal	Totaal bedrag aanvankelijk	Totaal bedrag ultimo 2016	risico voor gemeente
Gegarandeerde geldleningen waarvan voor:	73	363.672	312.440	
- sportverenigingen	9	2.030	1.089	zie toelichting
- sociale woningbouw	62	355.187	309.102	zie toelichting
- zorginstellingen	2	6.455	2.249	volledig

Bij de sportverenigingen lopen de leningen via het waarborgfonds SWS (Stichting Waarborgfonds Sport), waardoor de het risico voor de gemeente beperkt is tot 50% van het leningbedrag. Dit fonds toetst ook jaarlijks de financiële positie.

In 2016 is één nieuwe garantie voor een sportvereniging afgegeven. Ook in dat geval staat het SWS voor 50% garant. En er is in 2016 een garantie vervallen, omdat de volledige lening regulier is afgelost.

Voor de sociale woningbouw zijn alle leningen gegarandeerd via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dat betekent dat er uiteindelijk slechts een beperkt uitwinningsrisico is voor de gemeente. Op een aantal leningen wordt afgelost, daarnaast zijn er aflossingsvrije leningen. In 2016 zijn er door de woningbouwverenigingen drie leningen volledig afgelost en is er één nieuwe lening gesloten.

Bij de zorginstellingen is het uitwinningsrisico geheel voor de gemeente. Op alle leningen wordt jaarlijks afgelost.

Ten behoeve van de gemeentegaranties particuliere woningen is géén bedrag opgenomen. Hiervoor is een afkoopsom betaald aan het 'Nationaal Garantiefonds'.

Het totaal van de gegarandeerde leningen is ten opzichte van eind 2015 ad € 326,6 mln. met € 14,1 miljoen afgenomen (zie toelichting passiva zijde balans). Er zijn geen aanwijzingen om de garantieverplichtingen anders te waarderen dan voorgaande jaren. De waarborgfondsen bieden voor het merendeel van de leningen een belangrijke eerste borgstelling.

Daarnaast is er sprake van een goed aflossingsregime en vindt monitoring via de rapportages van de waarborgfondsen plaats. Voor het verlenen van garanties is een aangepast beleid geformuleerd. Dat heeft er ook toe geleid dat de achtervangovereenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor de Zeister woningbouwverenigingen in 2016 voor het eerst is afgesloten voor een periode van twee jaar. Deze overeenkomst wordt jaarlijks per woningbouwvereniging opnieuw bekeken en indien akkoord weer voor een periode van twee jaar afgesloten. Zie hierover desgewenst ook de paragraaf Financiering.

Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen per 31-12-2016

In het overzicht zijn de belangrijkste financiële verplichtingen opgenomen, waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. De opgenomen bedragen zijn een saldering van de jaarbedragen gedurende de nog resterende looptijd van het contract en de restant verplichtingen bestekken openbare ruimte die jaar overschrijdend worden uitgevoerd.

OVERIGE NIET UIT BALANS BLIJVENDE VERPLICHTINGEN (BEDRAGEN X € 1.000)	
31-12-2015	
Assurantien	831
Schoonmaakonderhoud en andere faciliteiten	294
Software ondersteuning	2.240
Telefonie	433
Energie	1.974
Huur theater	692
Project Beukbergen	2.150
Organisatie Theater	510
Leerlingenvervoer	133
Uitvoering parkeertaken	1.438
Bezorgdiensten Rijksdocument naar burger	360
Wmo hulpmiddelen	650
Jeugdzorg	2.092
Bestekken beheer openbare ruimte (onderhoud etc.)	1.068
Bestekken onderhoud groen	828
Totaal	15.693

Ten opzichte van 2015 is het totaal van de verplichtingen ten opzichte van eind 2015 ad € 27,6 mln. gedaald met € 11,9 mln. (zie toelichting passiva zijde balans). De belangrijkste oorzaken van deze daling is Project Stationsgebied Driebergen-Zeist ad € 2,4 mln. (betaling

aan de Provincie Utrecht), Project Beukbergen ad € 2,9 mln. (afronding project Beukbergen) en Jeugdzorg € 4,9 mln. (daling verplichte afname inkoop zorgpartijen). Daarnaast is de meerjarige verplichting Energie gestegen met € 1,0 mln., omdat de optie tot verlenging is gelicht.

Niet uit de balans blijvende rechten

Dividend is de winstuitkering aan de aandeelhouders. Het dividend wordt bepaald aan de hand van de winst over het vorig boekjaar, nadat de jaarcijfers zijn vastgesteld. De Raad van Bestuur doet een voorstel over de hoogte van het dividend en legt dit voor aan de aandeelhoudersvergadering. De dividenduitkeringen over een bepaald jaar is dus pas zeker in het daarop volgende boekjaar. Binnen de gemeente Zeist hanteren we voor dividendopbrengsten daarom de beleidslijn dat we op begrotingsbasis een inschatting maken van de dividenduitkeringen over het vorig boekjaar en deze alleen bijstellen als er officiële mededelingen komen over een sterk afwijkende dividenduitkering. Als de werkelijke dividenduitkering bekend is, wordt deze in het jaar waarin deze vastgesteld en uitbetaald wordt, verantwoord.

Op die manier wordt in jaar T het dividend over het jaar T-1 geraamd en verantwoord. In de jaarrekening 2016 is dus het dividend van de BNG Bank en Vitens opgenomen over het jaar 2015. Dit dividend is in de aandeelhoudersvergadering (in het 2^e kwartaal van 2016) vastgesteld en ook in 2016 uitbetaald.

ONDERHANDEN WERK

De omvang van het 'onderhanden werk' is een belangrijke indicator voor de druk op de capaciteit van de organisatie. Onder onderhanden werk verstaan we in dit verband de werkzaamheden voor het komende jaar die voortvloeien uit de van 2016 naar 2017 overgehevelde budgetten; de van het rijk vooruit ontvangen gelden (= geormerkte middelen); de naar 2017 doorlopende investeringen; en de voor 2017 opgenomen nieuwe investeringen.

Het totaal van het onderhanden werk geeft ook zicht op de vraag of in het afgelopen jaar geen beslag werd gelegd op middelen die achteraf bezien, nog niet nodig waren.

Om dit inzicht in de jaarstukken te bieden, wordt hierna in tabelvorm aandacht besteed aan de omvang van het onderhanden werk.

ONDERHANDEN WERK		(BEDRAGEN X € MLN.)				
	2013	2014	2015	Nieuw 2015	2016	
Reserve niet aangewende midd.	1,8	0,6	1,5			
Reserve Egalisatiesystematiek				4,4	3,0	
Geormerkte middelen	2,2	1,7	1,3	1,3	1,3	
Nog niet afgeronde investeringen	13,8	7,7	9,7	9,7	21,5	
Nieuwe investeringen jaar t+1	1,1	5,9	0,6	0,6	0,1	
Totaal	18,9	15,9	13,1	16,0	25,9	

Het totale saldo van het onderhanden werk is per ultimo 2016 ten opzicht van 2015 (nieuwe opzet) met met € 9,9 mln. toegenomen.

Voor de bepaling van de omvang van het onderhanden werk is met ingang van dit jaar de Reserve Egalisatiesystematiek meegenomen. Deze reserve wordt gebruikt om beschikbaar gestelde bedragen die in een boekjaar niet zijn uitgegeven, over te hevelen naar het volgende (boek)jaar. De reserve niet aangewende middelen maakt daar onderdeel van uit, naast onderdelen als de middelen voor onder meer egalisatie ICT, bodemsanering en opleiding.

Ter vergelijking is ook een nieuwe kolom van 2015 opgenomen waarin ook de Reserve egalisatie-systematiek is vermeld, in plaats van de Reserve niet aangewende middelen. Daarbij past wel de opmerking dat in 2015 de reserve infrastructuur nog in de Reserve Egalisatiesystematiek was opgenomen, terwijl deze in 2016 voor een bedrag van € 1,2 mln. is overheveld naar de afzonderlijke reserve Vervangingsinvesteringen openbare ruimte. Dit verklaart de teruggang van de Reserve Egalisatiesystematiek van 2015 naar 2016.

De stand van de nog niet afgeronde investeringen is ten opzichte van 2015 sterk gestegen. De oorzaak daarvan ligt vooral bij het in 2016 beschikbaar gestelde krediet van € 9,4 mln. voor het Centrumplan. Hiervoor is in 2016 € 1,1 mln. besteed, zodat er eind 2016 nog een krediet van € 8,3 mln. resteert.

Daar tegenover staat een daling van de nieuwe investeringen. Deze daling wordt vooral veroorzaakt doordat in de (primitieve) begroting 2017 minder nieuwe vervangingsinvesteringen zijn opgenomen dan vorig jaar.

INVESTERINGEN

In de volgende tabellen zijn de kredieten per programma opgenomen. Daarbij is per krediet (of groep kredieten) aangegeven wat de hoogte van de raming is, wat er op de investering is besteed in de jaren vóór 2015, wat er is besteed in 2015, wat er totaal is besteed en wat dus het saldo is op het krediet.

De tabel is verdeeld in twee delen, in de eerste tabel zijn de nog niet afgeronde projecten opgenomen. Deze projecten lopen dus door in 2017. De belangrijkste kredieten zijn van een korte toelichting voorzien.

In de tweede tabel zijn de in 2015 afgeronde projecten opgenomen. De projecten met een negatieve eindstand, dat wil zeggen dat meer is besteed dan het krediet toestond, zijn van een toelichting voorzien.

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2017

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Gepland jaar investing		Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016
Brandweerpost Den Dolder (C-II 2008)	2008	U	502	11	5	16	486
Cameratoez.2 ^e dorpst.(B1/01)(C-II 2008)	2008	U	61	14	0	14	47
VRU Kantine Meubilair Brandweer	2014	U	25	0	0	0	25
Programma 1 Openbare orde en Veiligheid			588	25	5	30	558
Voet-en Fietstunnel/DDolder (BWN500201)	2008	I	0	-31	0	-31	31
Voet-en Fietstunnel/DDolder (BWN500201)	2008	U	1.000	500	1	501	499
BOR OV overstappunt (CII-2007)	2007	I	-291	6	0	6	-297
BOR OV overstappunt (CII-2007)	2007	U	311	112	0	112	199
Verv. Parkeerapp.Remise (B2008066)	2011	U	290	149	49	198	92
Verv.Parkeerapparatuur (C-II 2008)	2012	I	0	0	-18	-18	18
Verv.Parkeerapparatuur (C-II 2008)	2012	U	521	402	75	477	44
Parkeerinst. gar.De Slof (C-II 2008)	2012	U	94	0	61	61	33
Verv. Uitbreid. handterminals (B2008066)	2010	U	15	3	1	4	11
Parkeervz. (uitrusting en verbindingen)	2015	U	56	0	37	37	19

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2017 (VERVOLG)

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Gepland jaar investing	Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016
Centrumplan	2016 U	9.390	0	1.189	1.189	8.201
Centrumplan	2016 I	0	0	-57	-57	57
Groot onderhoud asfalt Hobbemalaan	2016 I	-50	0	-30	-30	-20
Groot onderhoud asfalt Hobbemalaan	2016 U	220	0	150	150	70
Riool J.SchoutenI, Talmalaan en AriensI	2016 U	165	0	0	0	165
Schaerweijdelaan - Jacob van LennepIn	2016 U	300	0	9	9	291
Van Reenenweg klinkerverharding	2016 U	200	0	5	5	195
Vervanging armaturen icm led verlichting	2016 U	380	0	130	130	250
VRI Onderh.Boulevard - DijnselburgerIn	2016 U	185	0	6	6	179
VRI Schaerweijdelaan - Bergweg	2016 U	108	0	20	20	88
VRI Slotlaan - Steynlaan - Antonlaan	2016 U	68	0	20	20	48
Weg J.SchoutenI, Talmalaan en AriensI	2016 U	135	0	0	0	135
BOR investeringsruimte (B2008061)	U	460	418	4	422	38
Programma 2 Verkeer en vervoer		13.557	1.559	1.652	3.211	10.346
BSBO Stuifheuvel perm.uitbr	2010 U	694	623	0	623	71
BSO Zonnehuizen Noordweg 8 nwb gymlokaal	2011 U	776	36	0	36	740
Tijdelijke uitbreiding OSG Schoonoord	2016 U	1.488	0	300	300	1.188
Uitbreiding Christelijk Lyceum Zeist	2016 U	2.005	0	0	0	2.005
Uitbreiding Schoonoord gymlokaal	2016 U	755	0	0	0	755
BVO SVS uitbr. Gymzaal (2 ^e)	2014 U	789	700	0	700	89
Brede school Kerckebosch	2015 U	4.157	202	3.565	3.767	390
Vb krediet nieuwb Pirapoleon Austerlitz	2015 U	100	30	0	30	70
Programma 4 Onderwijs		10.764	1.591	3.865	5.456	5.308
Riolering Beukbergen	2012 U	3.713	388	415	803	2.910

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2017 (VERVOLG)

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Gepland jaar investing		Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016
Calam. riolering, straatwerk 2016-2020	2016	U	0	0	138	138	-138
Deelrenovaties Riolering 2016-2017	2016	U	0	0	209	209	-209
Railscherm D. Dolder Fase II (B ../2001)	2011	I	-79	-336	0	-336	257
Railscherm D. Dolder Fase II (B ../2001)	2011	U	79	148	0	148	-69
Programma 7 Volksgezondheid en milieu			3.713	200	762	962	2.751
(ZRP) Austerlitz /Onderzoek Woningb.	2007	I	-36	0	0	0	-36
(ZRP) Austerlitz /Onderzoek Woningb.	2007	U	81	122	18	140	-59
Afr. Grex krediet t Rond (Walkartw park)	2016	U	170	0	50	50	120
Afrond. Grex krediet t Rond (Azijn/L/V)	2016	U	172	0	116	116	56
Ontwikkeling Rozenheuvel	2016	I	-450	0	-285	-285	-165
Ontwikkeling Rozenheuvel	2016	U	450	0	450	450	0
Progr. sociaal en leefbaar Kerckebosch	2016	I	-562	0	-435	-435	-127
Progr. sociaal en leefbaar Kerckebosch	2016	U	562	0	50	50	512
Plankosten Kerckebosch	2007	I	-687	-687	0	-687	0
Plankosten Kerckebosch	2007	U	687	364	95	459	228
Vooronderzoek project De Clomp	2006	I	-1.579	-1.179	-100	-1.279	-300
Vooronderzoek project De Clomp	2006	U	1.579	1.164	-149	1.015	564
Koop en doorlevering de Clomp	2012	I	-1.205	0	-1.229	-1.229	24
Koop en doorlevering de Clomp	2012	U	1.205	645	678	1.323	-118
Afrondende werkzaamheden Oud-Zandbergen	2013	I	-240	-221	0	-221	-19
Afrondende werkzaamheden Oud-Zandbergen	2013	U	557	194	144	338	219
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting			704	402	-597	-195	899
Nazorg centrale huisvesting	2012	U	500	220	0	220	280
Auto's	2016	U	691	0	0	0	691

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2017 (VERVOLG)							(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Gepland jaar investing		Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016	
Programma 10 Bedrijfsvoering			1.191	220	0	220	971	
Hefbrug autowerkplaats	2015	U	31	0	0	0	31	
(ZRP) Voorber.kstn /Huis ter Heide Zuid	2009	I	-40	0	0	0	-40	
(ZRP) Voorber.kstn /Huis ter Heide Zuid	2009	U	56	27	2	29	27	
Deelplan Openb geb. Den Dolder	2016	U	1.265	0	588	588	677	
Programma 11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen			1.312	27	590	617	695	
Totaal			31.829	4.024	6.277	10.301	21.528	
Vooruitontvangen bijdragen								
OV-project Driebergen-Zeist (B2010064)	2002	I	-2.900	-2.900	0	-2.900	0	
OV-project Driebergen-Zeist (B2010064)	2002	U	2.900	174	2.276	2.450	450	
Totaal incl. vooruitontvangen bijdragen			31.829	1.298	8.553	9.851	21.978	

TOELICHTINGEN INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2017

Programma 1 **Openbare orde en veiligheid**

Brandweerpost Den Dolder

Het krediet is nog niet besteed, omdat nog niet duidelijk is of de VRU de brandweerkazerne al of niet (in deze vorm) wil behouden.

Dit is afhankelijk van de brede discussie omtrent de repressieve huisvesting van de VRU. Het krediet dient voor het aanpassen van de kazerne, zodra het besluit genomen is

om de kazerne te behouden. Hierover wordt in 2017 meer duidelijkheid verwacht.

Cameratoezicht 2^e Dorpstraat

Voor dit project zijn in 2016 offertes gevraagd, maar de daadwerkelijke uitvoering vindt plaats in 2017. Dit was eerder gemeld in de Bestuursrapportage 2016.

VRU kantine meubilair brandweer

De besteding van dit krediet is afhankelijk van de uitkomst van de brede discussie omtrent de repressieve huisvesting van de VRU. In 2017 wordt daarover meer duidelijkheid verwacht.

Programma 2 **Verkeer en vervoer**

Voet- en Fietstunnel Den Dolder

De uitvoering van het dit project is in 2016 verder gegaan, maar nog niet afgerond. De afronding en daarmee de bijdrage in de kosten zal plaatsvinden in 2017. Hierdoor is er een resterend saldo op de kredieten dat in 2017 ingezet zal worden.

BOR-kredieten OV-overstappunt

De BRU is opgeheven en de werkzaamheden worden voortgezet vanuit de Provincie. Met de Provincie is inmiddels

overeenstemming bereikt over de afhandeling van de subsidies voor wat betreft het "oude" BOR (Bereikbaarheidsoffensief Randstad). De aangepaste beschikking en afrekening zal in 2017 volgen.

BOR Investeringsruimte

Enkele projecten die gebruik maken van dit krediet (m.n. het BOR-krediet OV-overstappunt) zijn in 2016 nog niet afgerond. Hierdoor is het niet mogelijk om dit krediet af te sluiten en wordt de definitieve afwikkeling doorgeschoven naar 2017.

Vervanging. Parkeerapparatuur Remise / Vervanging Parkeerapparatuur / Parkeerinstallatie garage De Slof / Parkeren upgrade overdekte parkeerterreinen / Vervanging/uitbreiding handterminals

Deze kredieten maken onderdeel uit van het project Actualisatie Parkeren. In 2016 is het inkooptraject van deze projecten grotendeels afgerond. In 2017 zullen de laatste projectdelen van het project worden uitgevoerd. In verband met die uitvoering van die projecten kunnen deze kredieten nu nog niet afgesloten worden.

Programma 4 Onderwijs

BSBO Stuifheugel permanente uitbreiding

De uitbreiding is gerealiseerd, er zijn nog enkele werkzaamheden in het kader van de nazorg en de

overdracht om de gemeente bouwheer was. Afsluiten wordt medio 2017 verwacht.

BSO Zonnehuizen Noordweg 8, nieuwbouw gymlokaal

In afwachting van de afwikkeling van het faillissement. De afronding van het faillissement is zeer complex en kost meer tijd dan verwacht.

BVO SVS uitbreiding 2^e Gymzaal

Uitvoering is afgerond, afrekening moet nog worden ingediend door schoolbestuur, deze volgt in 2017.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Riolering Beukbergen

De riolering is een onderdeel van het project Beukbergen, de uitgaven voor riolering lopen vanaf 2016.

Railscherm Den Dolder Fase II

Dit project is afhankelijk van het proces voor de fiets/voet-tunnel Den Dolder. (zie hierboven). In 2017 wordt een interactief proces opgestart met omwonenden. Vanuit het resultaat dat daaruit voortkomt zal de uitvoering starten. De uitvoering is afhankelijk van de doorlooptijd van het interactieve proces.

Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting

Austerlitz onderzoek woningbouw (zelfregulerend project)

Het project Austerlitz wordt gesplitst in twee delen, Austerlitz noord en Hart van Austerlitz. In Austerlitz noord verkoopt de gemeente grond aan een ontwikkelaar en voor Hart van Austerlitz wordt een grondexploitatie opgesteld.

Deze grondexploitatie zal een tekort vertonen. Wanneer het tot een grondexploitatie komt, zullen de al gemaakte kosten daarin worden opgenomen.

Plankosten Kerckebosch

Dit krediet is bedoeld voor de plankosten. Het project verloopt volgens planning.

Vooronderzoek project De Clomp en Koop en doorlevering De Clomp

In 2016 is met Rialto Zeist BV een realisatieovereenkomst (ROK) getekend. De verschillende geldstromen zullen in 2017 worden verrekend, waarna een positief eindsaldo zal resteren.

Afrondende werkzaamheden Oud-Zandbergen

In 2016 is de aanleg van de laatste afrit bij Oud-Zandbergen gerealiseerd. De afronding van dit project loopt nog.

Programma 10 **Bedrijfsvoering**

Nazorg Centrale huisvesting

Het krediet voor de nazorgfase wordt voor 2017 nog opengehouden in verband met de afwikkeling van de bouwkundige kosten (betaling laatste termijn e.d.).

Vervanging auto's

In 2016 zijn een aantal auto's nog niet vervangen, omdat deze langer meegaan dan ingeschat voor de vervangingsinvestering.

Er zal daarom een meerjarenplan voor deze vervangingen worden opgesteld.

Hefbrug autowerkplaats

Deze vervanging is afhankelijk van de toekomst van de Gemeentewerf. Het krediet wordt daarom doorgeschoven naar 2017.

Programma 11 **Financiering en algemene dekkingsmiddelen**

Vorbereidingskosten Huis ter Heide Zuid (zelfregulerend project)

In de voorbereidingskosten voor Huis ter Heide Zuid zit o.a. de herontwikkeling van de kantoorlocatie die in eigendom is van de gemeente. De ontwikkeling van deze locatie hangt – vanwege de ontsluitingsweg – samen met de ontwikkeling van de woningbouwlocatie Huis ter Heide West (2020). Het plan

valt onder de "Eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd" en is daarom onder programma 11 opgenomen.

■ **Vooruitontvangen**

OV-project Driebergen-Zeist

Het bedrag voor het stationsgebied was op de balans opgenomen onder de vooruitontvangen gelden. In 2016 heeft een betaling van € 2,4 mln. plaatsgevonden aan de Provincie cq. Prorail. Het resterende bedrag is bestemd voor de verdere uitvoering van dit omvangrijke project, waarvan de afronding afhankelijk is van meerdere factoren en externe partijen.

OVERZICHT INVESTERINGEN DIE PER EIND 2016 ZIJN AFGESLOTEN

(BEDRAGEN X € 1.000)

	jaar investering	Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016
Driebergsew.Koeburgw.Odijkerw.C-II 2008	2008	I	-490	0	0	-490
Driebergsew.Koeburgw.Odijkerw.C-II 2008	2008	U	1.030	1.581	-370	1.211
Groot onderhoud asfalt div. locaties	2016	U	800	0	968	968
Park./Upgr.overdekte parkeerterr(B700126)	2007	U	991	987	5	992
Programma 2 Verkeer en vervoer			2.331	2.568	603	3.171
BSO CP v Leersum vervangende nieuwbouw	2012	U	3.145	2.994	151	3.145
Grond Noordweg 12 tbv ISK	2016	U	757	0	757	757
MFA Kerckebosch 1 ^e inrichting gymlokalen	2013	U	98	93	0	93
MFA Kerckebosch nwb gymlokalen	2013	U	1.627	1.489	10	1.499
Pand Noordweg 12 tbv ISK	2016	U	1.513	0	1.513	1.513

OVERZICHT INVESTERINGEN DIE PER EIND 2016 ZIJN AFGESLOTEN (VERVOLG)

(BEDRAGEN X € 1.000)

	jaar investering		Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016
Uitbreiding Schoonoord 1 ^e inrichting	2016	U	310	0	311	311	-1
Programma 4 Onderwijs			7.450	4.576	2.742	7.318	132
Verv toplaag Skeelerbaan Blikkenburg	2016	U	80	0	76	76	4
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie			80	0	76	76	4
Infiltratieriolering/Heideweg	2015	U	89	0	126	126	-37
Renovatie diverse gemalen 2016	2016	U	0	0	267	267	-267
Renovatie diverse gemalen 2016	2016	I	0	0	-267	-267	267
Verv.riool Montaubanstraat 2016	2016	I	0	0	-135	-135	135
Verv.riool Montaubanstraat 2016	2016	U	0	0	135	135	-135
Programma 7 Volksgezondheid en milieu			89	0	126	126	-37
13 bergingen kavels Beukbergen	2016	U	0	0	234	234	-234
13 bestratingen kavels Beukbergen	2016	U	0	0	177	177	-177
15 kavels grond Beukbergen	2016	U	0	0	452	452	-452
38 kavels grond Beukbergen	2016	U	0	0	1.459	1.459	-1.459
25 bergingen kavels Beukbergen	2016	U	0	0	450	450	-450
25 bestratingen kavels Beukbergen	2016	U	0	0	276	276	-276
Ontwikkeling Huis ter Heide zuid (NIEGG)	2016	U	0	0	193	193	-193
Ontwikkeling Weeshuislaan (NIEGG)	2016	U	0	0	664	664	-664
Leiber diesel IIID	2014	U	33	0	0	0	33
Ver. Leiber LE	2015	U	40	0	0	0	40
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting			73	0	3.905	3.905	-3.832
Vervanging auto's	2015	U	229	32	185	217	12
Programma 10 Bedrijfsvoering			229	32	185	217	12
Hefbrug 7 ton/Staat C-II 2006	2007	U	19	0	0	0	19

OVERZICHT INVESTERINGEN DIE PER EIND 2016 ZIJN AFGESLOTEN (VERVOLG)

(BEDRAGEN X € 1.000)

	jaar investering		Totaal krediet t/m 2016	Geboekt t/m 2015	Boekingen 2016	Boekingen Totaal	Saldo eind 2016
Aandelen BIGA	2016	U	276	0	275	275	1
Grondwaarde MFA De Koppeling	2012	U	369	360	9	369	0
Opstalwaarde MFA De Koppeling	2012	U	2.920	2.891	29	2.920	0
Programma 11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen			3.584	3.251	313	3.564	20
Totaal			13.836	10.427	7.950	18.377	-4.541

TOELICHTINGEN INVESTERINGEN DIE IN 2016 ZIJN AFGEROND

Programma 2 **Verkeer en vervoer**

Dribergseweg, Koeburgweg, Odijkerweg

Tijdens de uitvoering van het project is de scope aangepast/groter geworden. Hierdoor is het project duurder uitgevallen dan in eerste instantie geraamd. Met de Provincie is schriftelijke overeenstemming wat betreft deze scope uitbreiding. De uitbetaling van de subsidie van € 490.000 vindt plaats in het eerste kwartaal van 2017. Het krediet is inmiddels al afgesloten en de rente en afschrijving van de totale projectkosten gaan ten laste van de Reserve Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte (SFI/VIS). De subsidie zal bij ontvangst in deze reserve worden geboekt, waardoor vereffening van de € 490.000 plaatsvindt. De resterende overschrijding van € 181.042,52 is eerder

gemeld bij de bestuursrapportage 2015 (melding 29) en daarbij is aangegeven dat de overschrijding ten laste komt van de reserve infrastructuur (inmiddels Reserve Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte (SFI/VIS).

Groot onderhoud asfalt diverse locaties

De overschrijding is het gevolg van een hogere eindafrekening, o.a. door de extra inzet van verkeersregelaars.

Programma 4 **Onderwijs**

MFA Kerckebosch nwb gymlokalen

Er is sprake van een onderschrijding, doordat de btw op de kosten voor een groot deel (54%) verrekenbaar was, als gevolg het btw-belaste gebruik door sportverenigingen.

Programma 7 **Volksgesondheid en milieu**

Leiber diesel IIID en Leiber LE

De vervangingen vinden niet plaats in verband met ontwikkelingen rondom de begraafplaats en andere invulling van de (efficiënte) inzet materieel.

Infiltratieriolering Heideweg

Dit krediet hangt samen met het hiervoor genoemde krediet voor de Dribergseweg, Koeburgweg, Odijkerweg. Voor het infiltratieriool is een apart krediet aangemaakt. Op het moment dat dit krediet is aangemaakt, was er alleen een grove raming van de kosten beschikbaar. De overschrijding is veroorzaakt doordat de bestaande riolering bij het openbreken van de weg slechter bleek dan verwacht.

Renovatie diverse gemalen 2016

In 2016 hebben renovatiewerkzaamheden van gemalen plaatsgevonden die levensduur verlengend zijn en gefinancierd

worden vanuit een krediet. Het krediet is opgesteld bij het opstellen van de jaarrekening 2016 zonder begroting. Het krediet is in 2016 afgesloten en de investering is geactiveerd. De investering renovatiewerkzaamheden gemalen wordt in één keer afgeschreven ten laste van de Voorziening Vervanging Riolering. De investering in de riolering leidt niet tot extra exploitatielasten (kapitaallasten), omdat in het verleden voor deze investering is gespaard door middel van een jaarlijkse bijdrage aan de Voorziening Vervanging Riolering.

Bij de behandeling van deze jaarrekening zal de kredietvotatie voor de renovatie diverse gemalen 2016 alsnog aan de raad worden voorgelegd.

Vervanging riool Montaubanstraat 2016

Tijdens de werkzaamheden aan de Montaubanstraat bleek, dat het ook wenselijk is gelijktijdig de riolering te vervangen. De vervanging van deze riolering is levensduur verlengend en wordt gefinancierd vanuit een krediet. Het krediet is opgesteld bij het opstellen van de jaarrekening 2016 zonder begroting. Het krediet is in 2016 afgesloten en de investering is geactiveerd. De investering vervanging riool Montaubanstraat wordt in één keer afgeschreven ten laste van de Voorziening Vervanging Riolering. De investering in de riolering leidt niet tot extra exploitatielasten (kapitaallasten), omdat in het verleden voor deze investering is gespaard door middel van een jaarlijkse bijdrage aan de Voorziening Vervanging Riolering.

Bij de behandeling van deze jaarrekening zal de kredietvotatie voor de vervanging riool Montauban 2016 alsnog aan de raad worden voorgelegd.

Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting

Kavels, bergingen en bestratingen Beukbergen

Dit jaar zijn 53 standplaatsen en 38 bergingen en bestratingen op Beukbergen gereedgekomen. Bij afsluiting van het boekjaar 2016 zijn deze, met een waarde van ruim € 3 mln., van de grondexploitatie Beukbergen (onderhanden werk) overgebracht naar de balanspost gereedgekomen product (materiële vaste activa).

Dit is een administratieve overdracht die op de balans normaliter niet wordt begroot. De kredietvotatie heeft plaatsgevonden in het project (grondexploitatie). Bij de behandeling van deze jaarrekening zal aan de raad worden verzocht deze kredietvotatie binnen het project nu ook van toepassing te verklaren voor deze vaste activa.

Ontwikkeling Weeshuislaan en Ontwikkeling Huis ter Heide zuid

Vanaf 2016 is de gemeente conform BBV (besluit begroting en verantwoording) verplicht om zogenoemde niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) op de balans onder te brengen onder de materiële vaste activa (economisch nut). Daarbij zijn ook duidelijke grenzen gesteld aan de

waardering van deze gronden en de toerekenbaarheid van (rente)kosten.

Op de balans staan twee van dergelijke stukken grond: het perceel aan de Weeshuislaan en het kantoor- / bedrijfsperceel bij Huis ter Heide Zuid. Per 1/1/2016 zijn deze opgenomen onder de materiële vaste activa. Het perceel Huis ter Heide Zuid is daarnaast ultimo 2016 afgewaardeerd op basis van de reële opbrengstwaarde van het perceel op grond van gewijzigde verwachte bestemming. Omdat deze percelen reeds onderdeel waren van het gemeentelijk bezit (in 2015 en daarvoor onder de post voorraden), is er geen sprake van een te voteren krediet. De panden stonden reeds op de balans ultimo 2015 en waren daarmee reeds geaccordeerd door de raad.

Programma 10 Bedrijfsvoering

Hefbrug 7 ton

Gelet op de toekomstig perspectief voor de gemeentewerf, kan deze vervanging worden afgevoerd.

■ VASTSTELLINGSBESLUIT

Burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist verklaren dat vorenstaande jaarrekening inclusief het jaarverslag als bedoeld in art. 197 lid 2 Gemeentewet op 4-7-2017 is overlegd aan de raad en tegelijk algemeen verkrijgbaar is gesteld.

Zeist, 04 juli 2017

Burgemeester en wethouders voornoemd,

burgemeester

, secretaris

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zeist in de openbare vergadering van

voorzitter

, griffier

BIJLAGE 1 KERNGEGEVENS

In onderstaande tabel wordt een aantal kerngegevens benoemd. Deze gegevens geven een beeld van de omvang van het gemeentelijk takenpakket. Een aantal van deze gegevens wisselt regelmatig (bijvoorbeeld inwoneraantal). Deze bijlage is bedoeld als ordegrootte, voor exacte statistische gegevens is deze bijlage niet bedoeld.

KERNGEGEVENS JAARSTUKKEN 2016		(PEILDATUM ??-??-2016)
Sociale structuur		
Aantal inwoners		
Jonger dan 20 jaar		14.877
Van 20 tot en met 64 jaar		34.754
Van 65 jaar of ouder		12.627
waarvan 75 – 85 jaar	3.993	
Totaal aantal inwoners		62.258
Aantal personen dat een periodieke uitkering ontvangt		
WWB *		1.139
IOAW *		44
IOAZ *		2
Totaal aantal personen met een periodieke uitkering		1.185
Fysieke structuur		
Oppervlakte gemeente Zeist in hectare		4.851
Waarvan bebouwing		296
Waarvan binnenwater		14
Woonruimten		
logiesfunctie		39
Personen zorginstellingen		1.293
Woonfunctie		27.957

Bron: Specificatie overzicht Algemene uitkering Ministerie van Binnenlandse Zaken d.d. 30 november 2016.
Op basis van deze gegevens wordt de omvang van het Gemeentefonds voor 2016 berekend.

* Het gaat hier om de periodieke uitkeringen:

WWB: Wet Werk en Bijstand

IOAW: Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers

IOAZ: Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen

BIJLAGE 2 BEGRIPPENLIJST

In het jaarverslag is een begrippenlijst opgenomen om een toelichting te geven op onderwerpen die specifiek zijn voor de gemeente dan wel het financieel vakgebied. De begrippen zijn in alfabetische volgorde opgenomen.

Activa

De activa zijde van de balans bevat de bezittingen die geïnvesteerd zijn (looptijd langer dan één jaar), bezittingen die op korte termijn liquide gemaakt kunnen worden (looptijd korter dan één jaar) en liquide middelen.

Actief

Een actief is uit een investeringen voortgekomen goed, waarover de gemeente de beschikkingsmacht heeft. Het actief dient om goederen te produceren of diensten te verrichten ten behoeve van de publieke taak. Het actief wordt op de balans van de gemeente opgenomen onder "immateriele vaste activa" en "materiele vaste activa". Het actief wordt in toekomstige jaren over een vastgestelde periode afgeschreven en daarmee komen de uitgaven van de investering jaarlijks voor een vast deel in de exploitatierekening (zie exploitatie). Voorbeelden van activa zijn: wegen, verlichting, riolering, vergunningensysteem en dergelijke.

Activa met een economisch nut

Deze activa draagt bij aan het genereren van middelen en/of is verhandelbaar. De investering wordt geactiveerd op de balans onder "materiele vaste activa" op basis van de kostprijs of markwaarde indien deze lager is. Jaarlijks wordt een deel van de activa, behoudens bouwpercelen, naar rato van de gebruiksduur afgeschreven. Deze activa kan niet éénmalig worden afgeboekt ten laste van een reeds gevormde reserve. De jaarlijkse afschrijvingslasten kunnen worden gedekt vanuit een reeds gevormde reserve.

Activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Deze activa draagt bij aan het genereren van middelen. De investering wordt geactiveerd op de balans onder "materiele vaste activa" op basis van de kostprijs. Jaarlijks wordt een deel van de activa, naar rato van de gebruiksduur afgeschreven. Deze activa kan éénmalig dan wel gedeeltelijk worden afgeboekt ten laste van een reeds gevormde voorziening vervanging riolering (spaarvoorziening). De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt vanuit de opgelegde gemeentelijke belasting Rioolheffing (zie Rioolheffing).

Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Deze activa dragen niet bij tot het genereren van middelen en zijn niet verhandelbaar. Het gaat uitsluitend om activa in de openbare ruimte. Deze activa mogen op de balans worden geactiveerd tegen kostprijs. Deze activa kan worden afgeboekt

ten laste van reeds gevormde reserves. De jaarlijkse afschrijvingslasten kunnen worden gedekt vanuit een reeds gevormde reserve. Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt deze activa op dezelfde wijze geactiveerd en afgeschreven als de hierboven genoemde "Activa met een economisch nut".

Afvalstoffenheffing

De belasting die wordt geheven van de burgers ter dekking van de lasten met betrekking tot het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval.

Algemene middelen

De financiële middelen die de gemeente vrij kan besteden ter financiering van de geraamde lasten met inachtneming van geldende wet- en regelgeving. De algemene middelen worden voornamelijk gevormd door de Algemene Uitkering vanuit het Gemeentefonds (zie Algemene Uitkering) en het opleggen van gemeentelijke belastingen.

Algemene reserve

Het eigen vermogensbestanddeel waaraan de Raad nog geen bepaalde bestemming heeft gegeven.

Algemene uitkering

Door de gemeente ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds die verdeeld wordt via verdeelmaatstaven. De Algemene uitkering is vrij inzetbaar (begroting) en het College legt verantwoording af aan de Raad (jaarrekening).

Apparaatskosten

De noodzakelijke financiële middelen (personele en materiele lasten) om de de gemeentelijke organisatie te laten functioneren.

Autoriseren

Het machtigen van het College tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen op basis van door de Raad vastgestelde begroting.

Balans

Een overzicht van de bezittingen (activa) en het eigen + vreemd vermogen (passiva) van de gemeente op een bepaald moment. De balans is een onderdeel van de jaarrekening.
De balans geeft aan waarin is geïnvesteerd (vaste activa) en hoe deze investeringen zijn gefinancierd (eigen + vreemd vermogen met een looptijd > 1 jaar).

Baten

Inkomsten die aan een begrotingsperiode worden toegerekend, omdat de levering van de prestatie is toe te rekenen aan het begrotingsjaar.

Baten- en lastenstelsel

Een stelsel die alle ontvangsten en uitgaven toegerekend aan het begrotingsjaar waarin de prestatie is of wordt geleverd.

Baten, incidenteel

Baten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden na het begrotingsjaar voor maximaal twee jaren zijn begroot.

Baten, structureel

Baten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden na het begrotingsjaar voor drie of meer jaren zijn begroot.

Bedrijfsvoering

De sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende bedrijfsprocessen binnen de gemeente om beleid te ontwikkelen en te realiseren. De ondersteunende bedrijfsprocessen worden in het algemeen onderscheiden naar Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financien, Automatisering, Communicatie en Huisvesting (zie overhead).

Begroting

Door de Raad vastgesteld document die aangeeft welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, welke activiteiten ter realisatie daarvan moeten worden ondernomen en hoeveel middelen met de realisatie daarvan zijn gemoeid.

Begrotingsevenwicht

De geraamde baten en lasten in de begroting zijn gelijk; het begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat na bestemming van reserves) is nul.

Begrotingssaldo

Het verschil tussen geraamde baten en lasten in de begroting.

Begrotingswijziging

Het besluit van de Raad om de baten en/of de lasten van een programmabegroting te wijzigen.

Begrotingswijziging, technische

Het wijzigen van de programma-begroting op ambtelijk of College niveau zonder politieke impact.

Behoedzaamheidsreserve

Een gedeelte van de algemene uitkering vanuit het Gemeentefonds die vooralsnog niet tot uitkering komt, maar als buffer dient voor een (onverwachte) onderuitputting op de rijksuitgaven.

Belasting

Wettelijk gedwongen afdracht van particulieren of bedrijven aan de gemeente waar geen rechtstreekse prestatie van de overheid tegenover staat.

Belastingcapaciteit

De maximale opbrengst die een gemeente met belastingheffing kan realiseren.

Belastingcapaciteit, onbenutte

Het verschil tussen het maximum aan belastingen dat geheven kan worden en de feitelijke (begrote) belastingopbrengst.

Belastingverordening

Het Raadsbesluit met regels over de heffing en de invordering van één of meerdere belastingen..

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een besluit van 17 januari 2003, houdende de voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden van provincies en gemeenten. De laatste aanpassing dateert van 14 april 2016.

Bestaand beleid

Het beleid waarover reeds besluitvorming door de Raad heeft plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve

Door de Raad gereserveerde middelen die bestemt zijn voor een specifiek doel. De bestemmingsreserve is een onderdeel van het eigen vermogen. Zolang de Raad de bestemming kan veranderen is er sprake van een vrij aanwendbare (bestemmings)reserve. Een deel van de bestemmingsreserves is niet vrij aanwendbaar als

sprake is van “dekkingsreserves” of andere reeds bestaande verplichtingen.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft een bestuurlijk belang uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van een stemrecht.

Boekwaarde

De waarde waartegen activa en passiva zijn opgenomen op de balans.

Bouwgrondexploitatie

De activiteiten die alle fasen van het exploiteren van de bouwgronden omvat, betreffende de aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de verkoop respectievelijk uitgifte in erfpacht van bouwgronden. De gemeente legt de publieke voorzieningen aan en berekend deze aanleg door in de uitgifteprijs van de bouwgronden. De gemeente exploiteert de bouwgronden voor eigen rekening en risico.

BTW-compensatiefonds

Het Rijksfonds waar de gemeente de betaalde voorheffing btw met betrekking tot de uitvoering van overheids- en niet-ondernemerstaken terugvordert. De btw op kosten voor individuele verstrekkingen en voor het onderwijs zijn hiervan uitgezonderd. De regels zijn vastgelegd in de Wet op het

BTW Compensatiefonds d.d. 27 juni 2002 (laatste herziening d.d. 1 januari 2015).

Circulaire (Gemeentefonds)

De berichtgeving van het Rijk met de effecten van de Miljoenennota op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds of Provinciefonds. Deze circulaire verschijnt in maart, mei, september en indien noodzakelijk ook in december van elk begrotingsjaar.

Cofinanciering

Een overeenkomst waarbij de gemeente en ander partij(en) gezamenlijk afspraken maken over de gemeenschappelijke financiering van een investering in de openbare ruimte.

Collegeprogramma

Het uitvoeringsplan van het College met betrekking tot de realisatie van het beleid gedurende de zittingsperiode.

Dekking

Het afdekken van (geraamde) lasten door (geraamde) baten.

Dekkingsmiddelen

De financiële middelen om de (geraamde) lasten af te dekken.

Delegatie

De overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden door een hogere geplaatste functionaris of instantie aan een

lager geplaatste functionaris of instantie voor de uitvoering van benoemde taken.

Doelmatigheid

Het realiseren van taken met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen. Doelmatigheid wordt ook wel efficiëntie genoemd.

Doeltreffendheid

De mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid daadwerkelijk worden gerealiseerd. Een ander woord voor doeltreffendheid is effectiviteit.

Doeluitkering

De uitkering van de Rijksoverheid aan de gemeente ten behoeve van het uitvoeren van bepaalde activiteiten of het realiseren van een specifiek doel. Een andere benaming is specifieke uitkering.

Dualisme / dualistisch stelsel

Het dualisme/ dualistisch stelsel wordt gekenmerkt, doordat binnen de gemeente de posities en bevoegdheden van de Raad en het College ontvlecht zijn. De Raad richt zich primair op de kaderstellende en de controlerende functie en het College richt zich op de bestuurlijke en uitvoerende taken. Het College bestuurt binnen door de Raad vastgestelde kaders. De Raad controleert de wijze waarop het College zijn taken uitvoert. De Raad wordt vertegenwoordigd door

Raadsleden en het College wordt vertegenwoordigd door de Burgemeester en Wethouders.

Duurzaam financieel evenwicht

Er is sprake van duurzaam financieel evenwicht als – met in achtname van het risicoprofiel van de gemeente – aannemelijk is dat in beginsel binnen de termijn van de meerjarenraming een situatie van materieel evenwicht ontstaat voor zowel het bestaande als het nieuwe beleid die zich daarna, blijvend een volgende meerjarenraming, bestendigt.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerd resultaat na bestemming volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het jaarresultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Exploitatie

De baten en lasten van alle taken die tot uitdrukking komen in de meerjarenbegroting (raming) en de jaarrekening (verantwoording).

Financieel belang

Een gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk

het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Financieel beleid

Het financiële beleid omvat de uitgangspunten voor de financiële functie. In de eerste plaats zijn dat de algemene uitgangspunten en doelen voor de uitoefening, organisatie en werking van de financiële functie en de daarbij behorende informatie voorziening. Ten tweede gaat het specifiek om uitgangspunten die de budgettaire ruimte beïnvloeden. Artikel 212 van de Gemeentewet noemt in dat verband drie onderwerpen: richtlijnen voor de financieringsfunctie, de regels voor waardering en afschrijving van activa en de grondslagen voor de berekening van de tarieven, heffingen en prijzen die de gemeenten heffen.

Financieel toezicht / provinciaal toezicht

Toezicht door de Provincie op een structureel en reëel sluitende (meerjaren) begroting van de gemeente. Door de gemeente dient de meerjarenbegroting (zie meerjarenbegroting) uiterlijk op 15 november van het voorafgaande jaar en de jaarrekening uiterlijk op 15 juli na afloop van het kalenderjaar ingezonden te zijn bij de Provincie.

Financiering

De wijze waarop financiële middelen worden ingezet om activa aan te kopen. De financiering vindt plaats met eigen

financiële middelen (reserves) en/of met externe financiering (opgenomen geldleningen).

Financieringsparagraaf

In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast.

De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Gemeentefonds

Het Gemeentefonds is een begrotingsfonds met het karakter van algemene middelen. Het fonds wordt beheerd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën.

Bij wet wordt ten aanzien van ieder uitkeringsjaar een bedrag aan middelen van het Rijk ten behoeve van het Gemeentefonds afgezonderd. De jaarlijkse ontwikkeling van het Gemeentefonds is momenteel gekoppeld aan de jaarlijkse ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven (samen de trap op, samen de trap af).

Heffingen

De heffingen zijn te onderscheiden in gemeentelijke belastingen en retributies.

Indexeren

Het jaarlijks aanpassen van de (meerjaren) begroting vanwege waardevermindering als gevolg van inflatie.

Integrale afweging

De besluitvorming betreft het gehele gemeentelijk beleid en niet alleen een specifiek voorstel bij de begroting.

Investering

Het vastleggen van het eigen en vreemd vermogen lang in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Kadernota

In het voorjaar door de Raad vastgestelde nota, waarin de kaders en uitgangspunten van de eerstvolgende (meerjaren) begroting worden benoemd. Het College biedt de Kadernota en de Voorjaarsnota (zie Voorjaarsnota) als een document aan de Raad ter besluitvorming.

Kasgeldlimiet

Een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van het openbare lichaam bij aanvang van het jaar.

Kwijtschelding

Het opheffen van de invordering van onder andere gemeentelijke belastingen, omdat de belastingplichtige

voldoet aan de kwijtscheldingsregels die door de Raad vastgesteld zijn.

Lasten

Uitgaven die aan een begrotingsperiode worden toegerekend, omdat de levering van de prestatie is toe te rekenen aan het begrotingsjaar.

Meerjarenraming

Een meerjarenraming is een begrotingsraming voor tenminste drie op het begrotingsjaar volgende jaren. De meerjarenbegroting wordt bij de jaarbegroting aan de Raad aangeboden en behandeld. De meerjarenraming is opgebouwd uit bestaand als nieuw beleid. Daarnaast is de meerjarenbegroting een hulpmiddel voor het begrotingstoezicht (zie financieel/ provinciaal toezicht)

Onttrekkingen

Het verminderen van reeds gevormde reserves en voorzieningen ter dekking van uitgaven in de exploitatierekening respectievelijk het afboeken van investeringen riolering.

Onvoorzien

Een verplicht te rammen bedrag op de begroting voor het opvangen van onontkoombare en onuitstelbare uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet worden voorzien. Het is een begrotingspost waarop geen

gerealiseerde lasten mogen worden geboekt. Op basis van besluitvorming worden middelen overgeheveld naar een functioneel budget waarop de onvoorziene uitgaven inhoudelijk betrekking hebben.

Overhead

De lasten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan beleidsproducten. Deze lasten zijn in het algemeen te onderscheiden zijn naar Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financien, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

Paragrafen

Door de BBV zijn zeven verplichte paragrafen voorgeschreven als onderdeel van de (beleids)begroting en worden verantwoord in de jaarrekening. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Bij het vaststellen van de begroting door de Raad stelt zij nadrukkelijk de beleidsuitgangspunten van de zeven verplichte paragrafen vast. Deze paragrafen bevatten de beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen. Het gaat in de paragrafen om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn: financieel, politiek of anderszins.

De verplichte paragrafen zijn (in alfabetische volgorde):

- Paragraaf bedrijfsvoering
- Paragraaf financiering
- Paragraaf grondbeleid

- Paragraaf lokale heffingen
- Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf verbonden partijen
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Passiva

De passivazijde van de balans bevat de eigen vermogen bestandsdelen (reserves) en de vreemd vermogen bestandsdelen die onder te verdelen zijn in langlopende schulden (looptijd langer dan één jaar) en kortlopende schulden (looptijd korter dan één jaar).

Planning- en controlcyclus

Het voorbereiden en vaststellen van de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening de jaarrekening.

Product

De eenheid waar Raadsprogramma's in zijn onderverdeeld. De producten worden bepaald door het College (uitvoeringsinformatie). Onder het niveau van producten kunnen nog één of meerdere niveaus liggen, afhankelijk van de organisatie en grootte van de gemeente

Programma

Een samenhangend geheel van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waarin indicatoren gekoppeld zijn. De programma's worden vastgesteld door de Raad.

Rechtmatigheid

Het handelen in overeenstemming met wet- en regelgeving, waaronder ook begrepen zijn de gemeentelijke verordeningen, Raads- en Collegebesluiten.

Rekenkamercommissie

Een onafhankelijk orgaan die ten behoeve van de die de Raad gevraagd en ongevraagd onderzoek doet naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van door het College gevoerde bestuur. Het onderzoek naar de rechtmatigheid van de jaarrekening is een taak van de accountant.

Renteomslag

Een berekeningsmethodiek waarbij de totale rentelasten van opgenomen leningen (schulden met een looptijd > 1 jaar) en het eigen vermogen (reserves) worden omgeslagen over de totale investeringen.

Renterisiconorm

Het gestelde kader om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage te vermenigvuldigen met de totale vaste schuld bij aanvang van het begrotingsjaar en de daarop volgende drie jaar.

Reserves

De bestanddelen van het eigen vermogen die zijn ontstaan door bestemming van overschotten of planmatig zijn bestemd.

Reserve, egalisatie

De reserve waarmee ongewenste schommelingen (in tarieven of lasten) kunnen worden opgevangen, zoals onder andere Riool- en Afvalstoffenheffing.

Resultaat

Het saldo van baten en lasten in de begroting en het gerealiseerd saldo in de jaarrekening.

Resultaat voor bestemming

Het saldo van baten en lasten van de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien bij de begroting. Bij de jaarrekening hetzelfde, maar dan zonder onvoorzien.

Resultaat na bestemming

Het resultaat voor bestemming plus de toevoegingen aan de reserves minus de onttrekkingen aan de reserves.

Rioolheffing

De gemeentelijke belasting die van de gebruikers wordt geheven ter dekking van de kosten van het rioolbeheer.

Risico's

De kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang.

Risicobeheer

Het systematisch in kaart brengen van de kans op het ontstaan van risico's en de financiële gevolgen alsmede het nemen van maatregelen om de risico's en de (financiële) gevolgen te minimaliseren en/of op te kunnen vangen.

Specifieke uitkeringen

De uitkering van de Rijksoverheid aan de gemeente ten behoeve van het uitvoeren van bepaalde activiteiten of het realiseren van een specifiek doel. Een andere benaming is doeluitkering.

Stelposten

Dit zijn begrotingsposten (lasten en baten) waarbij voldoende informatie aanwezig is om hun omvang te bepalen, maar die nog niet functioneel zijn geraamd. Op basis van nog nader te verzamelen informatie wordt bepaald aan welke functionele budgetten de stelpost wordt toegevoegd.

Toezicht

Het uitoefenen van toezicht is het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen

van een oordeel daarover en het eventueel naar aanleiding daarvan interveniëren.

Treasury / treasuryfunctie

Een Engelstalige term voor het vakgebied rond in- en uitgaande geldstromen en daaraan gerelateerde kosten, opbrengsten en risico's. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Vaste schuld

Het vreemd vermogen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen (gemeenten, provincies en waterschappen) belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, voor zover zij een onderneming drijven (die structureel winstgevend is).

Verbonden partijen

Een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk (zie bestuurlijk belang) en financieel belang (zie financieel belang) heeft.

Verordeningen

De algemene regels die vastgesteld zijn door de Raad.

Verordening artikel 212

De Raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, regels voor het financiële beheer en inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt, dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Verordening artikel 213

De Raad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie door een openbare accountant. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Verordening artikel 213a

De Raad stelt bij verordening de uitgangspunten vast voor het door het College te verrichten onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het College gevoerde bestuur. Het College brengt schriftelijk verslag uit aan de Raad inzake de resultaten van het onderzoek.

Verplichtingen

Door opdrachtverstrekking ontstaat voor de gemeente de verplichting tot betaling op enig moment. De lopende verplichtingen worden in de balans opgenomen onder "overlopende passiva" en meerjarige verplichtingen onder "niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Voorjaarsnota

Deze nota geeft inzicht in de beleidsmatige ontwikkelingen met een financiële doorkijk naar de lopende begroting en de raming van de drie daarop volgende jaren. Het College biedt de Kadernota (zie Kadernota) en de Voorjaarsnota als een document aan de Raad ter besluitvorming.

Voorzieningen

De voorzieningen worden in het algemeen opgenomen op de passiva zijde van de balans en worden gevormd wegens a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten; b) op de balansdatum bestaande risico's ter zake bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten; c) het opvangen van fluctuaties in de kosten die gemaakt worden in een volgend begrotingsjaar en haar oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar; d) de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven. Tot de voorziening wordt ook gerekend de van derde verkregen middelen die specifiek besteed dienen te worden met uitzondering van overlopende passiva.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn,

te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen/de mogelijkheid om niet structurele financiële risico's op te kunnen vangen en zo de taken van de gemeente te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen (de mogelijkheid om risico's op te vangen) bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zie weerstandscapaciteit) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. Een hogere weerstandscapaciteit en/of vermindering van de risico's zorgen beiden voor een verbetering van het weerstandsvermogen.

Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

De Wet fido regelt de voorwaarden waaronder de gemeente geld kan lenen en mag uitlenen.

BIJLAGE 3 SISA

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017

OCW	D9	Onderwijs-achterstandenbeleid 2011-2017 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijs-achterstandenbeleid 2011-2017 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>
			€ 834.212	€ 170.148	€ 26.332	€ 69.877
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05</i>		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08</i>
	1			€ 0		€ 0
	2					
	100					

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017 (VERVOLG)

I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (jaar T-1)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05</i>	
			1 IENM/BSK 2014/260646	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2					
			100					
			Kopie beschikingsnummer	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording Ja/Nee
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 06</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 11</i>
			1 IENM/BSK 2014/260646	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2					
			100					

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017 (VERVOLG)

I&M	E27B	"Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>
1			ZE13.OV01	€ 0	€ 0		
2							
100							
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/ Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10</i>
1			ZE13.OV01	€ 149.872	€ 131.098		Nee
2							
100							

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017 (VERVOLG)

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2016 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07</i>	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017 (VERVOLG)

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2015 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 06</i>
	1		60355	€ 16.575.496	€ 457.685	€ 805.329	€ 1.816	€ 31.510
	2							
	100							
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 07</i>	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 08</i>	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 09</i>	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 10</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 11</i>	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12</i>	
	1		60355	€ 9.253	€ 171.668	€ 76.715	€ 0	€ 0
	2							
	100							

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017 (VERVOLG)

SZW	G2A (Vervolg)		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 14</i>				
		1	60355	€ 0				
		2						
		100						
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2016 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2016 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA - D.D. 10 JANUARI 2017 (VERVOLG)

SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2015	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>		
		1	60355	€ 229.693	€ 34.200	€ 179.671	€ 65.345	€ 150.690
		2						
		100						
		1	60355	€ 0	€ 0	€ 0		
		2						
		100						